บทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)

นายถกลรัตน์ แก้วกาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MANAGEMENT OPINION TO THE PERFORMANCE OF THE NATIONAL TELECOM COMMITTEE (NTC)

Mr. Thakolrat Keokarn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Political Economy

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) Management Opinion to the Performance of the National Telecom Committee (NTC)
โดย	นายถกลรัตน์ แก้วกาญจน์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ โอสถสภา

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.โสตถิธร มัลลิกะมาส)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ โอสถสภา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ไพศาล เล็กอุทัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พุทธกาล รัชธร)

ถกลรัตน์ แก้วกาญจน์: บทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) Management Opinion to the Performance of the National Telecom Committee (NTC) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: รศ. ดร. สมเกียรติ โอสถสภา , 131 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 2) เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการ โทรคมนาคม แห่งชาติ และ 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 4 ผู้ประกอบการ จำนวนผู้บริหารทั้งสิ้น 299 คน

ผลการวิจัยพบว่า หลักนิติธรรมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าหลักนิติธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง (0.660) มีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่สูงถึง
43.60% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.51 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรมมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ (0.332) มากที่สุด รองลงมา กทช.ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบติตาม (0.143) และตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย (0.120) ตามลำดับ

หลักคุณธรรมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าหลักคุณธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.832) มีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่สูงถึง69.20% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.38 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.205) รองลงมา กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน (0.220) กทช. ทำงานด้วยความอดทน (0.125) กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ (0.116) และ กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ (0.008) ตามลำดับ

หลักความโปร่งใสที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าหลักความโปร่งใสมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.840) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงถึง 70.60% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.37 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูลมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.224) รองลงมา กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา (0.204) กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้องรวดเร็ว (0.186) และ กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก (0.138) ตามลำดับ

หลักความมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าหลักความมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.832) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงถึง 69.20% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.38 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.323) รองลงมา กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ (0.299) และ กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด (0.133) ตามลำดับ

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การเมือง ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2549 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

4685739929: DEPARTMENT: POLITICAL ECONOMIC. MA. (ECONOMICS)
KEYWORD: GOOD MANAGEMENT/ GOOD GOVERNANCE/ DUTIES AND RESPONSIBILITIES
THAKOLRAT KEOKARN: MANAGEMENT OPINION TO THE PERFORMANCE OF THE NATIONAL TELECOM COMMITTEE (NTC)THESIS ADVISOR : ADVISOR: ASSOC. PROF. SOMKIAT OSOTSAPA, 131 pp.

The objective of this study was 1) to examine the good governance of the performance of the National Telecommunication Commission 2) to investigate the performance in accordance with the duties of the National Telecommunication Commission and 3) to study the good governance of the performance influencing to its role in accordance with the duties of the National Telecommunication Commission. The population of this study was 299 executives from four mobile telecommunication entrepreneurs.

The result of the study indicated that the rule of law influenced to he performance in accordance with the duty of the National Telecommunication Commission. The rule of law was correlated with the performance in accordance with the duties of the National Telecommunication Commission at middle level (0.660) which has influenced to the duties and responsibility at 43. 60%. The error of prediction was about 0.51 at the significant statistic level of 0.05. The National Telecommunication Commission has passed the law of regulation which was highest significantly important to the performance in accordance with the duties and responsibility (0.332), followed by the acceptable of different rules and regulations from legislator and performer (0.143), and the passing of law and regulation to be up to dated (0.120) respectively.

Virtue principle that has influenced to the performance in accordance with the duties of the National Telecommunication Commission indicated that it was correlated with the performance in accordance with the duties of NTC, which was higher at 0.832, has influenced to the duties and responsibilities at 69.20%. The error of prediction found was about 0.38, at significant statistic level of 0.05. The National Telecommunication Commission considered the significant of goodness and rightness towards the performance in accordance with duties of NTC at highest level of 0.205, followed by having the regulation of operation at 0.220, patient of working at 0.125, the fairness of using authority at 0.116 and the honesty of working at 0.008 respectively.

Considering transparency principle has influenced to the performance in accordance with the duties of NTC, it was found that the transparency principle has correlated with the performance based on duties which was higher at 0.840. It has influenced to the performance in accordance with the duties of NTC at 70.60%. The error of prediction was 0.37, at significant statistic level of 0.05. The National Telecommunication Commission did not distort or conceal information which has highest influenced to the performance in accordance with the duties of NTC at 0.224, followed by the simple disclosing of the useful information which was 0.204, the disclosing of information quickly, which was 0.186, and the ability to access information of population conveniently was 0.138 respectively.

Participation principle that has influenced to the performance in accordance with the duties of NTC indicated that participation principle has correlated with the performance based on duties of NTC at high level of 0.832, has influenced to the performance based on duties of NTC which was high at 69.20%. The error of prediction was about 0.38, at significant statistic level of 0.05. The National Telecommunication Commission provided opportunity for people's participation which was significant to the performance based on the duties of NTC at 0.323, followed by the providing of people's opportunity in decision making was at 0.299., and the opportunity of mutual thinking was 0.133 respectively.

Field of Study : Political Economy Student's Signature .....

Academic Year : 2006 Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือพร้อมให้คำปรึกษาจาก รศ.ดร.สมเกียรติ โอสถสภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจน รศ.ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ ประธานกรรมการ รวมถึงกรรมการทั้งสองท่าน คือ รศ.ไพศาล เล็กอุทัย และ รศ.ดร.พุทธกาล รัชธร ที่ได้กรุณาให้การแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้สละเวลาให้คำแนะนำ ทำให้ผู้ศึกษาประทับใจในความรู้ที่มอบให้ ความมีเมตตาและกำลังใจทำให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่นจนทำให้งานครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ ผู้เขียนน้อมลำลึกถึงแรงเสริมจากบิดามารดา ที่ให้มาตลอดชีวิต ,แรงกายและแรงใจจากเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง จากทุกสถาบัน ที่คอยส่งกำลังใจ และเสริมกำลังกายเสมอมา

จากทุกๆแรงเป็นส่วนสำคัญ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ลุล่วง จึงขอขอบพระคุณมา ณ. โอกาสนี้ หากประโยชน์อันใดที่จะพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอยกเป็นผลงานของทุกๆแรงที่กล่าวมาข้างต้นอย่างไรก็ดี หากบกพร่องใดๆจากวิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้น ผู้เขียนขอน้อมรับเพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ จ

กิตติกรรมประกาศ ฉ

สารบัญ ช

สารบัญตาราง ฌ

สารบัญภาพ ญ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 13

1.3 สมมติฐานของการวิจัย 14

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย 15

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย 16

1.6 ขอบเขตของการวิจัย 16

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ 16

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 19

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรอิสระ 19

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรกำกับดูแล 26

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 29

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล 32

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัดธรรมาภิบาล 43

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ 54

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 58

บทที่ 3 วิธีดำเนินการการวิจัย 65

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 66

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 67

หน้า

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริหารในองค์การ ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 67
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีของคณะกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 67
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 69
3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย 70
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 72
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 72
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 77
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 77
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร 79
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีใน การดำเนินงานทั้ง 6 หลัก กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 84
ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 96
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 97
5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล 98
5.2 สรุปผลการวิจัย 98
5.3 อภิปรายผล 100
5.4 ข้อเสนอแนะ 109
รายการอ้างอิง 111
ภาคผนวก 113
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 114
ภาคผนวก ข การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 121
ภาคผนวก ค การทดสอบสมมติฐาน 124
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 131

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

3.1 ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือและจำนวนผู้บริหาร 66

3.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 67

3.3 ผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือที่ใช้ทดสอบเครื่องมือ 71

3.4 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 72

4.1 ผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือที่ใช้ทดสอบเครื่องมือ 78

4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับของการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จำแนกตามหลักการบริหารจัดการที่ดีแต่ละด้าน 79

4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับของบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 82

4.4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 85

4.5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักคุณธรรมธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 87

4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 89

4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 91

4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 93

4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 95

4.10 ผลการทดสอบสมมติฐาน 96

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 15
3.1 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 69
3.2 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 70
4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 87
4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักคุณธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 86
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 88
4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 90
4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 92
4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 94

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้ฐานะสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ประเทศไทยมีพันธะต้องเปิดเสรีโทรคมนาคมภายในประเทศในเดือนตุลาคม 2542 (เลื่อนเป็นตุลาคม 2543) และเปิดเสรีโทรคมนาคมกับต่างประเทศในปี 2549 โดยกระทรวงคมนาคมได้ทำ แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2540 เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีโทรคมนาคม โดยการจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) การแปรสภาพ ทศท. และ กสท. การดำเนินการแปรสัญญาร่วมการงาน (http://www.rakbankerd.com/01_jam/thaiinfor/country_ info/index.html?topic_id=371&db_file)

กทช.นั้น เกิดขึ้นตามความในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543 ซึ่งเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 40 ที่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายโดยสมบูรณ์แล้ว เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2543 โดย พ.ร.บ.ดังกล่าวซึ่งมีทั้งหมด 88 มาตรา ประกอบด้วย 5 หมวด และบทเฉพาะกาลนั้น ในหมวด 1 ว่าด้วยเรื่ององค์กรด้านกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ส่วนที่ 2 สำนักงาน กสช. และในหมวดที่ 2 ซึ่งว่าด้วยองค์กรด้านกิจการโทรคมนาคมนั้น ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ในขณะที่ส่วนที่ 2 เป็นเรื่องของสำนักงาน กทช. ขณะเดียวกัน หากจะกล่าวถึงอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 51 แห่ง พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นฯ แล้ว จะเห็นได้ว่า มีมากๆ หรือเรียกได้ว่ามากกว่าที่กรมไปรษณีย์โทรเลขเคยมีตาม พ.ร.บ.ไปรษณีย์โทรเลข พ.ศ. 2477 และพ.ร.บ.ไปรษณีย์ พ.ศ.2477 และแม้ภายหลังจะมีการถ่ายโอนอำนาจในการกำกับดูแลบางส่วนไปให้กับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) ตาม พ.ร.บ.องค์การโทรศัพท์ฯ พ.ศ. 2497 และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ตาม พ.ร.บ.การสื่อสารฯ พ.ศ.2520 แล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยประธาน 1 คน และกรรมการอีก 6 คนนี้ มีอำนาจหน้าที่เทียบเท่า หรือมากกว่าตัวกรมไปรษณีย์โทรเลข, องค์การโทรศัพท์ฯ และการสื่อสารฯ ซึ่งเป็นหน่วยงาน หรือองค์กรของรัฐรวมกัน (http://thaitelecom.com/pub2004 /article.php? ID=00000210&Keyword=&Searchtype=)

สำหรับหน้าที่ของ กทช.ที่ระบุไว้ในมาตรา 51 ประกอบด้วย กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม และแผนความถี่วิทยุให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ, กำหนดลักษณะ และประเภทของกิจการโทรคมนาคม, พิจารณาอนุญาต และกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคม, พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลประกอบกิจการโทรคมนาคม, กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข ค่าตอบแทน หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตตามหลักการข้างต้น รวมทั้งการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม

นอกจากนี้ กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในกิจการโทรคมนาคม, กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเชื่อมต่อระหว่างโครงข่ายโทรคมนาคม, กำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียม และค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายคมนาคมให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการโทรคมนาคม หรือระหว่างผู้ให้บริการกิจการโทรคมนาคม, จัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม และอนุญาตให้ผู้ประกอบการใช้เลขหมายโทรคมนาคม, กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม, กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคุ้มครองและกำหนดสิทธิในการประกอบกิจการโทรคมนาคม

รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม, กำหนดมาตรการให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการในกิจการโทรคมนาคมและกิจการที่เกี่ยวเนื่อง และกระจายบริการด้านโทรคมนาคมให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ, ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง, ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของสำนักงาน กทช.

ตลอดจนอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงาน กทช.รวมทั้งเงินที่จะจัดสรรเข้ากองทุน, จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ กทช. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาอย่างน้อยปีละครั้ง และให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย, เสนอความเห็น หรือให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคมทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้มีกฎหมาย หรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม, ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กทช.เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ กทช. มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดได้ (http://thaitelecom.com/pub2004/article.php?ID=00000210 &Keyword= &Searchtype=)

โดยจะเห็นได้ว่า กทช. มีอำนาจหน้าที่มากล้น ดังนั้นการสรรหาบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ กทช.จึงควรถูกคัดเลือก ที่สำคัญจะต้องมีความรอบคอบและรัดกุม ไม่ควรจะมีเงื่อนไขเวลา หรือเส้นสายใครเข้ามาเกี่ยวข้อง รัฐบาลจึงได้ตั้งคณะกรรมการสรรหาขึ้นมาทำหน้าที่ในการสรรหาบุคคลที่จะมาทำหน้าที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติดังกล่าว

ซึ่งต่อมากรรมการสรรหา กทช. ได้ข้อสรุปหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก กทช. แล้ว โดยเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2546 นายณรงค์ อยู่ถนอม ประธานกรรมการสรรหากรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ได้เป็นประธานประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ “ร่างหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็น กทช.” โดยมีตัวแทนภาคประชาชนจากองค์กรต่างๆ เข้าร่วมประมาณ 50 คน สำหรับร่างหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ หมวด 1 ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร หมวด 2 ว่าด้วยวิธีการสมัคร ระยะเวลาและสถานที่รับสมัคร หมวด 3 ว่าด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และหมวด 4 ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก ซึ่งในการเปิดรับฟังความคิดเห็น ทางตัวแทนภาคประชาชนส่วนใหญ่ได้ท้วงติงให้มีการเปิดเผยข้อมูลผู้สมัคร โดยเฉพาะผู้สมัครเคยเป็นที่ปรึกษา ถือหุ้น หรือมีความเกี่ยวพันกับธุรกิจโทรคมนาคมหรือไม่ เนื่องจากเป็นห่วงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

นอกจากนี้ ยังเสนอให้เปลี่ยนคะแนนในการลงมติเลือกกรรมการ กทช. จากกึ่งหนึ่งเป็น 2 ใน 3 โดยให้เหตุผลว่าจะทำให้เกิดความมั่นใจมากกว่าการใช้เสียงกึ่งหนึ่ง คณะกรรมการสรรหาฯ ยอมทำตามข้อเสนอของภาคประชาชน ที่เสนอให้เปลี่ยนคะแนนในการลงมติเลือกกรรมการ กทช. จากกึ่งหนึ่งเป็น 2 ใน 3 ในขั้นตอนที่เลือกผู้สมัครจาก 21 คน ให้เหลือ 14 คน แต่ขั้นตอนที่คัดเลือกจาก 42 คน เหลือ 21 คนนั้น ให้ใช้เสียงกึ่งหนึ่งเหมือนเดิม ทั้งนี้ น.ส.สุภิญญา กลางณรงค์ เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) กล่าวว่า การเสนอให้เปิดเผยข้อมูลตัวผู้สมัครนั้น ที่จริงเราไม่ได้รังเกียจคนที่เคยทำธุรกิจโทรคมนาคม แต่จะทำให้เราเห็นว่า คนที่เข้ามาเป็น กทช. มาจากสายไหนบ้าง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ากรรมการ กทช. ไม่ใช่ตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ตรงนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญมาก อย่างการสรรหาครั้งที่ผ่านมาไม่มีการเปิดเผยตรงนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาเรื่องความไม่โปร่งใส สำหรับข้อเสนอที่ให้เปิดเผยข้อมูลของผู้สมัครนั้น คณะกรรมการสรรหาฯเห็นว่า เป็นข้อมูลส่วนตัว จึงต้องได้รับการอนุญาตจากเจ้าตัวก่อน ทางคณะกรรมการสรรหา กทช.ไม่ต้องการให้มีข้อครหา เรื่องความไม่โปร่งใสในการสรรหา หากจำนวนผู้สมัครไม่ถึง 42 คน จึงเห็นควรว่า จะไม่มีการขยายเวลารับสมัครใหม่ เพื่อไม่ให้ถูก มองว่าเป็นการเอื้อ ประโยชน์ต่อพวกพ้อง

การตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ตามมาตรา 47 ในพ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ตลอดจนหลักฐานและเอกสารตามที่คณะกรรมการสรรหา กทช.กำหนด ให้เหลือจำนวน 42 คน โดยวิธีการลงคะแนนลับ จนกว่าจะได้จำนวนผู้สมัครที่ต้องการ ด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการสรรหาทั้งคณะ จากนั้นจะทำการคัดเลือกผู้สมัครให้เหลือจำนวน 21 คน ด้วยวิธีเดียวกัน

ผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือกจะต้องแสดงตนด้วยวาจาต่อที่ประชุมคณะกรรมการสรรหา โดยแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในด้านหนึ่งด้านใดหรือหลายด้านรวมกัน ที่เกี่ยวข้องกับ กิจการโทรคมนาคม เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ความมั่นคง กฎหมายมหาชน หรือกิจการท้องถิ่น ที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการโทรคมนาคม จากนั้นคณะกรรมการสรรหา จะทำการคัดเลือกบุคคลที่สมควร ได้รับการเสนอชื่อเป็น กทช.จำนวน 14 คน โดยวิธีการลงคะแนนลับ ด้วยคะแนนเสียงสองในสาม ของกรรมการสรรหาทั้งคณะ เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา ประมาณต้นเดือนมกราคม 2547 เพื่อคัดเลือกให้เหลือจำนวน 7 คน ในการทำหน้าที่ กทช. (http://www.archanwell.org/webboard/show.php?Category=board_1&No=13)

แหล่งข่าวจากคณะกรรมาธิการ กล่าวว่า ที่ผ่านมาได้รับการร้องเรียนว่ามีผู้ที่ผ่านการเสนอชื่อเป็น กทช. ในรอบแรกจำนวน 3 ราย มีปัญหาขาดคุณสมบัติด้านสัญชาติ เนื่องจากไม่ใช่สัญชาติไทย ซึ่งมีนายเหรียญชัย เรียววิไลสุข อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข และนายไกรศร จิตธรธรรม รองศาสตราจารย์ระดับ 9 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมอยู่ด้วย

นายเหรียญชัย เรียววิไลสุข อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข กล่าวว่า เรื่องนี้มีหลักฐานชี้แจงได้ชัดเจน เช่น ใบสูติบัตร ใบสำคัญคนต่างด้าวของมารดา ส่วนของบิดานั้น เนื่องจากเสียชีวิตไปแล้ว ทางสำนักงานตำรวจจึงได้ขอใบต่างด้าวของคุณพ่อคืนไป ทำให้เขาไม่มีหลักฐานแสดงในช่วงแรก และยังมีหลักฐานการเกณฑ์ทหารที่พร้อมนำไปชี้แจงคณะกรรมาธิการได้อย่างครบถ้วน

ด้านนายไกรศร จิตธรธรรม รองศาสตราจารย์ระดับ 9 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า ข้อกล่าวหาเรื่องสัญชาติเป็นเรื่องที่ไร้สาระ ไม่จำเป็นต้องชี้แจง เพราะรับราชการมาหลายปีแล้ว มีใบเกณฑ์ทหาร ซึ่งหากคณะกรรมาธิการจะพิสูจน์ความจริงก็สามารถติดต่อขอข้อมูลจากหน่วยงานราชการได้ เพราะเขาเองก็มีบัตรประชาชน ซึ่งตรวจสอบได้ที่กรมการปกครอง

อย่างไรก็ดี ปัญหาดังกล่าวขัดต่อเงื่อนไขการเป็นผู้ทำหน้าที่กทช.ขณะเดียวกัน ยังมีผู้สมัคร 1-2 ราย ที่ติดขัดเรื่องที่มาของทรัพย์สิน อยู่ระหว่างการตรวจสอบจาก ป.ป.ช.

พ.ต.อ.สุรพงศ์ ไผ่นวล ประธานคณะกรรมาธิการ กล่าวว่า กรรมาธิการอยู่ระหว่างตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครทุกราย ในประเด็นเรื่องความเชื่อมโยงกับธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม และประเด็นความเป็นประชาธิปไตย ว่าเคยหลบหลีกการเลือกตั้งหรือไม่ รวมถึงประเด็นสัญชาติไทย

เนื่องจากผู้สมัครได้รับการร้องเรียนจากเอกสารสนเท่ห์ จึงต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะเรื่องสัญชาตินี้ ต้องตรวจสอบว่าขัดต่อ พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ.2508 หรือไม่ พ.ร.บ. ดังกล่าว กำหนดให้บิดาหรือมารดาต้องมีสัญชาติไทย หรือในกรณีบิดาหรือมารดาเป็นต่างด้าว ผู้สมัครจะต้องเกิดในช่วงที่บิดาหรือมารดา มีใบสำคัญประจำตัวแล้ว จึงต้องขอเอกสารที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งไม่แน่ใจว่าจะยังเก็บหลักฐานไว้หรือไม่

ทางส่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรียกร้องให้วุฒิสภาเร่งรัดการพิจารณาเลือกสรรคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เนื่องขณะนี้มีความล่าช้ามากว่า 3 ปีแล้ว

ด้านนายแพทย์สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กล่าวว่า ระยะเวลากว่า 3 ปีที่ยังไม่มีคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. นั้น ทำให้ไม่สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วมาใช้งานได้ โดยเฉพาะวายแม็บซึ่งจะต้องมีการจัดสรรคลื่นความถี่สาธารณะ 1 คลื่น ในการเชื่อมต่อสัญญาไปเข้าสู่ท่องถิ่นที่ห่างไกลโดยไม่ต้องวางสายโทรศัพท์หรือสายเคเบิ้ล และมีราคาประหยัด ซึ่งปัจจุบันคลื่นดังกล่าวมีอยู่แต่ไม่มีหน่วยงานใดจะเป็นผู้จัดสรรได้ แต่ต้องรอให้มี กทช.เข้าดูแลก่อน

นอกจากนี้ยังส่งผลต่อผู้ประกอบการรายใหม่ๆ ที่ต้องการเข้ามาให้บริการทั้งด้านอินเตอร์เน็ต วิทยุโทรคมนาคม ก็ไม่สามารถให้บริการได้เนื่องจากไม่มีผู้ออกใบอนุญาตให้ และการแข่งขันก็ยังเป็นผู้ประกอบการรายเดิมๆ อยู่ อย่างไรก็ตามคงต้องร่วมกันเรียกร้องให้วุฒิสภาพิจารณาคัดสรร กทช.โดยเร็ว เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม มีการเทคโนโลยีสารใหม่ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติได้เร็วขึ้น (http://www.archanwell.org/webboard/show.php?Category=board_1&No=13)

นอกจากการตรวจสอบผู้ลงสมัคร กทช. อย่างละเอียดในทุก ๆด้าน แล้ว ในส่วนของคณะกรรมการสรรหา กทช.เองก็ต้องมีการตรวจสอบประวัติด้วยทั้งนี้เพื่อแสดงความโปร่งใสในการสรรหา กรรมการสรรหา กทช.ทั้ง 17 คน จะต้องเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่รู้จักในวงการ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการสรรหา กทช. เพื่อการรับรู้ร่วมกัน และเพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง จนเป็นเหตุ ให้มีการฟ้องร้องในที่สุด

จากความระมัดระวังที่คณะกรรมการสรรหา กทช.พยายามที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะตามมาต่อกระบวนการสรรหา กทช. แม้จะเป็นสิ่งที่ยาก แต่นั่นคือความพยายาม ไม่ให้เกิดเหตุการณ์ใดๆ อย่างกระบวนการสรรหา กทช.ในอดีต และบทเรียนที่เกิดขึ้นถือเป็นตัวอย่างแห่งปัญหา ก่อนไปสู่ความสมบรูณ์แบบ แบบที่ควรเป็น ณ สถานการณ์ปัจจุบัน

แม้สิ่งที่ออกมาจะไม่ดีที่สุดก็ตาม แต่ได้ถือเป็นบรรทัดฐานสู่การแก้ไขให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดในอนาคต ไม่วันใดก็วันหนึ่ง ตราบใดที่ต้องมีการสรรหา กทช. (http://www.archanwell.org/webboard/show.php?Category=board_1&No=13) อย่างไรก็ตามเป็นเรื่องที่ไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่าเมื่อรายชื่อถึงมือวุฒิสภาแล้ว ก็ยิ่งต้องจับตามองต่อไปว่าใครคือ 7 กทช. ผู้รับหน้าที่คณะกรรมการ กทช. ซึ่งบุคคลที่ถูกคัดเลือกทั้ง 7 คนดังกล่าวนั้น ต้องเป็นบุคคลที่มีความพร้อมทั้งคุณสมบัติ ประสบการณ์ มีมุมมองและแนวความคิดใหม่ รวมถึงการนำมาซึ่งระบบการบริหารแบบใหม่ ที่อิงเทคโนโลยีและวิวัฒนาการโลกยุคใหม่ สอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศในด้านการสื่อสาร

จากความเป็นมาของการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติและการสรรหาคณะกรรมการฯ จะพบว่ามีกลุ่มผลประโยชน์ แข่งขั้นและช่วงชิงกันเข้ามาเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการฯ ทั้งนี้เพราะธุรกิจโทรคมนาคมไทย เป็นธุรกิจที่มีมูลค่าตลาดนับแสนแสนล้านบาท ทั้งยังเป็นที่ต้องการของนักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศอย่างมาก ซึ่งเป็นสิ่งล่อแหลมที่จะทำให้คณะกรรมการเดินหลงทางได้ง่าย

การผลักดันของกระทรวง ICT ในการจัดตั้ง กทช. ให้สำเร็จเดือน มี.ค.47 จะส่งผลดีต่อประเด็นต่างๆ ที่คงค้างอยู่ ในช่วงที่ผ่านมา ตามกฎหมายโทรคมนาคมฉบับใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรใบอนุญาตให้กั บผู้ประกอบการในอุคสาหกรรม, การหาข้อสรุปในเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่าย รวมทั้งการแปรสัญญาสัมปทานที่ควรจะผลักดันให้มีความชัดเจนก่อนที่ ทศท. และ กสท. จะเข้ามาเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ต่อไป โดยความหวังต่อการจัดตั้ง กทช. จากประเด็นของการจัดตั้ง กทช. ที่เราคาดว่าจะมีความคืบหน้าได้ในปี'47 ทำให้เราเชื่อว่า การแปรสัญญาสัมปทานจะเริ่มมีความชัดเจนและสามารถเดินหน้าได้มากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นการผลักดันที่เกิดจากกระทรวง ICT ซึ่งมีเจตนารมณ์ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการต่างๆ ของการแปรสัญญาสัมปทานที่ผ่านมา ขณะที่อีกส่วนหนึ่งคงเป็นประเด็นที่เกิดจากการนำเอา ทศท. และ กสท. เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ในช่วง 1H47 จึงจ าเป็นต้องสร้างความชัดเจนในการแปรสัญญาสัมปทานที่ผูกติดกับเอกชนหลายราย โดยเราเห็นว่าหากการแปรสัญญาสัมปทานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น จะทำให้ภาพรวมการลงทุนในหุ้นกลุ่มสื่อสารจะกลับมาเป็นที่สนใจของนักลงทุนได้มาก (http://www.fes.co.th/second/opzth/saa/thai/stock.tech/022004/stock/ daily 110 204 _3 .pdf)

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินผลสำเร็จการจัดตั้ง กทช. ช่วยเปลี่ยนโครงสร้างการแข่งขันและสร้างกติกาในการทำธุรกิจโทรคมนาคมใหม่ เพิ่มบรรยากาศความน่าลงทุน และ รายงานของบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย กล่าวว่า การจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศไทย โดยเฉพาะในแง่ของการกำหนดกติกาในการทำธุรกิจโทรคมนาคม โดยเริ่มจากการแปรสัญญาสัมปทานที่ กทช. จะเป็นผู้กำหนดแนวทาง วิธีการจ่ายส่วนแบ่งรายได้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการแข่งขัน ระหว่างผู้ให้บริการทั้งภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจผู้ให้สัมปทานเดิมที่จะต้องกลายเป็นคู่แข่งหลังจากแปรสภาพเป็นบริษัทเอกชน ขณะเดียวกัน ยังส่งผลดีต่อการวางแผน เพื่อรับมือผู้ให้บริการรายใหม่ ที่จะเข้ามาหลังการเปิดเสรีสื่อสารในปี 2549 นอกจากนี้ กทช. จะเป็นผู้กำหนดให้ผู้ประกอบการรายใหม่ สามารถใช้/เชื่อมโครงข่ายกับผู้ให้บริการรายเดิมได้ ไม่เกิดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน มีการใช้โครงข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าเชื่อมโครงข่ายที่ผู้ให้บริการแต่ละรายจะต้องจ่าย ในอัตราที่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความเท่าเทียมทั้งผู้ให้บริการเดิมและผู้ให้บริการรายใหม่ รายงานฉบับดังกล่าว ระบุเพิ่มเติมว่า การจัดตั้ง กทช. จะส่งผลต่อดีบรรยากาศการลงทุนในกิจการโทรคมนาคมมากขึ้น เนื่องจากกำหนดกฎเกณฑ์การแข่งขันที่ชัดเจน ทำให้การวางแผนธุรกิจมีความมั่นคง

แน่นอนมากยิ่งขึ้น โดยส่วนของการออกใบอนุญาตใหม่ กทช. จะมีหน้าที่ออกใบอนุญาตประกอบกิจการใหม่ในกิจการที่มีผู้ให้บริการเดิมอยู่น้อยราย ก่อให้เกิดภาวะการแข่งขันของตลาดเพิ่มขึ้น ป้องกันการผูกขาดของตลาด และผู้ให้บริการที่เพิ่มขึ้น จะนำไปสู่การให้บริการที่ดี มีประสิทธิภาพ และมีราคาค่าบริการที่ลดต่ำลง นอกจากนี้ กทช. จะเข้ามาจัดทำแผนการจัดสรรเลขหมาย (นัมเบอริ่งแพลน) ที่ต้องคิดค่าใช้จ่ายกับผู้ให้บริการ เพื่อให้การนำเลขหมายไปใช้ได้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้ง ต้องเป็นผู้พิจารณาในการจัดบริการเลขหมายเดียวใช้งานได้ทุกระบบ หรือ Number Portability ที่ผู้ใช้บริการ สามารถใช้หมายเลขเดียวกับทุกระบบ หรือมีการโอนย้ายผู้ให้บริการได้อย่างสะดวก ซึ่งจะก่อให้เกิดบริการที่ดีกับผู้ใช้บริการ และส่งเสริมสภาพการแข่งขันการให้บริการขณะเดียวกัน กทช. ยังมีบทบาทต่อการแปรรูปกิจการโทรคมนาคม เนื่องจากเป็นผู้กำหนดกรอบการดำเนินธุรกิจของทั้ง บมจ. ทศท คอร์ปอเรชั่น และ บมจ. กสท โทรคมนาคม รวมทั้งกำหนดประเภทของกิจการที่ให้บริการ ตลอดจนกำหนดแนวทางในการแปรสัญญาสัมปทาน ที่จะทำให้รัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่งมีความแน่นอนในการวางแผนธุรกิจมากขึ้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย กล่าวในรายงานฉบับนี้ว่า การแข่งขันของธุรกิจโทรคมนาคมที่มากขึ้น จะส่งผลดีต่อทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการ โดยผู้บริโภคสามารถเลือกบริการโทรคมนาคม ที่มีความหลากหลาย มีคุณภาพสูงขึ้น ขณะที่ ผู้ประกอบการหลายรายเข้ามาแข่งขันกัน ทำให้ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจและลงทุนสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งการแข่งขันจะดึงให้นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจเข้ามาลงทุนเพิ่มมากขึ้น ทำให้โครงข่ายโทรคมนาคมขยายตัว มีบริการรองรับลูกค้าอย่างพอเพียง และขยายฐานลูกค้าได้เพิ่มขึ้น (http://www.thaitelecom.com/pub2004/news.php?ID=00017115)

ในอีกแง่มุมหนึ่งของการจัดตั้ง กทช. "ฐานเศรษฐกิจ"ฉบับที่ 2 ของปี 2548 ขอนำเสนอรายงานข่าวแนวโน้มอุตสาหกรรมโทรคมนาคมสองเรื่องหลักเพราะเชื่อว่า อุตสาหกรรมโทรคมนาคม จะเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เรื่องแรก คือ "ออกใบอนุญาตใหม่" ผลประโยชน์-ความโปร่งใส ภารกิจท้าทายปี ระกา ของ 7 กทช. ปัจจัยหลักที่จะมีผลต่อความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของอุตสาหกรรมโทรคมนาคม คือ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. เตรียมวางกฎระเบียบ และออกกฎเกณฑ์ต่างๆ ตามกำหนด พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และ พ.ร.บ.ประกอบกิจการโทรคมนาคมปี 2544 การออกกฎระเบียบต่างๆ นั้นเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ กทช. ทั้ง 7 คน อันประกอบไปด้วย 1. พล.อ.ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์ นั่งตำแหน่งประธาน กทช. 2. นายสุชาติ สุชาติเวชภูมิ 3. ดร.ประสิทธิ์ ประพิณมงคลการ 4. นายเหรียญชัย เรียววิไลสุข 5. ศ.เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ 6. รศ.สุธรรม อยู่ในธรรม และ 7.ดร.อาทร จันทวิมล สิ่งที่น่าจับตาเป็นพิเศษในปี 2548 คือ เรื่องวุ่นๆ ที่จะตามมาจากใบอนุญาตใหม่ เพราะ บรรดายักษ์สื่อสารทั้งหลาย อาทิ กลุ่มชินคอร์ป กลุ่มทรูคอร์ปอเรชั่น, กลุ่มยูคอม, กลุ่มจัสมิน และ กลุ่มสามารถคอร์ปล้วนแล้วแต่ต้องการใบอนุญาตใหม่เพื่อขยายธุรกิจใหม่เพิ่มเติม กันทั้งนั้น แค่ใบอนุญาตใหม่ก็วุ่น

พอแล้วแต่ยังมีเรื่องของใบอนุญาตเดิมที่กลุ่มสื่อสารรายใหญ่เกือบทุกรายยังเป็นสัญญาของบริษัทกสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) อีกคำถามและปัญหาที่ตามมาคือแล้วใบ อนุญาตกับคู่สัญญาเดิมที่จะดำเนินการอย่างไร มีหลากหลายปัญหาที่ทำให้ขบคิดได้ว่าคงเกิดเรื่องวุ่นๆ ขึ้นไม่น้อยกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในปีระกานี้ n 'กทช.' เร่งออกใบอนุญาตใหม่ กดดัน 'ทศท&กสท' แปรสัญญา หลังจาก กทช. จัดตั้งแล้วเสร็จเมื่อเดือนตุลาคม ของปี 2547 ภาระสำคัญสุดในห้วงเวลาสองเดือนก่อนสิ้นปี 2547 คือคณะกรรม-การ กทช.ต้องเข้ามาปรับเปลี่ยนสถานภาพของ กรมไปรษณีย์โทรเลข หรือ ปท. โดยโอนบรรดา กิจการ ทรัพย์สิน และงบประมาณทั้งหมด ไปเป็น สำนักงานคณะกรรมการ กทช. เมื่อมีเรื่องหลักคือใบอนุญาตซึ่งถือเป็นใบเบิกทางไปสู่ธุรกิจใหม่ที่มีขุมทรัพย์ให้ ผู้ประกอบการรายใหญ่ของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมได้กอบโกยและตักตวง จุดนี้เองที่ทำให้เชื่อได้ว่าปีระกาจะเป็นอีกปีที่มีเรื่องวุ่นๆ เกิดขึ้นไม่น้อยในแวดวงโทรคมนาคม จากนี้ไป บทบาทของกทช.ทั้ง 7 คนจะถูกจับตาจากสังคมอย่างใกล้ชิดพอๆ กับที่ กลุ่มผู้ประกอบการสื่อสารยักษ์ใหญ่ติดตาม เรื่องใบอนุญาตใหม่อย่างใกล้ชิดเหมือนกัน (http://www.adslthailand.com/forum/viewtopic.php?t=9606&start =0& postdays =0&postorder=asc&highlight=)

เมื่อการแปรสภาพองค์การโทรศัพท์, การสื่อสาร รวมไปถึงแปร 24 สัญญาสัมปทาน โจทก์หลักในตลาดโทรคมนาคม ที่ทุกฝ่ายจะต้องหันมาร่วมมือ และจับตามองใกล้ชิดในปีนี้ โดยมีเงื่อนไขการออกกฎหมายประกอบกิจการโทรคมนาคม และการจัดตั้งคณะกรรมการ กทช. มาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้โดยเฉพาะการจัดตั้งคณะกรรมการ ขึ้นมาบริหารกิจการโทรคมนาคม ตาม พ.ร.บ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม (กทช.) นั้น เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายกังวลว่า จะเป็นเรื่องของการสร้างฐานอำนาจใหม่ขึ้น พร้อมๆ กับการโยกย้ายฐานการผูกขาดในระบบเก่าจากภาครัฐ โดยกระทรวงคมนาคม, องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.), การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) มาอยู่ที่คณะกรรมการเพียงไม่กี่คนแทน ทำให้การเปิดเสรีสื่อสารไม่เกิด นอกจากนี้ สิ่งสำคัญอีกอย่าง อยู่ที่หลักการเลือกสรรคณะกรรมการ กทช. ซึ่งมักจะมีการเมืองเข้ามาครอบงำ หรือบ่งการอยู่ด้วยเสมอ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น โอกาสที่จะได้บุคคลที่เป็นกลาง และมีคุณภาพจริงๆ นั้นยากมาก พร้อมกันนี้ ยังมีเรื่องการแปรรูปองค์กร และการแปรสัญญาสัมปทานที่มีอยู่ เข้าสร้างปัญหายุ่งยากหนักขึ้นอีก โดยมีเงื่อนไขการเร่งสร้างความพร้อมให้แก่องค์กรมากสุด ก่อนเปิดเสรีสื่อสารเป็นตัวบีบ

นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ นักวิชาการ มูลนิธิสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวว่า กฎหมายโทรคมนาคม ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาในขั้นกรรมาธิการนั้น ยังมีจุดอ่อน 3-4 ข้อ ได้แก่ 1. การกำหนดโครงสร้างรูปแบบการให้บริการ ซึ่งเป็นลักษณะที่มีเงื่อนไข 2. กฎหมายไม่มีการคุ้มครองผู้บริโภค ขณะที่ให้สิทธิกับผู้ประกอบการมากไป 3. การกำหนดเงื่อนไขและกติกามากเกินไป ก่อให้เกิดกระบวนการผูกขาดทางการตลาด ทำให้บริการแพง โครงสร้างราคาไม่เป็นไปตามกลไกลตลาด และ 4. กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการกำกับกิจการโทรคมนาคม

(กทช.) เกินไป ก่อให้เกิดการส่งบุคคลฝ่ายของตัวเองเข้าร่วมเป็น กทช. ด้วยต้องการเข้าไปกำหนดกติกา และนโยบายในการดำเนินธุรกิจ นายสมเกียรติ ยังได้ตั้งข้อสังเกต ถึงกระบวนการคัดเลือกบุคคลที่เข้ามารับตำแหน่ง ในคณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. ว่า จะเป็นโอกาสให้มีการซื้อตำแหน่ง และการคอรัปชั่นขึ้น ในหลายลักษณะได้ รวมถึงอาจใช้วิธีผ่านคณะกรรมการสรรหา ขณะที่เงินที่ถูกใช้ในการคอรัปชั่น จะนำมาบวกในต้นทุนของบริการ ผลผู้บริโภคต้องรับภาระของต้นทุนที่เกิดจากการคอรัปชั่นดังกล่าว ดังนั้น ต้องมีการติดตามความเคลื่อนไหวในเรื่องการสรรหา กทช. อย่างใกล้ชิด

นายอนุภาพ ถิรลาภ นักวิชาการโทรคมนาคม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า ประเด็นสำคัญของการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คงต้องมีการสร้างกฎหมาย กติกา ที่ชัดเจนและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งส่งผลให้มีผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาสู่ตลาด ทั้งนี้ถ้ากฎหมายไม่มีความชัดเจน ก็เป็นเรื่องยากที่จะเกิดกลไกตลาดเสรี และผู้ใช้บริการก็ไม่สามารถได้รับประโยชน์จากการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านราคา หรือบริการที่ดีขึ้น

เนื่องจากเงื่อนไข 2 ประการ 1. การที่กฎเกณฑ์ต่างๆ ไม่ชัดเจนก็มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการรายใหม่ว่าจะเข้าตลาดหรือไม่ เพราะไม่คุ้มต่อการลงทุน โดยเฉพาะนักลงทุนรายย่อย และ 2. รูปแบบการลงทุนการลงทุนซ้ำซ้อน เป็นสิ่งที่ต้องมีการระบุลงในกฎหมาย เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้ามาในธุรกิจนี้ จำเป็นต้องลงทุนเครือข่ายใหม่หรือไม่ การจะไปเชื่อมต่อสัญญาณ (โรมมิ่ง) กับรายที่มีโครงข่ายแล้วได้หรือไม่ เป็นปัจจัยที่ใช้สำหรับการตัดสินใจเพื่อการลงทุนทั้งสิ้น สิ่งที่เป็นห่วงมากที่สุดขณะนี้ อยู่ที่การจัดตั้งคณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. เพราะวุฒิสภาชุดใหม่ หรือเรียกได้ว่าใหม่จริงๆ มาจากการเลือกตั้ง ที่แต่ละคนมีความเห็นของตัวหลากหลาย หรือแม้กระทั่งเลือกประธานวุฒิสภาก็ยังมีปัญหา ดังนั้น หาก กทช. เกิดขึ้นได้เร็วจะเป็นการดี เนื่องจาก กทช. มีเรื่องที่ต้องทำอีกมาก โดยเฉพาะการออกกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งล้วนไม่ใช่เรื่องง่าย และต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ที่สำคัญหากส่วนนี้ไม่เสร็จทุกอย่างก็จะช้า โดยเฉพาะการเปิดเสรีโทรคมนาคมในประเทศ ขณะที่ การแปรสัญญาสัมปทานเป็นเรื่องเจรจายาก เพราะเป็นเรื่องผลประโยชน์ โดยเอกชนยึดประโยชน์ที่ "เสมอตัว หรือต้องดีขึ้น" ส่วนภาครัฐ "ไม่เจ๊าก็เจ๊ง" นอกจากนี้ กรณีการยุบสภาเร็วกว่าปกติ ก็จะมีผลต่อกฎหมายประกอบกิจการโทรคมนาคมมากที่สุด เพราะหากยังไม่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร ก็คงต้องให้รัฐบาลใหม่ดูต่อ ซึ่งในกฎหมายจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลก็ให้ กทช. สามารถออกกฎระเบียบทดแทนได้ แต่มีข้อเสียที่อาจเป็นไปได้จากการที่จะไม่มีใครสามารถถ่วงอำนาจ กทช. ได้เลย

ขณะที่ นายอนุภาพ กล่าวว่า การแปรรูปในลักษณะโฮลดิ้ง คัมพานี นั้น มีสิ่งที่น่าห่วงคือเรื่อง "วัฒนธรรมองค์กร" ที่ต่างกันเข้ากันไม่ได้ เช่น ผู้บริการ กสท. มีความเป็นเอกภาพสูงมาก เรื่องทุกเรื่องถูกปกปิดได้หมด ขณะที่ผู้บริหาร ทศท. เปิดเผยข้อมูลให้สาธารณะรับรู้ได้ เรียกได้ว่าผู้บริหาร 7 คน แต่มีความหลากหลาย 8 ทิศทาง

ดังนั้น จึงตั้งข้อสังเกตว่าส่วนของบริษัทใหม่อย่าง เอซีที โมบาย ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนของ กสท., ทศท. และบริษัทวิทยุการบิน เพื่อให้บริการโทรศัพท์ 1900 เมกะเฮิรตซ์ จะสามารถเปิดเผยข้อมูลได้ไหม

นอกจากนี้ ประเด็น "กลุ่มผลประโยชน์" ที่ต่างฝ่ายก็มีกลุ่มผลประโยชน์เอกชนที่มีแต่เดิม จึงอาจเกิดความยุ่งยากด้วย และประการสุดท้ายคือ "โครงสร้างบริการ" จะจัดอย่างไร เพราะปัจจุบันมีบริการที่แข่งขันกันอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญแต่ทั้ง 2 ฝ่ายยังไม่ได้คิดถึงเรื่องนี้เลย

ทั้งนี้การจัดตั้งบริษัท และทีมงานขึ้นดำเนินการโทรศัพท์มือถือ 1900 เมกะเฮิรตซ์ ถือเป็นโครงการแรกที่ใช้ระบบบริหารแบบใหม่ โดยแยกทีมงานออกมาราว 100 คน และบริษัทแห่งนี้จะต้องหลุดออกจากระบบการสนับสนุนจากภาครัฐภายใน 5 ปี อย่างไรก็ตาม ส่วนของการเร่งติดตั้งมือถือ 1900 เมกะเฮิรตซ์ ยังเป็นเรื่องน่าห่วง เพราะแม้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จะกำหนดเปิดบริการไว้ในเดือนกุมภาพันธ์ 44 และให้ กสท. และ ทศท. เป็นผู้ลงทุนเอง โดยที่กระทรวงจะไม่ค้ำประกันอีกแล้ว ขณะที่มามองด้านเงิน พบว่าขณะนี้ ทศท. ยังไม่มีเงินลงทุนในส่วนนี้เลย ดังนั้น แน่นอนที่สุดทางออกของเรื่องนี้ ทศท. จะต้องใช้วิธี 1.ไปชะลอโครงการอื่นเอาไว้ก่อน 2.ให้เอกชนเข้ามาลงทุนก่อน 3.เช่าโครงข่ายเดิมของภาคเอกชน พร้อมกันนี้ปัญหาอีกจุดที่ต้องเร่งแก้ไข คือ การจัดคนเข้ามาทำหน้าที่บริหาร โดยปัญหาต่างๆ ดังกล่าวนั้น ทำให้เกิดคำถามว่า เหมาะสมหรือไม่

ขณะที่ พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่กิจการวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคมมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 8 มีนาคม ที่ผ่านมา ทำให้ต้องมีการออกกฎหมายโทรคมนาคมมารับรองกฎหมายหลัก แต่กฎหมายฉบับหลังนี้ยังไม่เสร็จ ดังนั้น ระยะนี้ที่ไม่มีกฎหมายลูกใช้นั้นทำให้เกิด "สุญญา กาศ" ขึ้น ซึ่งรัฐควรหยุดการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ๆ อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่า โครงการโทร ศัพท์ เคลื่อนที่ระบบ 1900 เมกะเฮิรตซ์ ได้ผุดขึ้นมาโดยใช้งบลงทุนสูงถึงกว่า 4,000 ล้านบาท ทั้งที่ประเทศไทยอยู่ในสภาวะที่ประสบปัญหา เรื่องหนี้สินสาธารณะจำนวนมหาศาล รวมทั้งผลการศึกษาเห็นว่า การลงทุนโครงการนี้ มีความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาการขาดทุน โดยคำนวณจากผลตอบการลงทุน (ไออาร์อาร์) 13% และงบประมาณ นอกจากนี้ หากมีปัจจัยอื่นที่เข้ามาใหม่ และมีผลกระทบต่อรายได้ เช่น ค่าอัตราบริการลดลง 20% ก็จะทำให้โครงการนี้จะติดลบทันที 1% รวมถึงหนี้สินที่จะเกิดขึ้นจากการกู้ยืมมาใช้ในโครงการนี้ด้วย

ทั้งนี้โครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 1900 เมกะเฮิรตซ์ ซึ่งเป็นโครงการร่วมทุนของ ทศท. และ กสท. เป็นโครงการที่มีอนาคต เนื่องจากแนวโน้มการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ จะมีอัตราเติบโตมากขึ้น และทำกำไรให้กับผู้ประกอบการมหาศาล หากไม่มีการคอรัปชั่น

จากการที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางด้านโทรคมนาคมซึ่งเป็นธุรกิจที่ต้องดำเนินงานภายใต้สิทธิของหน่วยงานรัฐ โดยได้รับอนุญาตจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ทำให้ต้องได้รับผลกระทบจากพันธะกรณีที่ประเทศไทยมีกับองค์การการค้าโลก (WTO) กล่าวคือจะต้องมีการดำเนินการเปิดเสรีอุตสาหกรรมโทรคมนาคมขั้นพื้นฐานภายในปี พ.ศ.2549 รัฐบาลจึงได้มีการเตรียมการเพื่อเปิดเสรีขึ้นโดยลำดับ โดยรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2540 มาตรา 40 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระ คือ คณะกรรมการกำกับกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เพื่อทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และวิทยุโทรคมนาคม รวมทั้งทำหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการและกำหนดกติกาการแข่งขันโดยเสรีอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม (พรบ.โทรคมนาคม) เป็นกฎหมายที่จะใช้แทนพระราชบัญญัติโทรเลข โทรศัพท์ พ.ศ.2477 พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2498 พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทยพ.ศ.2519 และกฎหมายโทรคมนาคมอื่นๆที่จะต้องสิ้นสุดลงตามพรบ.โทรคมนาคมฉบับนี้

การเปิดเสรีอุตสาหกรรมโทรคมนาคมเพื่อให้เกิดการแข่งขันโดยเสรีอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในเรื่องหลัก 4 เรื่องต่อไปนี้

1. การจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ตามพระราชบัญญัติจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

2. การออกพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม

3. การแปรสัญญาร่วมการงานของผู้ประกอบการรายเดิม

4. การแปรรูป ทศท. และ กสท.

จากประเด็นข้างต้น สิ่งที่จะมีผลกระทบกับผู้ประกอบการภายใต้สัญญาร่วมการงานของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องคือ ความจำเป็นในการแปรสัญญาร่วมการงานที่มีอยู่ เนื่องจากหลังการจัดตั้ง กทช. และบังคับใช้ (พรบ.โทรคมนาคม) ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมทุกรายทั้งรายเก่าและรายใหม่รวมทั้งทศท. และกสท. จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กทช. และดำเนินกิจการภายใต้กฎและข้อบังคับของ กทช. อย่างเท่าเทียมกัน ในเรื่องการแปรสัญญาร่วมการงานนั้นมีประเด็นในเรื่องการคำนวณส่วนแบ่งรายได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตภายหลังจากการแปรสัญญาร่วมการงาน ว่าควรมีการคำนวณไปจนสิ้นสุดอายุสัญญาหรือควรจะคำนวณไปจนกระทั่งมีการเปิดเสรีคมนาคมในปี 2549 ซึ่งประเด็นดังกล่าวยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ อีกทั้งยังไม่มีข้อสรุปเรื่องรายละเอียดและเงื่อนไขการชำระเงินค่าส่วนแบ่งรายได้ อย่างไรก็ตามแนวทางการศึกษาดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการกำกับนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (กนร.) อีกทั้งยังต้องขึ้นอยู่กับการเจรจาระหว่างเอกชนผู้ได้รับสัญญาร่วมการงาน และหน่วยงานรัฐผู้ให้สัญญาร่วมการงานอีกด้วย

ดังนั้นการแปรสัญญาร่วมการงานและนโยบายการเปิดเสรีในอนาคต แม้ว่าการเปิดเสรีจะทำให้มีผู้ประกอบการรายใหม่สนใจจะเข้ามาแข่งขันเพิ่มขึ้น แต่ผู้ประกอบการทุกรายจะต้องดำเนินธุรกิจอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน นอกจากนั้นผู้ประกอบการรายใหม่ยังจะต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Barrier to Entry) เช่น การสร้างฐานลูกค้าและเงินลงทุน เวลาในการพัฒนาระบบเครือข่าย และช่องทางการตลาด ส่วนอำนาจหน้าที่ของ กทช. ที่กำกับดูแล คือ การกำหนดกฎเกณฑ์ วางมาตรการการแข่งขันเสรี ออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการ กำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการ กำหนดมาตรฐานทางด้านเทคนิค กำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม และคุ้มครองผู้บริโภค ฯลฯ จะเห็นได้ว่า กทช. มีบทบาทสำคัญในการเป็นองค์กรหลักที่จะทำให้เกิดการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรมในประเทศ

แต่มักจะพบว่าปัญหาในการบริหารงานระดับชาติ ระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชนมักจะเกิดจาก

1. การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนตัวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงินอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไก และฟันเฟืองการบริหารจัดการต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ทันต่อสถานการณ์ได้

2. ความอ่อนด้อยและถดถอยของกลุ่มข้าราชการ นักวิชาการหรือเทคโนแครต (Technocrats) คนกลุ่มนี้ต้องมีบทบาทสำคัญในการศึกษา ค้นคว้า เสนอแนะนโยบายและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารประเทศ

3. ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนมีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธิ์และยุติธรรม ส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉลผิดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นได้

4. ประชาชนขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง อย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา

5. ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและมีการร่วมกันการกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ จากสาเหตุดังกล่าว หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้ว โอกาสการฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลานานกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนก็คือการขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมรัฐหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้ปรากฏเป็นจริงในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ด้วยเหตุนี้เอง การดำเนินงานของ กทช. จึงต้องดำเนินงานอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ประกอบการ ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องอาศัยหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน เพื่อสังคมให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาค

ธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม โดยจะต้องยึดหลัก

1. หลักนิติธรรม ได้แก่การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม ตลอดจนทุกคนในสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย

2. หลักคุณธรรม ได้แก่การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ ตลอดจนมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ

3. หลักความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก เปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว ไม่บิดเบือนหรือปิดบังบางส่วน

4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่การเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เราทำทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และร่วมรับผิดชอบ

5. หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ นอกจากจะต้องมีความรับผิดชอบแล้วยังต้องสร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่างๆมาตรวจสอบได้ว่าการทำงานของเราโปร่งใสจริง

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มเงิน คุ้มเวลา คุ้มแรงงาน

ดังนั้นการมีหน่วยงานกำกับดูแล (กทช.) ที่มีประสิทธิภาพ จะเกิดการแข่งขันที่ดี ซึ่งก็จะเกิดประโยชน์แก่ประชาชน ผู้ใช้บริการ และผู้ประกอบการ และสามารถทำงานได้อย่างสบายใจ มีความเป็นธรรม และได้รับการส่งเสริมให้แข่งขันกับต่างประเทศได้ รัฐก็จะได้ภาษีรายได้ที่มากขึ้น

จึงเกิดเป็นคำถามในการวิจัยว่าการดำเนินงานของ กทช. ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ จะสามารถใช้การบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลเข้ามาในการบริหารจัดการได้หรือไม่ในมุมมองของผู้ประกอบการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ หรืออาจตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยได้ว่าหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องบทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

2. เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการที่ดีที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. หลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

2. หลักคุณธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

3. หลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

4. หลักการความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

5. หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

6. หลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

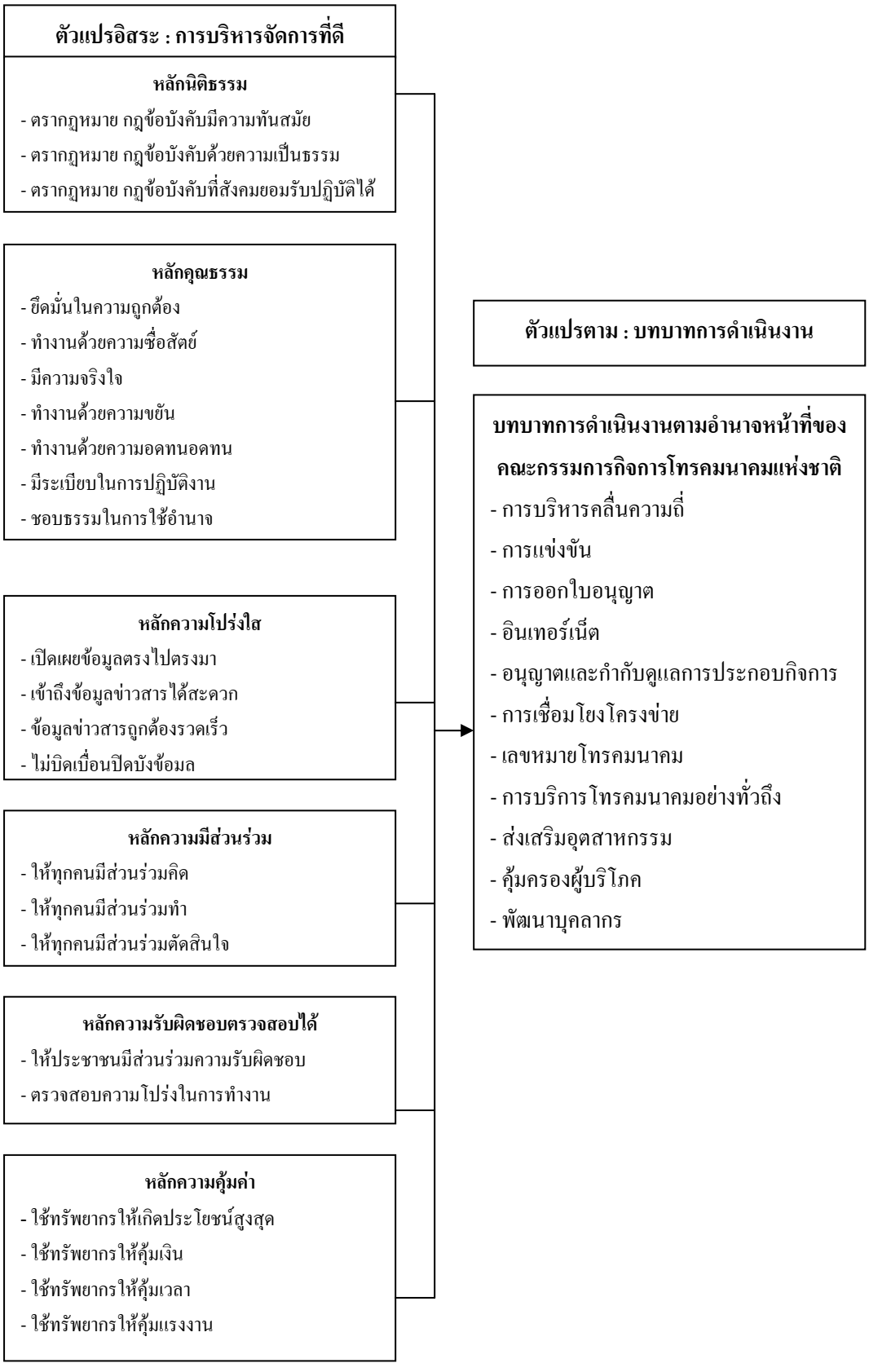

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ เข้าใจการนำการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

2. เพื่อให้ผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมเครื่อข่ายโทรศัพท์มือถือ เข้าใจถึงบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

3. สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงบริหารให้กับคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติในการกำกับดูแล

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือระบบ NMT 900 MHz, GSM 900 MHz, GSM 1800 MHz, AMP 800 MHz, NMT 470MHz, CDMA

2. ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

- ตัวแปรอิสระ 6 ตัว ได้แก่ ตัวแปรหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า

- ตัวแปรตาม 1 ตัว ได้แก่ บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หมายถึง องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๐ และตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุโทรคมนาคมและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญที่ว่าคลื่นความถี่ดังกล่าว เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่นทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ หมายถึง ผู้ประกอบกิจการให้บริการระบบเครือข่ายโทรศัพท์มือถือในประเทศไทย ได้แก่ ระบบ NMT 900 MHz, GSM 900 MHz, GSM 1800 MHz, AMP 800 MHz, NMT 470MHz, CDMA

การบริหารจัดการที่ดี หมายถึง หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม ตลอดจนทุกคนในสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ ตลอดจนมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ

หลักความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก เปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว ไม่บิดเบือนหรือปิดบังบางส่วน

หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เราทำทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และร่วมรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ หมายถึง การสร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆมาตรวจสอบได้ว่าการทำงานของเราโปร่งใสจริง

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มเงิน คุ้มเวลา คุ้มแรงงาน

บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการ หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ประกอบด้วย การบริหารคลื่นความถี่ การแข่งขันในกลไกตลาด การออกใบอนุญาต อินเทอร์เน็ต การอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการ การเชื่อมโยงโครงข่าย เลขหมายโทรคมนาคม การบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง การส่งเสริมอุตสาหกรรม การคุ้มครองผู้บริโภค และการพัฒนาบุคลากรของ กทช.

การบริหารคลื่นความถี่ หมายถึง การจัดสรรอย่างเป็นธรรมและใช้ประโยชน์คลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประชาชาติ

การแข่งขัน หมายถึง การสนับสนุนให้ใช้กลไกตลาด เพื่อเกิดการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรมในตลาดในโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

การออกใบอนุญาต หมายถึง การออกใบอนุญาตโดยเน้นการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและป้องกันการผูกขาด

อินเทอร์เน็ต หมายถึง การส่งเสริมการประกอบกิจการอินเทอร์เน็ตให้แพร่หลาย โดยคิดค่าใบอนุญาตต่ำสุด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

อนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการ หมายถึง การกำกับดูแลการประกอบกิจการให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม เพื่อให้ค่าบริการโทรคมนาคมสามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาคและเพื่อให้มีคุณภาพดี

การเชื่อมโยงโครงข่าย หมายถึง การสร้างกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงโครงข่ายบนพื้นฐานของราคาต้นทุนที่เป็นธรรม

เลขหมายโทรคมนาคม หมายถึง การจัดให้มีเลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอสำหรับการขยายงานและโครงข่ายผู้ประกอบการ และจัดเลขหมายเฉพาะ เพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ ความมั่นคงของประเทศ และการสำรองเลขหมายฉุกเฉิน

การบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง หมายถึง การผลักดันให้มีบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ

ส่งเสริมอุตสาหกรรม หมายถึงการส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันในประเทศและต่างประเทศได้ โดยสนับสนุนให้มีการวิจัย พัฒนา ผลิต ประกอบเครื่องอุปกรณ์ชิ้นส่วนโทรคมนาคมในประเทศไทย

คุ้มครองผู้บริโภค หมายถึง การกำหนดมาตรการให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกบริการโทรคมนาคมได้อย่างหลากหลาย และมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานในราคาที่เป็นธรรม

พัฒนาบุคลากร หมายถึง การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากร การปรับเปลี่ยนทัศนคติและวัฒนธรรมองค์กร โดยให้ทุนแก่บุคลากรที่มีศักยภาพไปฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาต่อ ทำวิจัย และ/หรือ ฝึกงานกับองค์กรกำกับดูแล ในต่างประเทศ และเน้นเรื่องการทำงานเป็นทีม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของบุคลากร และสนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถหรือผลงานให้ได้รับความก้าวหน้า

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องบทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ผู้วิจัยได้ทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 7 ตอน ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรอิสระ ตอนที่ 2 แนวคิดองค์กรกำกับดูแล ตอนที่ 3 แนวคิดบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตอนที่ 4 แนวคิดหลักธรรมาภิบาล ตอนที่ 5 แนวคิดในการสร้างตัวชี้วัดตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ และตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อกับความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรอิสระ

ภายใต้กระแสวิกฤติศรัทธาที่ถาโถมมาสู่องค์กรอิสระทั้งหลายโดยเฉพาะองค์กรที่ต้องมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระไม่ได้เป็นผู้ที่มีอิสระจริง ยังอยู่ในอาณัติของฝ่ายการเมือง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ จึงควรพิจารณาทบทวนในภาพรวมทั้งหมดว่ากระแสวิกฤติศรัทธาที่เกิดขึ้นต่อองค์กรอิสระได้มองข้ามความสำคัญและประโยชน์ขององค์กรอิสระหรือไม่ หรือเป็นการมองภาพเฉพาะตัวบุคคลในองค์กรอิสระบางคนหรือการวินิจฉัยชี้ขาดในบางกรณี แล้วสรุปว่า องค์กรอิสระปฏิบัติหน้าที่ไม่ยุติธรรมและไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน

นภดล เฮงเจริญ(2549)[1] ได้ให้ความเห็นไว้ว่าองค์กรอิสระ หมายถึง องค์กรของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับภารกิจของรัฐตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยเป็นองค์กรของรัฐที่มีสถานะพิเศษ ซึ่งได้รับหลักประกันให้สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ได้โดยอิสระ ปลอดพ้นจากการแทรกแซงขององค์กรของรัฐอื่นหรือสถาบันการเมืองอื่น รวมทั้งอยู่เหนือกระแสและการกดดันใดๆ ที่เกิดขึ้นภายในสังคมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (เข้าถึงข้อมูลได้จาก (http://www.pub-law.net/Publaw/view.asp?PublawIDs=895)

---

[1]นภดล เฮงเจริญ, องค์กรอิสระ, ความสำคัญต่อการปฏิรูปการเมืองและการปฏิรูประบบราชการ [Online] แหล่งที่มา: http://www.pub-law.net/Publaw/view.asp?PublawIDs=895 (12 พฤศจิกายน 2549).

ทำไมต้องมีองค์กรอิสระ

แม้ว่าในต่างประเทศที่เป็นรัฐประชาธิปไตย ได้มีการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ (Independent Regulatory Agency) มานานแล้ว โดยองค์กรอิสระจัดเป็นสถาบันทางการบริหารเพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างการบริหารที่มีประสิทธิภาพกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งโครงสร้างระบบบริหารรูปแบบเดิมมีข้อจำกัด เนื่องจากมีการจัดลำดับของอำนาจหน้าที่และการควบคุมบังคับบัญชาตามลำดับชั้น ทำให้เกิดความล่าช้าและขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอาจกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมและสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่สำหรับประเทศไทย องค์กรอิสระได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมืองหรือรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน เพื่อทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการทำหน้าที่ของฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการในด้านต่างๆ รวมทั้งเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอีกทางหนึ่งด้วย แต่มีความหมายครอบคลุมไปถึงสถาบันตุลาการ นอกจากจะจัดเป็นสถาบันทางการบริหารดังปรากฏตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 75 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงานโดยอิสระขององค์กรฝ่ายตุลาการ คือ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรอิสระ คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ทั้งนี้ เนื่องจากระบบเดิม องค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐกับองค์กรผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอยู่ในองค์กรเดียวกัน คือ องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายตุลาการ ต่างก็เป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจและในขณะเดียวกันองค์กรนั้นเองก็มีหน้าที่ในการตรวจสอบกันเองด้วย ระบบที่ถูกออกแบบขึ้นมาใหม่ได้จัดตั้งหรือแยกกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจออกจากกลไกการใช้อำนาจเพิ่มเติมผ่านองค์กรพิเศษซึ่งมีลักษณะเป็นองค์กรเฉพาะ นอกจากองค์กรฝ่ายตุลาการ นั่นก็คือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้งห้าองค์กรดังกล่าว โดยมีเจตนารมณ์ที่จะเสริมช่องว่างในโครงสร้างการบริหารประเทศ เนื่องจากปัญหาการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ขององค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจที่ผ่านมาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะถูกครอบงำจากฝ่ายการเมือง

ความจำเป็นที่จะต้องมีองค์กรอิสระ

1. ความจำเป็นต้องมีกลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยองค์กรฝ่ายตุลาการซึ่งมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกละเมิดโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามหลักของนิติรัฐในการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกละเมิดจากการกระทำของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหลักของนิติรัฐในการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกละเมิดจากการกระทำของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและทางแพ่ง นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีกลไกที่มิใช่องค์กรฝ่ายตุลาการ ซึ่งก็คือ องค์กรอิสระเพื่อเยียวยาปัญหาของ

ประชาชน จากการใช้อำนาจรัฐหรือการกระทำของบุคคล และการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชน เนื่องจากการใช้กลไกทางศาลอาจมีข้อจำกัดบางประการเพราะจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล รวมไปถึงการทีจะต้องเสียค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องและการดำเนินคดีในศาลด้วย

2. ความจำเป็นต้องมีกลไกตรวจสอบเกี่ยวกับความสุจริตในการใช้อำนาจรัฐและตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินภาครัฐ

3. ความจำเป็นต้องมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบที่จะลดและขจัดการซื้อเสียง และเปิดโอกาสให้คนดี มีคุณภาพ คุณธรรม เข้าสู่ระบบการเมือง

4. ความจำเป็นต้องมีกลไกในการเสริมสร้างระบบการเมืองและพรรคการเมืองที่มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพ

5. ความจำเป็นต้องมีกลไกที่มีความเป็นอิสระ และเป็นกลาง สามารถดำรงความยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ความเป็นอิสระในเรื่องที่มาและการเข้าสู่อำนาจของบุคคลที่เข้าทำหน้าที่ในองค์กรอิสระ ในเรื่องการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานขององค์กร ในเรื่องงบประมาณ และมีหน่วยธุรการหรือสำนักงานที่เป็นอิสระ ส่วนความเป็นกลางนั้นต้องไม่เป็นฝักฝ่ายในทางการเมือง ปราศจากอคติ ไม่ลำเอียง เพราะรัก โกรธ หลง กลัว และดำรงความยุติธรรมในความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม และความชอบด้วยเหตุผล

การแบ่งประเภทองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

1. องค์กรฝ่ายตุลาการหรือองค์กรศาล

มีลักษณะเป็นองค์กรอิสระตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจตุลาการ ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

2. องค์กรอิสระที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหา

มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ อันเป็นการเสริมอำนาจบริหาร และอำนาจ ตุลาการ ประกอบด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ก.ก.ต.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (ค.ต.ง.)

3. องค์กรอิสระที่ให้คำปรึกษาแนะนำ

มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอันเป็นการเสริมอำนาจบริหาร ประกอบด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

4. องค์กรอิสระที่ไม่มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ยังมีองค์กรอิสระที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะซึ่งไม่มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง.) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การอิสระในการคุ้มครองผู้บริโภค

องค์กรอิสระทั้งห้าองค์กรตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ดังกล่าว มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากบัญญัติจัดตั้งขึ้นและกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในส่วนต่างๆ ของรัฐธรรมนูญโดยตรง และมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระมีฐานะเป็นส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ความสำคัญและประโยชน์ขององค์กรอิสระต่อการปฏิรูปการเมืองและการปฏิรูประบบราชการ

1. ความสำคัญและประโยชน์ขององค์กรอิสระต่อการปฏิรูปการเมือง

1.1 การสร้างการเมืองของพลเมือง

1.2 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประกอบด้วย การคุ้มครองประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพโดยกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ การคุ้มครองประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพโดยการกระทำของรัฐ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การคุ้มครองประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพโดยการกระทำของรัฐในทางปกครอง การเยียวยาปัญหาของประชาชนจากการใช้อำนาจรัฐ และการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชน

1.3 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ตลอดจนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกอบด้วย การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทางนโยบายและการบริหาร การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทางปกครอง การตรวจสอบเกี่ยวกับความสุจริตในการใช้อำนาจรัฐ การตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของภาครัฐ

1.4 สร้างรัฐบาลที่มีเสถียรภาพ และระบบการเมืองและพรรคการเมืองที่มีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญและประโยชน์ขององค์กรอิสระต่อการปฏิรูประบบราชการ

การปฏิรูประบบราชการ เป็นสิ่งที่มีการพูดถึงและศึกษากันมานาน เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการพัฒนาของกระแสโลกไปสู่แนวความคิดโลกาภิวัตน์ ทำให้ระบบราชการเดิมๆ ของไทยขาดความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของประชาชาติไทยในสังคมโลกนั้นไม่สัมฤทธิผลเท่าที่ควร

เป้าหมายของการปฏิรูประบบราชการ มีด้วยกันห้าประการ ดังนี้

2.1 เพื่อให้ภาครัฐสามารถนำบริการที่ดีมีคุณภาพสูงไปสู่ประชาชน

2.2 เพื่อให้ภาครัฐมีระบบการทำงานและเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับมาตรฐานสากล

2.3 เพื่อให้ภาครัฐมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

2.4 เพื่อให้ภาครัฐเป็นระบบที่เกื้อกูลและไวต่อปัญหา และความต้องการของประชาชน ยืดหยุ่นและปรับตัวได้ทันการณ์ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและประชากรโลก รวมทั้งสร้างเสริมวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

2.5 เพื่อให้ภาครัฐเป็นระบบที่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาของประชาชน

ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว ก็สอดคล้องกับที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ในส่วนแนวนโยบายของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 75 ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน” นั่นเอง

นอกจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้วางระบบที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างยืดหยุ่นของระบบราชการไทย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและการกระจายอำนาจลงสู่ส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นแล้ว รัฐธรรมนูญยังเปิดโอกาสให้รัฐบาลสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบและโครงสร้างของหน่วยงานราชการได้อย่างยืดหยุ่นด้วย หากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างนั้นไม่ต้องเพิ่มอัตราข้าราชการหรือลูกจ้าง รวมทั้งการยุบกระทรวง ทบวง กรม ให้ทำได้โดยพระราชกฤษฎีกา ไม่ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 230 วรรคสอง ทั้งนี้ภายในสามปีนับแต่วันที่มีการรวมหรือการโอนกระทรวง ทบวง กรม ดังกล่าว จะกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้นในกระทรวง ทบวง กรม ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือในกระทรวง ทบวง กรม ที่ถูกรวมหรือโอนไปมิได้ โดยถือว่าพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้น

นั้น มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่มีผลใช้บังคับได้ดังเช่น พระราชบัญญัติที่จัดตั้งกระทรวง ทบวง กรมนั้นด้วย

ในด้านการปฏิบัติราชการตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ก็ได้วางมาตรการควบคุมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 โดยบัญญัติให้รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและพนักงาน หรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติ มิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

ทั้งนี้จุดมุ่งหมายประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญที่ถือว่าเป็นการสร้างมุมมองใหม่ของการใช้อำนาจรัฐและการปฏิบัติราชการ คือ การให้ประชาชนมีสถานะเป็นผู้ทรงสิทธิ (Subject) ต่อการใช้อำนาจรัฐ มิใช่เป็นวัตถุแห่งสิทธิ (Object) หรือฝ่ายที่รองรับการใช้อำนาจรัฐ ดังที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 26 ว่า การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังรับรองการเป็นผู้ทรงสิทธิต่อการใช้อำนาจรัฐของประชาชนไว้อีกหลายมาตรา เช่น

- สิทธิในการได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 58

- สิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าวตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 59

- สิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 60

- สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑

- สิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการพนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 62

- สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 57

ทั้งนี้ องค์กรตามรัฐธรรมนูญที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบขององค์กรอิสระ ก็มีภารกิจเพื่อการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างหลากหลายครบทุกมิติ และรับรองคุ้มครองให้สิทธิของประชาชนต่อการปฏิบัติราชการของภาครัฐ เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ด้วย

องค์กรอิสระกับความคาดหวังของสังคม

1. ความคาดหวังต่อตัวบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

1.1 ต้องเป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณวุฒิสูง มีความรอบรู้อย่างแตกฉาน

1.2 ต้องเป็นคนที่มีคุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

1.3 มีผลงานเป็นที่ปรากฏเป็นประโยชน์ต่อราชการ สังคม และประชาชน

1.4 เป็นบุคคลที่ทำงานเพื่อประโยชน์ต่อสังคม นอกเหนือจากงานอาชีพ ทุมเทเสียสละเพื่อส่วนรวม

1.5 มีระบบการสรรหาและการเลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่โปร่งใส

2. ความคาดหวังต่อการปฏิบัติตน

2.1 ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

2.2 ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ เป็นกลาง ดำรงความยุติธรรม

2.3 ปฏิบัติตนให้สังคมเชื่อมั่นในยุติธรรม

2.4 มีกลไกตรวจสอบและกำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

3. ความคาดหวังต่อการปฏิบัติงาน

3.1 ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกระแส

3.2 มีวิธีพิจารณาที่เหมาะสมและปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อกำหนดวิธีพิจารณาอย่างเคร่งครัด

3.3 รับฟังความเห็นของทุกฝ่าย ให้เกิดความโปร่งใสในการพิจารณาวินิจฉัยหรือให้ข้อเสนอแนะ

3.4 การให้เหตุผลประกอบคำวินิจฉัย หรือคำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะที่สมเหตุสมผลเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

3.5 คำวินิจฉัยต้องชัดเจนและอาจเสนอแนะแนวทางปฏิบัติต่อองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้อง โปร่งใส

4. ความคาดหวังซึ่งเป็นเจตจำนงของประชาชนที่จะให้องค์กรอิสระปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจ บรรลุผลสัมฤทธิ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเมือง และการปฏิรูประบบราชการ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ หากประชาชนไม่ศรัทธาเชื่อถือไม่ยอมรับองค์กรอิสระก็คงต้องถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือถูกยุบเลิกไป

สรุปแนวคิดองค์กรอิสระ

แม้ว่าองค์กรอิสระจะเป็นองค์กรรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน แต่องค์กรดังกล่าวก็ได้สร้างคุณูปการให้แก่สังคมและประเทศชาติ ส่งผลให้การเมืองและการบริหารราชการมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น นักการเมือง พรรคการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีคุณภาพและเข้มแข็งมากขึ้น องค์กรอิสระได้รับการยอมรับจากสังคมในระดับหนึ่ง ปัญหาอุปสรรคและข้อวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนคำปรามาสที่เกิดขึ้นแม้ว่าจะเป็นเรื่องปกติเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระบางองค์กร ส่งผลกระทบในทางการเมือง ย่อมต้องสร้างความไม่พอใจแก่ฝ่ายที่สูญเสียประโยชน์ ทำให้ถูกวิพากวิจารณ์และกล่าวหาอย่างรุนแรงจากทั้งฝ่ายที่สนับสนุนรัฐบาล และฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล แต่บุคคลในสังคม รวมทั้งสื่อมวลชนทั้งหลายก็ไม่ควรมองภาพเฉพาะกรณี หรือเฉพาะตัวบุคคลในองค์กรอิสระ โดยควรมองถึงความสำคัญขององค์กรอิสระต่อการปฏิรูปการเมือง และการปฏิรูประบบราชการ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และให้กำลังใจแก่องค์กรอิสระบ้าง สำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรอิสระ หากยึดมั่นอยู่ในความยุติธรรมและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปราศจากอคติใดๆ ก็ต้องมีความอดทนสูงและไม่ควรที่จะต้องหวั่นไหวตาม คำวิพากษ์วิจารณ์และกระแสที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ดี ข้อผิดพลาด บกพร่องที่เกิดขึ้นอันเป็นเรื่องปกติของคนที่ทำงาน เมื่อมีการวิพากษ์วิจารณ์ เสนอแนะความเห็น ก็ชอบที่จะรับฟังและนำมาพิจารณาทบทวน และหาหนทางปรับปรุงแก้ไขในจุดที่เหมาะสมโดยเร็ว เมื่อได้ดำเนินการใดๆ ไปแล้ว ก็ควรประชาสัมพันธ์โดยเผยแพร่ให้สาธารณชนทั้งหลายได้ทราบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา ในหมู่ประชาชน องค์กรอิสระจึงยังเป็นองค์กรที่เป็นความหวังต่อการปฏิรูปการเมืองและการปฏิรูประบบราชการที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดธรรมาภิบาลในระบบการเมืองและระบบราชการตลอดไป

ตอนที่ 2 แนวคิดองค์กรกำกับดูแล

คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ (2542)[2] ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรกำกับดูแลอิสระ ดังนี้ (เข้าถึงข้อมูลได้จาก http://www.mof.go.th/sepc/sepc_aug99t.htm)

วัตถุประสงค์ของการมีองค์กรกำกับดูแล

การกำหนดนโยบายและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจในสาขาพลังงาน ขนส่ง และประปาปัจจุบันดำเนินการโดยกระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในบางกรณีการกำกับดูแลดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจเอง ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนขาดความชัดเจน ดังนั้นในแผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ จึงกำหนดให้มีการแยกบทบาทระหว่าง

---

[2]คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ, แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรกำกับดูแลอิสระ [Online] แหล่งที่มา: http://www.mof.go.th/sepc/sepc_aug99t.htm (12 พฤศจิกายน 2549).

หน่วยงาน ที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและหน่วยงานที่ดำเนินงาน หรือ ทำหน้าที่เป็นผู้ประกอบการ ออกจากกันให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจและการพัฒนาสาธารณูปโภคตามแนวทางการเพิ่มบทบาทเอกชน ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในแผนแม่ บทดังกล่าวโดยเสนอแนะให้มีการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลอิสระในแต่ละสาขาทำหน้าที่กำกับดูแล

บทบาทของการกำกับดูแลภายใต้นโยบายการส่งเสริมการแข่งขันและการเพิ่มบทบาทเอกชนนั้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละสาขา ทั้งนี้ เนื่องจากการกำกับดูแลจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพโครงสร้างของตลาดของสาขานั้น ๆ ระดับการแข่งขัน ลักษณะการผูกขาดโดยธรรมชาติ รวมทั้งนโยบายของรัฐในเรื่องสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะกำหนดกลไกในการกำกับดูแล เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าได้รับการปกป้องผลประโยชน์ และผู้ประกอบการมั่นใจว่าได้รับความเป็นธรรมจากการลงทุน รวมทั้งนโยบายของรัฐในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้รับการตอบสนอง โดยมีกระบวนการพิจารณาที่เป็นธรรมและโปร่งใส ดังนั้น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นบริษัทเอกชน โดยรัฐถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 50 จะดำเนินการได้ต่อเมื่อ

มีหน่วยงานทำหน้าที่กำกับดูแลดังกล่าวแล้ว ด้วยหลักการดังกล่าว การจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลอิสระ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการแข่งขัน คุ้มครองผู้บริโภค ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ และจัดหาและเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง

อำนาจหน้าที่ขององค์กรกำกับดูแลอิสระ

องค์กรกำกับดูแลควรมีความเป็นอิสระในการดำเนินการ โดยควรมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังนี้

1. การอนุญาตประกอบกิจการ

1.1 การอนุญาตประกอบกิจการเมื่อมีการอนุมัติในเรื่องอื่น ๆ แล้ว เช่น สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย เป็นต้น

1.2 กำกับดูแลให้ผู้ถือใบอนุญาตประกอบกิจการให้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในใบอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของการให้บริการ พิกัดอัตราค่าบริการ การลงทุน ข้อห้ามในการกระทำการอันเป็นการกีดกันการแข่งขันทางการค้า

1.3 ปรึกษาหารือและประสานขั้นตอนในการออกใบอนุญาตกับหน่วยงานกำกับดูแลในด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

1.4 การกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาต

2. การกำหนดอัตราค่าบริการ

2.1 กำหนดและทบทวนระดับและพิกัดอัตราค่าบริการตามระยะเวลาที่กำหนด ให้สอดคล้องกับนโยบายราคาตามที่กำหนดโดยรัฐบาลและตามที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายจัดตั้ง ในกรณีที่ไม่มีการแข่งขันอย่างเพียงพอ หรือเป็นกิจการที่มีลักษณะผูกขาด

2.2 กำหนดให้ผู้ประกอบการให้ข้อมูลที่ครบถ้วน ตามที่มีการร้องขอ

3. การกำหนดคุณภาพบริการ

3.1 กำหนดคุณภาพบริการ

3.2 ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพบริการ

4. การส่งเสริมการแข่งขันและป้องกันการผูกขาด

4.1 กำกับดูแลการกระทำอันเป็นการกีดกันการแข่งขันทางการค้าในกิจการสาขาสาธารณูปโภคนั้น ๆ โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลอิสระให้องค์กรกำกับดูแลรับโอนอำนาจจากคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาขานั้น ๆ

4.2 เป็นผู้ริเริ่มดำเนินการโดยตนเองหรือตามคำร้องขอของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบสอบสวนปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับกิจการสาขา

ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือโดยมีความประสงค์เพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ในการส่งเสริมการแข่งขัน โดยองค์กรกำกับดูแลจะต้องมีอำนาจในการเรียกเอกสารคำสั่งของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ เพื่อที่ตนจะสามารถปฏิบัติตามคำร้องขอดังกล่าวได้

5. การคุ้มครองผู้บริโภค

5.1 รับคำร้องเรียน สอบสวนคำร้องเรียน ดำเนินการแก้ไข ระงับข้อพิพาท และลงโทษผู้ประกอบการตามระเบียบและเงื่อนไขในการอนุญาตประกอบการ โดยการจัดตั้งหน่วยงานและคณะกรรมการ ที่ปรึกษาภายในองค์กรกำกับดูแลอิสระ เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

5.2 กำหนดบทลงโทษและลงโทษผู้ประกอบการ รวมถึงการยึดเงินประกันและเปรียบเทียบปรับ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไข

6. อำนาจในการทบทวนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต

6.1 เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใบอนุญาต โดยปรึกษากับผู้ประกอบการ และเพิ่มเติมเงื่อนไขใบอนุญาตอันประกอบด้วย 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 เงื่อนไขที่ฝ่ายนโยบายสงวนไว้เป็นอำนาจ

ประเภทที่ 2 เงื่อนไขที่กำหนดและเปลี่ยนแปลงได้โดยองค์กรกำกับดูแลฝ่ายเดียวประเภทที่ 3 เงื่อนไขที่กำหนดและเปลี่ยนแปลงร่วมกันระหว่างองค์กรกำกับดูแลและผู้ประกอบการ

6.2 ออกคำสั่งชั่วคราวและคำสั่งถึงที่สุดในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไขในใบอนุญาต

6.3 เพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนเงื่อนไขในใบอนุญาตอย่างต่อเนื่อง

7. ให้คำแนะนำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล ให้คำแนะนำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลของกิจการสาธารณูปโภคในสาขาต่าง ๆ แก่รัฐสภา คณะรัฐมนตรีและกระทรวงที่รับผิดชอบด้านนโยบาย

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2543) [3]ได้กำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ดังนี้ (เข้าถึงข้อมูลได้จาก http://www.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view &id=1009 &Itemid=87)

1. กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมและแผนความถี่วิทยุ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ การอนุญาต เงื่อนไข ค่าตอบแทน หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตตาม 3 และ 4 รวมทั้ง การกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในกิจการโทรคมนาคม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเชื่อมต่อระหว่างโครงข่ายโทรคมนาคมกำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการโทรคมนาคมหรือระหว่างผู้ให้บริการกิจการโทรคมนาคมจัดทำแผนเลขหมาย โทรคมนาคมและอนุญาตให้ผู้ประกอบการใช้เลขหมายโทรคมนาคม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและกระบวนการรับคำ

---

[3]คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, บทบาท อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [Online] แหล่งที่มา: http://www.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=1009 (10 พฤศจิกายน 2549).

ร้องเรียนของผู้บริโภคกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกัน โดยทางโทรคมนาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคุ้มครองและการกำหนดสิทธิในการประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคมกำหนดมาตรการให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ระหว่างผู้ประกอบการในกิจการโทรคมนาคมและกิจการที่เกี่ยวเนื่อง และการกระจายบริการด้านโทรคมนาคมให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของสำนักงาน กทช.อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงาน กทช. รวมทั้งเงินที่จะจัดสรรเข้ากองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ กทช. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและให้เผยแพร่ต่อสาธารณชน ด้วยเสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

2.ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กทช.

นโยบายของ กทช.

กทช. (2543) [4] (เข้าถึงข้อมูลได้จาก http://www.ntc.or.th/index.php?option =com_ content&task=view &id=1137&Itemid=87)

1. นโยบายการบริหารคลื่นความถี่ จัดสรรอย่างเป็นธรรมและใช้ประโยชน์คลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประชาชาติ

2. นโยบายการแข่งขัน สนับสนุนให้ใช้กลไกตลาด เพื่อเกิดการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรมในตลาดในโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

3. นโยบายการออกใบอนุญาต ออกใบอนุญาตโดยเน้นการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและป้องกันการผูกขาด

---

[4]คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, บทบาท อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [Online] แหล่งที่มา: http://www.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view &id=1009 &Itemid=87 (10 พฤศจิกายน 2549).

4. นโยบายอินเทอร์เน็ต ส่งเสริมการประกอบกิจการอินเทอร์เน็ตให้แพร่หลาย โดยคิดค่าใบอนุญาตต่ำสุด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

5. นโยบายอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการ กำกับดูแลการประกอบกิจการให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม เพื่อให้ค่าบริการโทรคมนาคมสามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาคและเพื่อให้มีคุณภาพดี

6. นโยบายการเชื่อมโยงโครงข่าย สร้างกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงโครงข่ายบนพื้นฐานของราคาต้นทุนที่เป็นธรรม

7. นโยบายเลขหมายโทรคมนาคม จัดให้มีเลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ และเพียงพอสำหรับการขยายงานและโครงข่ายผู้ประกอบการ และจัดเลขหมายเฉพาะ เพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ ความมั่นคงของประเทศ และการสำรองเลขหมายฉุกเฉิน

8. นโยบายการบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง **ผลักดันให้มีบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ**

9. นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันในประเทศและต่างประเทศได้ โดยสนับสนุนให้มีการวิจัย พัฒนา ผลิต ประกอบเครื่องอุปกรณ์ชิ้นส่วนโทรคมนาคมในประเทศไทย

10. นโยบายคุ้มครองผู้บริโภค กำหนดมาตรการให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกบริการโทรคมนาคมได้อย่างหลากหลาย และมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานในราคาที่เป็นธรรม

11. นโยบายพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากร การปรับเปลี่ยนทัศนคติและวัฒนธรรมองค์กร โดยให้ทุนแก่บุคลากรที่มีศักยภาพไปฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาต่อ ทำวิจัย และ/หรือ ฝึกงานกับองค์กรกำกับดูแล ในต่างประเทศ และเน้นเรื่องการทำงานเป็นทีม และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของบุคลากร และสนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถหรือผลงานให้ได้รับความก้าวหน้า

คณะกรรมการร่วม

กทช. (2543)[5] (เข้าถึงข้อมูลได้จาก http://www.ntc.or.th/index.php?option =com _content &task=view &id=1137&Itemid=87)

1.ให้ กสช. และ กทช. เป็นคณะกรรมการร่วม ทำหน้าที่บริหารคลื่นความถี่ และให้เลขาธิการ กทช. เป็นเลขานุการคณะกรรมการร่วม ให้กรรมการร่วมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

---

[5]คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, บทบาท อำนาจหน้าที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [Online] แหล่งที่มา: http://www.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=1009&Itemid=87 (10 พฤศจิกายน 2549).

1.1 กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

1.2 จัดทำตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ

1.3 กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ระหว่างคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และกิจการวิทยุโทรคมนาคม

1.4 วินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

1.5 กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่เพื่อให้การใช้คลื่นความถี่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท

1.6 วินิจฉัยผลการตรวจสอบเฝ้าฟังการใช้คลื่นความถี่ เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาการใช้คลื่นความถี่ที่มีการรบกวนซึ่งกันและกัน

1.7 ประสานงานเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

1.8 ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ให้มีประสิทธิภาพ

1.9 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย

1.10 ดำเนินการในฐานะหน่วยงานด้านอำนวยการของรัฐบาลในกิจการสื่อสารระหว่างประเทศ กับองค์การระหว่างประเทศ รัฐบาลและหน่วยงานต่างประเทศ ด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

1.11 ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการร่วม

2.ให้สำนักงาน กทช. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการร่วม

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 นั้น ได้ให้นิยาม “ธรรมาภิบาล” ไว้ดังนี้ ธรรมาภิบาล คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ

ภยันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)[6]

แนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯเป็นหลักซึ่งได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีว่าประกอบด้วยแนวทางสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักคุณธรรม (Integrity) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (People Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money)

หลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นการตรากฎหมาย และกฎข้อบังคับ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ นั้นต้องมีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดี รวมถึงมีความยุติธรรมและบังคับใช้กับคนกลุ่มต่างๆ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีการปฏิรูปกฎหมายอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใสและตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน

หลักคุณธรรม (Integrity) คือการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ ทำให้การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ทั้งในและนอกองค์กรลดลงจากเดิม และทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น มีการบริการจัดการและใช้ทรัพยากรในชาติอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด สร้างสังคมที่มีเสถียรภาพ สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

หลักความโปร่งใส (Transparency) นั้น เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน โดยที่ข้อมูลต่าง ๆ นั้นต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการและความสามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการที่เปิดเผยชัดเจนและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ความโปร่งใสยังขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐและเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ โดยดูจากจำนวนเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน หรือสอบสวนเจ้าหน้าที่

---

[6]สำนักนายกรัฐมนตรี, แนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐ (2542), หน้า 25.

ของรัฐ เกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของสวนราชการ ต้องมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทั้งนี้ส่วนราชการต้องมีการสร้างตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

หลักความรับผิดชอบ (Accountability) เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน สร้างความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานโดยมีตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ต้องทำให้เกิดการยอมรับและความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งที่เป็นคุณภาพของงาน ด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วน รวมทั้งลดจำนวนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และจำนวนการร้องเรียนหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

หลักการมีส่วนร่วม (People Participation) เป็นการสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกฝ่ายในสังคมซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานในองค์กรที่เป็นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในสังคมนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้เกิดสำนึกร่วมกันว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้น ๆ และเพื่อให้องค์กรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่แท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้การมี่ส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นพลังตรวจสอบที่สำคัญของสังคมต่อไป

หลักความคุ้มค่า (Value for Money) เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มครอง สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ เสริมสร้างความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

นอกจากแนวความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลหรือธรรมรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ แล้ว ยังมีแนวคิดของนักวิชาการไทยจำนวนหนึ่งที่กล่าวเกี่ยวกับธรรมาธิบาล หรือธรรมรัฐ เช่น ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ ที่เสนอว่า ธรรมรัฐ หมายถึง การบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้คนพลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนได้อย่างเที่ยงตรง มีรัฐบาลที่ไม่ถืออำนาจเป็นธรรม แต่ใช้อำนาจอย่างที่ประชาชนจะตรวจสอบได้ ตัวรัฐบาลเองก็มีความเอื้ออาทรต่อผู้คนสามัญเป็นอาภรณ์ประดับตน ไม่ดูถูกประชาชนด้วยการเอาความเท็จมาให้ และมีอารยะพอที่จะแสดงความรับผิดชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ ด้าน ประเวศ วะสี อธิบายธรรมรัฐว่า ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมที่มีความถูกต้อง เป็นธรรม โดยรัฐและธุรกิจต้องมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ถูกตรวจสอบได้

และภาคสังคมเข้มแข็ง ธรรมรัฐแห่งชาติ หมายถึงการที่ประเทศมีพลังขับเคลื่อนที่ถูกต้องเป็นธรรม โดยถักทอทางสังคมเพื่อสร้างพลังงานทางสังคม (Social Energy) เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ ก่อให้เกิดธรรมรัฐแห่งชาติขึ้น ส่วนในทัศนะของธีรยุทธ บุญมี ธรรมรัฐ คือกระบวนความสัมพันธ์ (interactive relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการ และประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ การบริหารประเทศที่ดีควรเป็นความรวมมือแบบสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างรัฐบาลประชาธิปไตยและฝ่ายสังคมเอกชน องค์การที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐ (NGO) โดยเน้นการมีส่วนร่วม (participation) ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย (shared policy making) และการจัดการตนเอง (self-management) ของภาคสังคมเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นธรรมมากขึ้น (นฤมล ทับจุมพล, 2541)[7]

อานันท์ ปันยารชุน เสนอว่า ธรรมรัฐ คือ ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้ กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยสาระ ธรรมรัฐ หรือ Good Governance คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้จะได้ผล หมายถึงการมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลจะสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชน (ปาฐกถา “ธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทย”, 25 มีนาคม 2541)[8]

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2541)[9] เน้นว่าธรรมาภิบาล คือ การจัดการบริหารประเทศที่ดีในทุกๆด้านและทุกๆระดับ ทั้งในระบบองค์กรและกลไกของภาครัฐที่สำคัญที่สุด คือ คณะรัฐมนตรี ลงมาถึงส่วนราชการต่าง ๆของรัฐ รวมถึงองค์กรที่ไม่ใช่ส่วนราชการ (Private Sector Organizations) องค์กรภาคเอกชนที่เป็นองค์กรที่แสวงหากำไร และไม่แสวงหากำไร รวมถึงสมาคมต่างๆ และภาคประชาสังคม (Civil Society)

จตุมงคล โสณกุล (2541)[10] อ้างแนวคิดของกล้าณรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กล่าวว่า ธรรมรัฐ คือ การทำให้ระบบการบริหารการจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน และต้องเกิดจากสำนึกความรู้สึกของภาคนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกัน โดยไม่ใช้อำนาจรัฐไปทำให้เกิดขึ้น การสร้างธรรมรัฐจึงขึ้นอยู่กับข้าราชการและ

---

[7]นฤมล ทับจุมพล, “แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยธรรมรัฐแห่งชาติ.” ในรายงานการประชุมทางวิชาการเนื่องในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์ (2541), หน้า 11.

[8]อานันท์ ปันยารชุน, ปาฐกถา ธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทย (2541), หน้า 12.

[9]สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, หลักธรรมาภิบาล (2541), หน้า 20.

[10]จตุมงคล โสณกุล, “ธรรมรัฐภาคราชการ” วัฏจักร (6 พฤษภาคม 2541), หน้า 32.

นักการเมืองทั้ง 2 ฝ่ายต้องเป็นคนดีมีความโปร่งใสโดยเฉพาะนักการเมืองต้องโปร่งใส ในด้านการแก้ปัญหาคอรัปชันประชาชนต้องร่วมมือกันต่อสู้กับความไม่เป็นธรรม หากเกิดการเรี่ยไร รีดไถเงินหรือทุจริตของวงราชการให้ร้องเรียนไปที่ ป.ป.ป. (จตุมงคล โสณกุล. “ธรรมรัฐภาคราชการ.” วัฏจักร (6 พฤษภาคม 2541)

วรภัทร โตธนะเกษม (2542)[11]อธิบายว่า Good Governance หมายถึง “การกำกับดูแลที่ดี” หรือหมายถึง การใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร” โดยหัวใจสำคัญของ Good Governance คือ ความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ (Accountability)

ฑิตยา สุวรรณะชฎ (2544) [12] ได้อ้างถึง R.A.W. Rhodes โดยชี้ว่า Rhodes ให้ความหมายของ “Governance” หรือธรรมรัฐว่ามีความหมายหลายอย่าง ใช้ในเรื่องต่าง ๆ ตามหน่วยที่ศึกษา (unit of analysis) ดังนี้

1. ธรรมรัฐในฐานะของอำนาจรัฐในการตัดสินใจดำเนินการบริหารที่ลดน้อยลง และประชาชนจะเป็นผู้เรียกร้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐ (Minimal State)

2. บรรษัทที่บริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม (Corporate Governance) ซึ่งหมายถึงการดำเนินธุรกิจที่มีทิศทางและควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบชัดแจ้งทั้งงานของบริษัทร้อมกับต้องรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมอีกด้วย การบริหารบรรษัทนี้จะถือว่าผู้บริหารและผู้ถือหุ้นไม่ใช่บุคคลคนเดียวกัน ต้องเป็นผู้บริหารอาชีพ จะต้องมีการตรวจสอบจากองค์กรตรวจสอบภายนอก ทั้งนี้มิใช่แต่เพื่อผลกำไรอย่างเดียวแต่จะต้องเปิดเผยโปร่งใส และสามารถกำหนดตัวผู้รับผิดชอบที่แท้จริง

3. การบริหารจัดการสาธารณะที่รัฐบาลจะต้องมีความสามารถในการริเริ่มเพื่อแข่งขันตอบสนองประชาชนเสมือนเป็นลูกค้ามากกว่าเป็นผู้ถูกปกครอง ผู้บริหารงานของรัฐมีบทบาทเช่นเดียวกับผู้ประกอบการผลักดันการทำงานจากระบบราชการไปสู่ชุมชนให้เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเอง การวัดความสามารถของข้าราชการของรัฐวัดจากประสิทธิผลในการทำงาน ข้าราชการของรัฐจะถือว่าบริการคือพันธกิจของตน นอกจากนั้นจะเป็นตัวเชื่อมประสานทุกส่วนของสังคม กล่าวคือ ส่วนสาธารณะ ส่วนเอกชน และส่วนประชาชน เข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อประชาคม ซึ่งเรียกการบริหารเป็นการบริหารงานสาธารณะแบบใหม่ (New Public Management : NPM)

---

[11]วรภัทร โตธนะเกษม, “การสร้าง Good Governance ในองค์กร,” วารสาร กสท (ตุลาคม 2542): 43.

[12]ฑิตยา สุวรรณะชฎ, ประชาสังคมตำบล (กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสติวดิโอ, 2542), หน้า 5.

4. ธรรมรัฐในฐานะที่เป็นการปฏิรูปการปกครอง (Good Governance) ซึ่งเป็นการใช้กันอย่างกว้างขวางสำหรับการพัฒนารัฐที่กำลังพัฒนา ธรรมรัฐในที่นี้หมายถึงการใช้อำนาจทางการเมืองที่จะบริหารกิจการของชาติ โดยพัฒนาประสิทธิภาพของบริการสาธารณะ ระบบตุลาการและกฎหมายที่เป็นอิสระ มีความรับผิดชอบอย่างชัดแจ้งในการจัดการทางการเงิน มีการตรวจสอบสาธารณะที่เป็นอิสระ เป็นรัฐที่มีโครงสร้างสถาบันหลากหลาย และต้องยอมรับความเป็นอิสระของสื่อมวลชน ซึ่งทำให้อำนาจรัฐได้รับการยอมรับและมีความชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตย ธรรมรัฐแบบนี้จะเป็นการผสมผสานระหว่างการบริหารงานสาธารณะกับประชาธิปไตยอย่างกว้างขวาง

5. ธรรมรัฐในแง่ของระบบสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆของระบบที่ทั้งตอบสนองความต้องการของส่วนย่อย (Socio-cybernetic System) การมีปฏิสัมพันธ์จะเกิดจากการยอมรับในความต่างพึ่งพิงของทุกหน่วยในระบบ จะไม่มีหน่วยใดหน่วยหนึ่งจะสามารถมีปฏิกิริยาหรือแก้ปัญหาอย่างเป็นเอกเทศ เป็นระบบที่พลวัตของระบบทำให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของส่วนต่างๆอย่างยั่งยืน โดยทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน จะสามารถสร้างแบบของปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาของชาติ ดังนั้นระบบนี้จะไม่มีจุดศูนย์กลางของสังคม แต่จะเกิดศูนย์ต่าง ๆในสังคม ภารกิจของรัฐบาลก็คือ ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหารวมทั้งเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วม โดยสรุปก็คือเป็นการบริหารจัดการที่แต่ละหน่วยของภาครัฐและเอกชนร่วมกัน และถือว่าต่างฝ่ายต่างเป็นหุ้นส่วน โดยเน้นการดำเนินการแบบร่วมริเริ่มรับผิดชอบ การมีปฏิสัมพันธ์แบบนี้มิใช่จะใช่แต่ในระดับชาติ แต่ยังเป็นธรรมรัฐในระดับนานาชาติในระดับภูมิภาคและโลก

6. ธรรมรัฐในแง่การจัดระบบขององค์กรเครือข่ายจากภาคสาธารณะ และภาคเอกชน (Self-Organizing Network) ในกรณีนี้เกิดจากความเกี่ยวพันระหว่างองค์กรต่าง ๆที่สามารถรวบรวมทรัพยากรมาเพื่อจะได้บริการต่อสาธารณะ ดังนั้น องค์กรเครือข่ายจะสามารถนำเอาข่าวสาร ข้อมูลและเงิน รวมทั้งเทคโนโลยีมาร่วมกันในการทำงาน ซึ่งอาจจะเห็นได้เช่นในโครงการร่วมระหว่างองค์กรที่สำคัญก็คือเมื่อไรมีระบบพันธมิตรเกิดขึ้นก็จะมีทรัพยากรมากขึ้นด้วย ยังทำให้มีอิสระและมีอำนาจในการต่อรองเกิดขึ้นอีกด้วย รัฐบาลกลางจะเข้ามาก้าวก่ายสั่งการได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

สถาบันพระปกเกล้า (2548)[13] ได้วิจัยการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พบว่ารัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้ มีเจตนารมณ์สำคัญคือการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง และตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงเพิ่มขึ้น ตลอดทั้งปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีการปฏิรูปการเมืองและปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าว

---

[13]สถาบันพระปกเกล้า, การบริหารจัดการที่ดี (2548), หน้า 23.

นอกจากนี้ ในมาตรา 75 วรรค 1 ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังบัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนองความต้องการของประชาชน” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลต้องมีการจัดระบบราชการและงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ และให้ความสนใจกับความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบราชการ และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการองค์กรที่เน้นหลักการบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล (good governance) ที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อย ๆ มากมาย ด้วยมุ่งให้องค์กรของรัฐปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายสำคัญที่นำไปสู่ประสิทธิผลขององค์กร (organization effectiveness) เพื่อความเป็นธรรมของสังคม (justice) เพื่อความสุขอย่างสถาพร (sustainable happiness) โดยหวังว่าการบริหารจัดการที่ดีจะก่อให้เกิดผล

เหล่านี้ เพราะการจัดการบริหารจัดการที่ดี มีใช่เป้าหมายของการปฏิบัติงาน แต่เป็นหลักการของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลที่ตั้งไว้ จึงมีความสำคัญ สำหรับประเทศในทุกรายของการพัฒนา นอกจากนี้กระแสของการปฏิรูประบบราชการ ยังเป็นกระแสหลักในปัจจุบัน ที่องค์กรระหว่งประเทศหลายองค์กรให้ความสำคัญ และนำมาใช้กับประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประเทศไทยเป็น ประเทศหนึ่งที่อยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะนำรูปแบบของการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ให้เป็นจริง

รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้าน เมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานราชการนำไปปฏิบัติ ดังนั้นเพื่อให้มีตัวชี้วัดด้านประโยชน์สุขของประชาชนจากการบริหารจัดการที่ดี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ มอบให้สถาบันพระปกเกล้าจัดทำตัวชี้วัดการบริหารการจัดการที่ดี และได้ทดสอบกับหน่วยงานต่าง ๆ พบว่าได้ผลดี แต่ในที่สุดเพื่อการดำเนินงานด้านการปฏิรูประบบราชการให้เป็นจริง จึงเกิดการปฏิรูประบบราชการครั้งสำคัญ เมื่อตุลาคม พ.ศ.2545 โดยมี การวางกรอบแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินไว้อย่างชัดเจน ดังมาตรา 3/1 ของพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ที่ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเรื่องภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภาระกิจ และยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่กระจายภารกิจ และทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2546 : 7)

นอกจากนี้ ได้มีการยกเลิกระเบียบสำนักนายกดังกล่าวแล้ว และมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ขึ้นมา และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2546 เพื่อให้มีการบังคับใช้แทน โดยให้มีแนวคิดครอบคลุมการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีทางและวัฒนธรรมการทำงานอย่างจริงจัง ตลอดจนสร้างแรงจูงใจเพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ จึงเป็นเรื่องของการกำหนดขอบเขต แบบแผน วิธีปฏิบัติราชการเพื่อให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์คือ

- การบริหารราชการที่มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ ประชาชน หรือประชาชนเป็ นศูนย์กลาง (citizen centered)

- เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจของรัฐ

- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ

- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติ เกินความจำเป็น

- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์

- ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ

- มีการประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

โดยคาดว่าพระราชกฤษฎีกานี้ จะเป็นการพลิกโฉมการบริหารราชการแผ่นดินที่สำคัญ ที่จะเกิดประโยชน์ทั้งภาคประชาชนและภาครัฐอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้คงต้องมีแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นจริง และวิ ธีการตรวจสอบตนเองว่า มีการดำเนินการตามเป้าหมายของพระราชกฤษฎีกาหรือยัง ตัวชี้วัดที่สถาบันพระปกเกล้าร่วมกับ สศช. จัดทำขึ้นมาจึงอาจใช้ได้ในการตรวจสอบประเมินตนเองว่ามีระดับการบริหารจัดการที่ดีอย่างไร และมีการนำไปใช้ในหน่วยงานและในการเรียนการสอนในหลายสถาบันแล้ว แต่เป็นไปเพียง 6 หลักการที่ทำไว้เดิม คือ หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส มีส่วนร่วมสำนึกรับผิดชอบ และคุ้มค่า ดังนั้นเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป มีการให้ความสำคัญกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ซึ่งเดิมอาจเรียกกันว่าการบริหารจัดการที่ดี ธรรมรัฐ หรือธรรมาภิบาล) ที่มุ่งเน้นในเรื่องการบริหารรัฐกิจแนวใหม่มากขึ้น จึงได้มีการทบทวนตัวชี้วัดและจัดทำตัวชี้วัดเพิ่ม เติม เพื่อเผยแพร่ และให้ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่สนใจและประชาชนทั่วไป

การทบทวนตัวชี้วัดที่มีอยู่เดิม ซึ่งทีมวิจัยของถวิลวดี บุรีกุล. (2549)[14] ได้จัดทำไว้ในโครงการวิจัยการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติว่ามีความสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เพียงไร ทั้งนี้เพราะ

---

[14]ถวิลวดี บุรีกุล, ทศธรรม: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, 2549), หน้า 54.

พระราชกฤษฎีกานี้มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่ อบรรลุเป้าหมาย 7 ประการดังกล่าวแล้ว เมื่อศึกษาแล้วพบว่า หลักการบริหารจัดการที่ดี 6 หลักการเดิม (นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส สำนึกรับผิดชอบ มี

ส่วนร่วมและคุ้มค่า) สามารถนำมาใช้ได้ และบางหลักการมีเนื้อหากว้างขวางกว่าพระราชกฤษฎีกาฯ แต่เพียง 6 หลักการนี้ ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็นในพระราชกฤษฎีกาฯ จึงได้ศึกษาและจัดทำตัว ชี้วัดเพิ่มเติม และพิจารณากระบวนการทำงานที่เอื้อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือเป็น

กระบวนการของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้วย อันก่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบที่เป็นที่พึงประสงค์ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นทั้งกระบวนการและเป้าหมายสำคัญ โดยเมื่อมีการดำเนินการตามนี้แล้วเชื่อว่าประชาชนจะมีความพึงพอใจได้รับความเป็นธรรม การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนและผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของรัฐในที่สุด

ดังนั้นเมื่อพิจารณาทั้งหลักการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล ประกอบด้วยพระราช

กฤษฎีกา แล้วจึงเห็นว่าหลักการที่สำคัญที่ควรเพิ่มเข้ามา เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการบริหารจัดการที่ดีในภาพกว้างที่ เป็นทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ คือ หลักการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ (new public management) ซึ่งนอกเหนือจากหลักการเดิม ที่มีการจัดทำตัวชี้วัดเรียบร้อยแล้วยังมีหลักการใหม่ ๆ ที่ควรเพิ่มเติมก็คือ

1. หลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผู้ให้ความสำคัญมาก ที่เป็นการประกันคุณภาพการทำงาน เป็นการดำเนินการอย่างมีกลยุทธ์ ในการเชื่อมโยงการจัดการงานบุคคลให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. หลักการบริหารแนวใหม่ เป็นการรวมกลุ่มแนวคิดและการปฏิบัติที่เป็นหลักการที่ดำเนินการในแบบเอกชนและธุรกิจในภาคราชการ เป็นการให้ความสำคัญกับประชาชน ผู้รับบริการ ให้ความสำคัญและคุณค่ากับประชาชน

3. หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากหน่วยงานราชการต้องปรับตัวให้เป็นพลวัตร มีนวัตกรรมทางความคิด มีการจัดการความรู้ เรียนรู้จากภายในและภายนอก มองการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาสที่จะพัฒนา มีการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีการจัดการความรู้ และปรับความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร เป็นเรื่องที่ข้าราชการต้องเพิ่มพูนความสามารถของตนเอง โดยการสร้างผลงานที่พวกเขาออกแบบไว้ แต่ละคนจะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4. หลักเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเป็นวิ ธีการที่สร้างสรรค์ เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้ และการสนับสนุน ซึ่งรวมระบบการมีคอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร ทำให้มนุษย์ทำงานที่สร้างสรรค์ได้ เป็นการศึกษาการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการกับข้อมูล และช่วยในการติดต่อสื่อสาร

การจัดทำตัวชี้วัดตามหลักการสำคัญทั้ง 10 หลักการ โดยแต่ละหลักการจะมีองค์ประกอบย่อยอีกส่วนหนึ่ง แล้วในองค์ประกอบย่อยจะมีประเด็นสำคัญในองค์ประกอบย่อย และข้อคำถามที่จะนำไปอธิบายตัวชี้วัดได้รายละเอียดตัวชี้วัดทั้ง 10 หลักการ สรุปได้ดังนี้

1 หลักนิติธรรม ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ 2) ความชอบด้วยกฎหมายทางเนื้อหา 3) ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ 4) หลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย 5) การแบ่งแยกอำนาจ 6) ความอิสระของผู้พิพากษา และ 7) หลักความผูกพันด้วยกฎหมาย

2 หลักคุณธรรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปลอดจากการทุจริต 2) ปลอดจากการทำผิดวินัย 3) ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยม จรรยาวิชาชีพ และ 4) ความเป็นกลางของผู้บริหาร

3 หลักความโปร่งใส ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้าง 2) ด้านการให้โทษ 3) ด้านการให้คุณ และ 4) ด้านการเปิดเผยมีส่วนร่วม

4 หลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การรับฟังความคิดเห็น 2) การให้ข้อมูล 3) การร่วมตัดสินใจ และ 4) การพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม

5 หลักการสำนึกแห่งความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การมีเป้าหมายที่ชัดเจน 3) การมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน 4) การมีระบบติดตามประเมินผล 5) การจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน 6) การมีแผนสำรอง

6 หลักความคุ้มค่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2) การประหยัด 3) มีศักยภาพในการแข่งขัน

7 หลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดการอย่างบูรณาการ 2) การติดต่อสื่อสารในองค์กร 3) บริหารปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า 4) สร้างสรรค์และสร้างเสริม 5) มีการเชื่อมโยงในการทำงาน 6) มีการพัฒนาสามารถ 7) มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 8) มีระบบคัดเลือกและเลิกจ้างที่เป็นธรรม 9) สร้างความไว้วางใจในองค์กร และ 10) มีความผูกพันองค์กร

8 หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การปรับตัว

เข้ากับสิ่งแวดล้อม 2) การพัฒนาการเรียนรู้ 3) การใช้ผลของการเรียนรู้ 4) การเสริมสร้างความ สามารถ 5) การจัดการความรู้ 6) การมีเครื่องมือและเทคโนโลยี และ 7) มีการสร้างวัฒนธรรมแห่ง การเรียนรู้

9 หลักการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีการวางแผนภูมิการทำงานและทบทวนภารกิจ 2) สำรวจความสนใจ/ศึกษาความต้องการของประชาชน 3) มีกลยุทธ์ในการบริหาร 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) ศึกษาวิจัยสถาบัน 6) คาดคะเนความเสี่ยง และ (บริหารความขัดแย้ง) 7) การกระจายอำนาจบริหาร และ 8) บริการประชาชน-ไม่ใช่กำกับ

10 หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การที่องค์กรมีการจัดการชุดข้อมูล 2) องค์กรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้จริง 3) องค์กรมีการพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศ 4) มีการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างภายในและระหว่างองค์กรอื่นๆด้วยกัน

ตัวชี้วัดทั้ง 10 หลักเรียกว่า “ทศธรรม” (10 Principles of good governance) จัดเป็นความ

พยายามที่จะวัดสิ่งที่วัดยากหรือวัดไม่ได้ ทำให้อย่างน้อยมีหลักเกณฑ์ในการศึกษาและวัดการปฏิบัติงานจัดเป็ น Good Governance Balance Score Card ที่ ประกอบไปด้วยหลัก “ทศธรรม” หรือ

หลักการสำคัญ 10 ประการ ซึ่งผลจากการวัดครั้งแรกจะทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน (baseline data) ที่สามารถจัดเก็บไว้เพื่อไปวัด วิเคราะห์ เปรียบเทียบ (benchmarking) กับหน่วยงานลักษณะเดี่ยวกั น หรือไว้ ไปทำการปรับปรุงการทำงาน เมื่อถึงเวลาหนึ่งทำการวัดใหม่แล้วนำมาวัดตัวเองอีกครั้ง

หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 10 หลักการ “ทศธรรม” สามารถนำไปใช้ได้กับหน่วยงานของรัฐอย่างเหมาะสมได้ในระดับหนึ่ง สามารถเป็นตัวชี้วัดกลางที่ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้ได้ต่อไป โดยหลักการ 10 หลักมีองค์ประกอบทั้งหมด 57 องค์ประกอบ มีหลักย่อย 170 หลักการย่อย

สรุปแนวคิดหหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี เพราะมีการปรับวิธีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย

ในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล หลักธรรมาภิบาลจึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้องดีงาม มั่นคง หรือธรรมาธิปไตยที่มุ่งให้ประชาชน สังคมระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ชุมชนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการ การบริหารในทุกระดับ ปรับวัฒนธรรมขององค์การภาครัฐใหม่ เพราะระบบราชการที่ แข็งตัวเกินไป ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ และขาดความชอบธรรม กฎเกณฑ์เข้มงวด ช่องทางการสื่อสารขาดตอน รัฐไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้ถูกต้อง ทำให้เกิดความขัดแย้ง ช่วงชิงอำนาจและความล้มเหลวของระบบราชการและรัฐบาล จึงทำให้ความคิดเกี่ยวกับ Government เปลี่ยนไปกลับกลายมาเป็น Governanceที่ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกล่าวคือ

ภาครัฐต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงาน/กลไกการบริหาร ให้สามารถบริหารทรัพยากรของสังคมอย่างโปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน

โดยจะต้องมีการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ทำงานโดยยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง และสามารถร่วมทำงานกับภาคประชาชนและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่นเป็นมิตร ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและกำหนดกติกาในหน่วยงานของภาคธุรกิจเอกชน เช่น บรรษัท บริษัท ห้างหุ้นส่วนฯ ให้มีกติกาการทำงานที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรมต่อลูกค้าความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและต่อสังคม รวมทั้งมี ระบบติดตามตรวจสอบการให้บริการที่มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล และร่วมทำงานกับภาครัฐและภาคประชาชนได้อย่างราบรื่น เป็นมิตรและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ภาคประชาชนต้องสร้างความตระหนักหรือสำนึกตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคม ในเรื่องของสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและสาธารณะทั้งในทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือธรรมรัฐให้เกิดขึ้นและทำนุบำรุงรักษาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

ตอนที่ 5 แนวคิดการสร้างตัวชี้วัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

สถาบันพระปกเกล้า (2548) [15] การแปลงแนวคิดสู่การทำดัชนีวัดโดยในการจัดทำจะต้องมีการให้คำนิยามคำสำคัญต่าง ๆที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

หลักการบริหารจัดการที่ดี หมายถึง หลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการทำงานซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด (สถาบันพระปกเกล้ า 2545:1-7) ซึ่งกรอบแนวคิดพื้นฐานของหลักการบริหารจัดการที่ดีที่ใช้ในการพัฒนาตัวชี้วัดมีทั้งสิ้น 10 หลักการ ซึ่งมีนิยามเชิงปฏิบัติการดังนี้

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎกติกาและการปฏิบัติตาม กฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใสพอเทียบได้ว่ามีความหมายตรงกันข้ามหรือเกือบตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชั่น โดยที่การทุจริตคอร์รัปชั่นให้ ความหมายในเชิงลบและมี

---

[15]สถาบันพระปกเกล้า, การแปลงแนวคิดสู่การทำดัชนีวัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี (กรุงเทพฯ: 2548), หน้า 102.

ความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ไม่แง่มุมในเชิงบวกและให้ความหมายในเชิงสงบสุข

หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษาร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกรทำของตนเอง

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มี คุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

การบริหารจัดการ คือ กระบวนการของการตัดสินใจและกระบวนการที่ มีการนำผลของการตัดสินใจไปปฏิบัติ

การบริหารรัฐกิจแนวใหม่ คือ การมุ่งให้บริการแก่ประชาชนไม่ใช่การกำกับ การสำรวจความสนใจ ความต้องการของสาธารณชน การให้คุณค่าแก่ประชาชนในฐานะของการเป็นพลเมือง การคิดอย่างมีกลยุทธ์แต่ปฏิบัติอย่างเป็นประชาธิปไตย การบริการมากกว่ากำกับ มีการสร้างค่านิยมร่วม การคำนึงว่าประชาชนเป็นผู้มีคุณค่าไม่ใช่แค่ผลผลิต และการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ซึ่งให้ความสำคัญกับผลงาน

การบริการประชาชนให้เป็นที่พึงพอใจ คือ ศึกษาวิจัย ติดตามผล เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ รายงานผลการทำงาน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบ และการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อสะท้อนการทำงานของผู้ให้บริการ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ กระบวนการที่สร้างให้บุคลากรในองค์การได้ มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน โดยการศึกษาอบรมปฏิบัติทดลองและการพัฒนาเป็นการดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ศักยภาพในการปฏิบัติงานตลอดจนปรับปรุงพฤติกรรม ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การซึ่งส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของตนเองและความเจริญก้าวหน้าขององค์การ

องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นองค์กรที่มีการเสริมสร้าง จัดหาและแลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนนำความรู้ใหม่ ที่มาจากภายนอกองค์กรและภายในองค์กร จากในตัวบุคคลมาปรับปรุงพฤติกรรมการทำงาน ดังนั้นองค์กรจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงในวิธีการทำ างาน องค์กรที่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นองค์กรที่ มีการเสริมสร้างองค์ความรู้มีการศึกษาวิจัย ถ่ายทอดความรู้ มีการสอนงานและใช้ความรู้ กับกิจกรรมของตน องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นองค์กรที่สมาชิกขององค์กรเพิ่มพูนความสามารถของตนเองโดยการสร้างผลผลิตที่พวกเขาต้องการ ซึ่งมีการปลูกฝังรูปแบบในการคิดที่ใหม่ และขยายเพิ่มขึ้น และได้มี การสร้างความมุ่งมั่นร่วมกัน และสมาชิกประชาชนมีการเรียนรู้ร่วมกัน อย่างต่อเนื่อง (Senge, 1999:3)

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ เครื่องมือที่มีความสำคัญในการมีส่วนร่วมในตลาดโลก ในการส่งเสริมการสำนึกรับผิดชอบ การปรับปรุงการให้บริการขั้นพื้นฐานและเสริมสร้างโอกาสในการพัฒนาท้องถิ่น

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การพัฒนาเครือข่าย ซึ่งผู้รับบริการจำนวนมากสามารถเข้าถึงได้ มีการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดย

ผ่านเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสาร มีความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเกิดมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการนำเทคโนโลยีที่จำเป็นต่ อการใช้งานมาใช้ในองค์กร และมีนโยบายและแผนงานอย่างชัดเจนในการสนับสนุน

การกำหนดองค์ประกอบของดัชนีชี้วัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

จากหลักการ 10 ประการข้างต้น สามารถกำหนดองค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย

เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาตัวชี้วัดและสร้างคำถามในแบบสอบถาม ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและทดสอบตัวชี้วัดในพื้นที่ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรมมี 7 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการแบ่งแยกอำนาจ 2) หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ 3) หน่วยงานมีหลั กความผูกพันต่อกฎหมายของเจ้าหน้ าที่ 4) หน่ วยงานได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา 5) ผู้มี อำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ 6) หน่วยงานยึดหลัก “ไม่มีความผิดและไม่ มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” และ 7) หน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้กฎ ระเบียบสูงสุด และมี 9 องค์ประกอบย่อยดังนี้

องค์ประกอบหลักนิติธรรม

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
R1. หน่วยงานมีการแบ่งแยกการใช้อำนาจอย่างชัดเจน	R 101 การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่
R2. หน่วยงานมีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคลากรและประชาชน	R 102 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
R3 หน่วยงานมีความผูกพันต่อกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ	R 301 ขั้นตอนก่อนการใช้กฎ ระเบียบ
	R 302 ขั้นตอนการใช้กฎระเบียบ
	R 303 ขั้นตอนภายหลังจากการใช้กฎระเบียบ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
R4 กฎ ระเบียบของหน่วยงานมีความถูกต้องตามกฎหมาย	R 401 ความถูกต้องตามกฎหมายของกฎระเบียบของหน่วยงาน
R5 ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่	R 501 มีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่
R6 กฎหมายที่กำหนดโทษของหน่วยงานเป็นไปตามหลักกฎหมาย	R 601 กฎหมายที่กำหนดโทษของหน่วยงานเป็นไปตามหลักกฎหมาย
R7 กฎระเบียบของหน่วยงานไม่ขัดแย้งกับกฎหมายที่มีฐานะที่สูงกว่า	R701 กฎ, ระเบียบของหน่วยงานไม่ขัดแย้งกับกฎหมายที่มีฐานะที่สูงกว่า

2. หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรมมี 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การปลอดจากการทุจริต 2) การปลอดจากการทำผิดวินัย 3) การปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ และ 4) ความเป็นกลางของผู้บริหาร และมีองค์ประกอบย่อย 14 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบหลักคุณธรรม

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
E1 หน่วยงานปลอดคอรัปชั่น	E101 ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมาย
	E102 ปฏิบัติงานต่ำกว่าหรือน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด
	E103 ปฏิบัติงานเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
	E104 ปฏิบัติงานตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ใช้วิธีที่ผิดกฎหมาย
E2 หน่วยงานปลอดจากการทำผิดวินัย	E201 ด้านการทำงานในหน้าที่
	E202 ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล
	E203 ด้านพฤติกรรมส่วนตัว
	E204 ด้านการสนองตอบความต้องการของประชาชน
	E205 การลงโทษทางวินัย
E3 หน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ	E301 ด้านผลลัพธ์หรืออรรถประโยชน์
	E302 ด้านปฏิสัมพันธ์
	E303 ด้านการยึดคำมั่นสัญญา ธรรมเนียม ระเบียบ ศาสนา
	E304 การทำงานตามขั้นตอน
E4 ความเป็นกลางของผู้บริหาร	E401 ผู้บริหารมีความเป็นกลางในการบริหารองค์กร

3. หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใสมี 4 องค์ ประกอบหลัก คื อ 1) ความโปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน 2) ความโปร่งใสด้านระบบการให้คุณ 3) ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ และ 4) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน โดยมีองค์ประกอบย่อย 21 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบหลักความโปร่งใส

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
T1 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง	T101 มีการใช้ระบบตรวจสอบภายใน
	T102 มีความสามารถมองเห็นระบบงานถ้วนทั่ว
	T103 มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
	T104 มีการใช้ระบบคุณธรรมกับบุคลากร
	T105 มีการปรับปรุงกรรมการตรวจสอบให้เหมาะสมเสมอ
	T106 มีระบบบัญชีที่เข้มแข็ง
T2 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้คุณ	T201 มีค่าตอบแทนงานสำเร็จ
	T202 มีค่าตอบแทนงานมีประสิทธิภาพ
	T203 มีค่าตอบแทนความซื่อสัตย์
	T204 มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอ
T3 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้โทษ	T301 มีระบบตรวจสอบมีประสิทธิภาพ
	T302 มีวิธีลงโทษที่ยุติธรรม
	T303 มีการลงโทษจริงจัง ตามกฎ
	T304 มีระบบฟ้องร้องที่มีประสิทธิภาพ
	T305 มีหัวหน้างานที่ลงโทษลูกน้องอย่างจริงจัง
	T306 มีการปรามผู้ส่อเค้าทุจริต
	T307 มีกระบวนยุติธรรมที่รวดเร็ว
T4 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล	T401 ประชาชนได้รับรู้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
	T402 ประชาชน สื่อ มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง สัมปทาน
	T403 ประชาชน สื่อ องค์กรพัฒนาเอกชน มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหาร
	T404 มีกลุ่มวิชาชีพภายนอกร่วมตรวจสอบ

4. หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูลประชาชน 2) การมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือ 3) การมีส่วนร่วมในระดับวางแผน/ตัดสินใจ และ 4) พัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน และมีองค์ประกอบย่อย 17 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบหลักการมีส่วนร่วม

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
P1 หน่วยงานมีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน	P101 การให้ข้อมูลแก่บุคคลภายนอกหน่วยงาน
	P102 ประเภทกลุ่มผู้รับข้อมูล
	P103 การใช้สื่อในการให้ข้อมูล
	P104 ความถี่ในการให้ข้อมูล
	P105 ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล
P2 หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	P201 มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนภายนอกหน่วยงาน
	P202 กลุ่มบุคคลที่หน่วยงานรับฟังความคิดเห็น
	P203 ความเต็มใจในการรับฟังความคิดเห็น
	P204 ความตั้งใจในการรับฟังความคิดเห็น
	P205 การเห็นคุณค่าของการรับฟังความคิดเห็น
	P206 การทิ้งช่วงการตัดสินใจหลังการรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชน
P3 หน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชน	P301 การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ
	P302 กระบวนการตัดสินใจ
	P303 มิติของเวลากับการตัดสินใจ
	P304 ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
	P305 กระบวนการใช้กรรมการในการตัดสินใจ
P4 หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน	P401 การพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน

5. หลักสำนึกรับผิดชอบ

หลักสำนึกรับผิดชอบมี 6 องค์ ประกอบหลัก คือ 1) หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน 2) หน่วยงานมีเป้าหมายที่ชัดเจน 3) หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล 5) หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน และ 6) หน่วยงานมีแผนสำรอง และมีองค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบหลักสำนึกรับผิดชอบ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
A1 หน่วยงานมีการสร้างความเจ้าของร่วมกัน	A101หน่วยงานมีการทำข้อตกลงสองฝ่าย
A2 หน่วยงานมีเป้าหมายที่ชัดเจน	A201มีโยบายและแผนที่ชัดเจน
A3 หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	A301การจัดสรรแบ่งปันทรัพยากร
	A302การยอมรับการเปลี่ยนแปลง
	A303ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม
	A304การจัดการความขัดแย้ง

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
	A305การสื่อสารภายใน
	A306ความสนับสนุนภายใน
	A307การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
	A308การยอมรับความสามารถ
	A309ความไว้วางใจ (หรือความศรัทธาเชื่อมั่น)
	A310ขวัญกำลังใจ
A4 หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล	A401การประเมินผลงาน
A5 หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน	A501 มีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน
A6 หน่วยงานมีแผนสำรอง	A601การทำแผนสำรอง

6. หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่ามี 3 องค์ประกอบหลัก คื อ 1) การประหยัด 2) การใช้ทรัพยากรให้ เกิ ด ประโยชน์สูงสุด และ 3) มีศักยภาพในการแข่งขันโดยมี 12 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบย่อยหลักความคุ้มค่า

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
V1หน่วยงานมีการประหยัด	V101 การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม
	V102 ไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์
	V103 หน่วยงานมีผลผลิตหรือบริการที่ได้มาตรฐาน
	V104 หน่วยงานมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน
	V105 หน่วยงานมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ
V2 หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	V201 หน่วยงานใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
	V202 หน่วยงานมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
	V203 หน่วยงานมีการให้ผลตอบแทนตามผลงาน
V3 หน่วยงานมีศักยภาพในการแข่งขัน	V301หน่วยงานมีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย
	V302 หน่วยงานมีการเน้นผลงานด้านการบริการ
	V303 หน่วยงานมีการประเมินผลการทำงาน
	V304 ผู้บริหารระดับสูงมีสภาวะผู้นำ

7. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มี 10 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การจัดการอย่างบูรณาการ 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การบริหารให้เกิดการปฏิบัติงาน 4) การสร้างสรรค์และสร้างเสริม 5) การเชื่อมโยงในการทำงาน 6) การพัฒนาความสามารถ 7) การปรั บปรุงอย่างต่อเนื่อง 8) การเจ้ าหน้ าที่ 9) การสร้างความไว้วางใจ และ 10) ความผูกพันหน่วยงาน โดยมี 27 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
H1 การจัดการอย่างบูรณาการ	H101 มีการนำแนวคิดที่ได้จากเจ้าหน้าที่ภายในและบุคคลภายนอกมาบูรณาการรวมเข้าในการทำงาน
H2 การติดต่อสื่อสาร	H201 เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของหน่วยงาน
	H202 โดยทั่วไปเจ้าหน้าในหน่วยงานยอมรับการพัฒนา
	H203 หน่วยงานมีวัฒนธรรมแบบเปิด
	H204 เจ้าหน้าที่ทุกคนเข้าใจเป้าหมายของหน่วยงาน
H3 บริหารให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า	H301 หน่วยงานมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด
H4 สร้างสรรค์และสร้างเสริม	H401 มีการจัดทำยุทธศาสตร์ในการทำงาน
	H402 มีการจัดสรรงบประมาณในด้านการพัฒนาเจ้าหน้าที่
	H403 มีการใช้บุคลากรมืออาชีพ
	H404 มีการให้เจ้าหน้าที่สามารถไปทำงานภายนอกหน่วยงานได้เพื่อเป็นการเรียนรู้งาน
H5 เชื่อมโยงในการทำงาน	H501 มีการนำแนวความคิดใหม่ของเจ้าหน้าที่มาใช้ประโยชน์ในการทำงาน
	H502 มีกิจกรรมในการจัดการทรัพยากรณ์มนุษย์
H6 พัฒนาความสามารถ	H601 มีการปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่
	H602 มีการฝึกอบรมสัมมนา
	H603 การพัฒนาทักษะให้ทันสมัย
	H604 การพัฒนาวิชาชีพ
	H605 มีการประเมินการพัฒนาเป็นระยะ
H7 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	H701 หน่วยงานมีนำความรู้ใหม่ๆมาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง
H8 การคัดเลือกและเลิกจ้างที่เป็นธรรม	H801 มีระบบการคัดเลือกและจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เป็นธรรม
	H802 มีการติดตามตรวจสอบให้เจ้าหน้าที่ดำเนินตามเป้าหมาย
	H803 มีระบบเลิกจ้างที่เป็นธรรม
	H804 มีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ลาออกเพื่อปรับปรุงหน่วยงาน
H9 การสร้างความไว้วางใจ	H901 ผู้บริหารไว้วางใจเจ้าหน้าที่
	H902 เจ้าหน้าที่เชื่อถือในกลยุทธ์ผู้บริหาร
	H903 เจ้าหน้าที่ไว้วางใจผู้บริหาร
H10 ความผูกพันธ์หน่วยงาน	H1001 เจ้าหน้าที่มีความผูกพันธ์กัน
	H1002 เจ้าหน้าที่มีความภักดีต่อหน่วยงาน

8. องค์กรแห่งการเรียนรู้

องค์กรแห่งการเรียนรู้ มี 7 องค์ ประกอบหลัก คื อ 1) การมีการเรียนรู้จากภายนอก 2) การพัฒนาการเรียนรู้จากภายใน 3) การมีการนำองค์ความรู้มาใช้ในการปฏิ บัติงาน 4) การเสริม

สร้างความสามารถ 5) การจัดการความรู้ 6) การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี และ 7) การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ และมี 30 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบหลักองค์กรแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
L1 มีการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม	L101 แลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานภายนอก
	L102 เข้าร่วมสัมมนาฝึกอบรม
	L103 เนื้อหาตรงกับงานที่ทำ
	L104 ร่วมกิจกรรมกับภายนอก
L2 พัฒนาการเรียนรู้จากภายใน	L201 เรียนรู้ในระดับบุคคล
	L202 เรียนรู้ในระดับความร่วมมือ
L3 มีการนำองค์ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน	L301 ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ได้นำมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงาน
	L302 มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
	L303 มีการเผยแพร่ให้หน่วยงานภายนอกทราบ
	L304 บันทึกผลการดำเนินการเรียนรู้
	L305 มีการเรียนรู้ประสบการณ์ความผิดพลาดในอดีตเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดในอนาคต
	L306 มีมาตรการป้องกันการเสียหายที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาดของการทำงาน
L4 การเสริมสร้างความสามารถ	L401 มีการพัฒนาทักษะ
	L402 มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการเสริมสร้างความสามารถ
	L403 มีการเพิ่มแรงจูงใจ
L5 การจัดการความรู้	L501 มีเจ้าหน้าที่ดูแลการจัดการความรู้
	L502 มีการสนับสนุนการจัดการความรู้ร่วมกัน
	L503 มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการความรู้
	L504 มีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการเรียนรู้
	L505 ประมวลผลการเรียนรู้จากข้อมูลสู่องค์ความรู้
	L506 มีระบบรับรู้ข่าวสาร
	L507 มีฐานข้อมูล
	L508 เจ้าหน้าที่ทุกคนรู้จักใช้ฐานข้อมูล
L6 การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี	L601 ในหน่วยงานของท่านมีการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการความรู้
	L602 เจ้าหน้าที่สามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการความรู้ได้

9. การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการมี 8 องค์ประกอบหลัก คือ 1) มี แผนงานและการทบทวนภารกิ จ 2) การสำรวจความต้องการของประชาชน 3) การมีกลยุทธ์ในการบริหาร 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม5) การศึกษาวิจั ย 6) การคาดคะเนความเสี่ยง 7) การมีการกระจายอำนาจ และ 8) การบริการประชาชน มิใช่การกำกับ โดยมีองค์ประกอบย่อย 17 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบหลักการบริหารจัดการ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
M1 มีแผนงานและการทบทวนภารกิจ	M101 การวางแผนผังการทำงาน
	M102 มีการทบทวนภารกิจการดำเนินงาน
M2 สำรวจความต้องการผู้รับบริการ	M201 มีเครื่องมือรับฟังความคิดเห็น
M3 มีกลยุทธ์ในการบริหาร	M301 มีการปฏิบัติตามกลยุทธ์
	M302 การประเมินผลงาน
	M303 รายงานผลการประเมิน
M4 การบริหารแบบมีส่วนร่วม	M401 มีการทำงานเป็นทีม
	M402 ความเป็นพหุภาคี
M5 การศึกษาวิจัย	M501 มีการศึกษาวิจัยองค์กร
	M502 มีการนำผลการศึกษาไปใช้
M6 คาดคะเนความเสี่ยง	M601 บริหารความขัดแย้ง
	M602 มีการบริหารจัดการความเสี่ยง
M7 มีการการกระจายอำนาจ	M701 กระจายงบประมาณ
	M702 กระจายเจ้าหน้าที่
	M703 กระจายความรับผิดชอบ
	M704 กระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
M8 บริการประชาชน มิใช่กำกับ	M801 เจ้าหน้าที่มีทัศนคติที่ดีในการให้บริการ

10. เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร

เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารมี 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) มี การจัดการชุดข้อมูล2) การมีเครือข่ายสารสนเทศ 3) การมีการเชื่อมโยงเทคโนโลยี และ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้จริง โดยมีองค์ประกอบย่อย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบหลักเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
I1 มีการจัดการชุดข้อมูล	I101 มีการจัดเก็บฐานข้อมูล
	I102 มีการนำข้อมูลไปใช้
I2 มีเครือข่ายสารสนเทศ	I201 ระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือSOFTWARE
	I202 ระบบอุปกรณ์เทคโนโลยีหรือHARDWARE
	I203 ผู้ใช้งานหรือ PEOPLE WARE
	I204 การเข้าถึงได้
I3 มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยี	I301 ระหว่างฝ่ายต่างๆในหน่วยงาน
	I302 ระหว่างหน่วยงานอื่นๆ
I4 มีการนำเทคโนโลยีไปใช้จริง	I401 ใช้ในการบริหาร
	I402 มีการนำข้อมูลไปใช้

กรอบแนวคิดการสร้างตัวชี้วัดตามเป้าหมายของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

นอกเหนือจากการสร้างตัวชี้วัดตามหลักการบริหารจัดการที่ดีแล้ว ในการจัดทำตัวชี้วัดตามเป้าหมายของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิ ธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ซึ่งใช้เป็นอีกหลักการหนึ่งในการสร้างตัวชี้วัดนี้ ในพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าวได้กำหนดเป้าหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้ในมาตรา 6 ดังนี้

มาตรา 6 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ในประเด็นสำคัญที่เป็นเป้าหมายนั้นเป็นเรื่องของการบริหารงานกล่าวถึงเรื่องสำคัญคือ

การบริหารราชการที่ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ สุขของประชาชนหมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบและปลอดภัยของสังคมส่วนรวมตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

การบริหารราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ว่าหมายถึง การบริหารงานมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่สอดคล้องเป็นไปในแนวเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นไว้สำหรับงานนั้น ๆ โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมีความคุ้มค่ากับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถกำหนดตัวชี้วัดผลการทำงานได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะแสดงผลถึงความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ตรงต่อความต้องการของประชาชน

การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ โดยเป็นการกำหนดวิธีการทำงานของส่วนราชการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลและวัดความคุ้มค่าในแต่ละภาระกิจ โดยให้ส่วนราชการต้องยึดหลัก ความโปร่งใส ความคุ้มค่า ความชัดเจนในการปฏิบัติราชการ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยในการทำงานให้จัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเพื่อความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ โดยในการอนุญาตการอนุมัติการปฏิบัติราชการ การดำเนินการอื่นใดของผู้ดำรงตำแหน่งใดให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรง ทั้งนี้เพื่อให้สะดวก และมีความรวดเร็วในการบริการ

วิธีการดำเนินการคือต้องมีหลักเกณฑ์ ควบคุม ติดตาม และกำกับดูแลการใช้อำนาจ มีการกำหนดความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจให้ชัดเจน ไม่สร้างขั้นตอนหรือกลั่นกรองงานที่ไม่จำเป็น ในกรณีที่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคมได้ให้ใช้ได้

ตามความเหมาะสม เพื่อลดขั้นตอนต่าง ๆลง ถือว่างานที่ออกมาน่าจะเป็นไปสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น เพราะต่อไปนี้ประชาชนไม่ต้องรอนานและติดต่อหลายฝ่าย หลายคนดังแต่ก่อน

ดังนั้นพระราชกฤษฎีกานี้ให้ความสำคั ญกับเรื่องของ การบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล ร่วมกับการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ ที่มุ่งให้ประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญ เป็นหัวใจของการบริหารรัฐกิจแนวใหม่นี้ เพราะประชาชนมีฐานะของการเป็นพลเมือง และการเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ การให้บริการกับประชาชนจึงต้องเป็นไปเพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจ และมีความสุขเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยั งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ยกกิจกรรมของสังคมออกจากการมีความรู้อยู่แค่ท้องถิ่นเท่านั้น แต่นำไปสู่เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สู่สถานการณ์ และโลกภายนอก (Hines, 2000: 7) ระบบข้อมูลที่ทันสมัย และเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารได้เข้ามามีผลต่อวัฒนธรรมของมนุษย์ มี การเปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม เป็นการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการเรียนรู้จากภายนอกและภายในองค์กร ชุมชนและประเทศมากขึ้น จนเป็นการจัดการความรู้และทำองค์กรของตนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ดังนั้นการจัดทำตัวชี้วัดจึงได้แบ่งกลุ่มตามมาตรา 6 นี้ โดยในแต่ละกลุ่มจะมีการแบ่งประเภทตัวชี้วัดออกเป็น 10 ข้ อ คื อ 1) หลักนิติธรรม (Rule of law) 2) การมีส่วนร่วม (Participation) 3) คุณธรรม (Ethic) 4) สำนึกรับผิดชอบ (Accountability) 5) ความคุ้มค่า (Value for money) 6) ความโปร่ง ใส (Transparency) 7) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human resource development) 8) องค์กรแห่งการ เรียนรู้ (Learning Organization) 9) การบริหารจัดการ (Management) และ 10) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information communication and technology)

ตอนที่ 6 แนวคิดการทุจริตประพฤติมิชอบ

ความหมายของการทุจริตประพฤติมิชอบหรือการคอร์รัปชันนั้น พบว่ายังไม่มีความหมายที่ชัดเจนแน่นอน โดยธนาคารโลก (World Bank) ให้ความหมายในเชิงกว้างว่าคอรัปชั่น คือ “the abuse of public office for private gain” หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจของตนโดยไม่ถูกต้องเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว เช่นเดียวกัน ทินพันธุ์ นาคะตะ (2520)[16] และ อรทัย ก๊กผล (2531)[17] ได้จำแนกความหมายของคำว่า “คอร์รัปชัน” ตาม Arnold J. Heidenhimer โดย

---

[16]ทินพันธุ์ นาคะตะ, “การคอร์รัปชันในราชการไทย: การสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการ และประชาชน,” วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 17 (กรกฎาคม 2520): 42.

[17]อรทัย ก๊กผล, ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [Online] แหล่งที่มา: http://www.local .moi. go.th/coi.doc (2 พฤศจิกายน 2549).

ทินพันธุ์ นาคะตะ ได้แยกการมองคอร์รัปชันออกเป็น 4 แง่มุม คือ 1) การมองในด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน 2) การมองในด้านที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม 3) การมองในด้านของกฎหมาย และ 4) การมองในด้านศีลธรรม

นอกจากนี้คอร์รัปชันยังมีความหมายครอบคลุมถึงการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบ เช่น กระทำการเพื่อให้ได้ซึ่งสินบน เนื่องจากประชาชนต้องเกี่ยวพันกับหน่วยงานราชการตั้งแต่เกิดจนตาย ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการและประชาชนย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นเมื่อข้าราชการมีหน้าที่บริการประชาชนตั้งแต่เรื่องการขออนุญาต การอนุมัติ การรับแจ้ง การให้คำวินิจฉัย ฯลฯ คอร์รัปชันนั้นมีหลายรูปแบบ หลายวิธีการแล้วแต่ผู้ที่กระทำคอร์รัปชันจะสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิควรได้ และเนื่องจากการกระทำ

คอร์รัปชันเป็นการกระทำที่หลีกเลี่ยงกฎระเบียบหรือบางครั้งก็ใช้กฎระเบียบนั้นเป็นหนทางการศึกษาวิจัยการคอร์รัปชันในระบบราชการไทยในปี พ.ศ. 2544 ได้ข้อสรุปว่า

คอร์รัปชันมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวหลายประการ เช่น คอร์รัปชันเป็นวัฒนธรรมย่อยของคนกลุ่มหนึ่ง คอร์รัปชันมีวิถีที่ลงตัวของการดำรงอยู่และเติบโต คอร์รัปชันมีมากมายหลากหลายวิธีการ และคอร์รัปชันมีความสลับซับซ้อนและยากต่อการเข้าใจในรายละเอียด มีลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืน หลีกเลี่ยง หรือบิดเบือน ระเบียบแบบแผนหรือกฎข้อบังคับ จูงใจ เรียกร้อง บังคับ ข่มขู่ หน่วงเหนี่ยว หรือกลั่นแกล้ง เพื่อหาประโยชน์ใส่ตนหรือพวกพ้อง สมยอม รู้เห็นเป็นใจ เพิกเฉยหรือละเว้นการกระทำในการที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบตามหน้าที่ ยักยอก เบียดบัง ซึ่งทรัพย์สินของทางราชการ ปลอมแปลงหรือกระทำการใด ๆอันเป็นเท็จ มีผลประโยชน์ร่วมในกิจการบางประเภทที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ของตนบันดาลประโยชน์ได้ เป็นทั้ง “ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ” คือ การใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่กระทำใด ๆ หรือละเว้นการกระทำใด ๆ ข่มขืนใจ จูงใจ เรียกหรือรับทรัพย์สินใด ๆ หรือประโยชน์อย่างอื่นให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น และ “ความผิดต่อเจ้าพนักงาน” คือ การที่บุคคลธรรมดากระทำคอร์รัปชัน นอกจากนี้ยังรวมถึง การกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายแต่ผิดศีลธรรมหรือจรรยาบรรณ เช่น การที่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่นำเอาทหาร ข้าราชการไปใช้ในกิจการส่วนตัว การได้รับประโยชน์ตอบแทนจากตำแหน่งหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยศีลธรรม เป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายและจรรยาบรรณ ใกล้เคียงกับลักษณะที่สอง เช่น กรณีที่ข้าราชการได้รับเงินค่าตอบแทนต่างๆตามตำแหน่งที่ราชการที่ได้รับแต่งตั้ง ซึ่งมีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการไม่ชอบด้วยศีลธรรมแม้จะมีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดค่าตอบแทนเหล่านั้นเพราะย่อมได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นประจำอยู่แล้ว (จำทูล กองเสาร์ และคณะ, 2515; สมเจตต์ ห้องสำเริง, 2519 อ้างถึงใน อุทัย หิรัญโต, 2519)[18]

[18]อุทัย หิรัญโต, ข้าราชการทำไมคอรัปชั่น (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2519), หน้า 19.

Heidenheimer อ้างใน สมพร แสงชัย (2528) มองว่าคอร์รัปชันแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. คอร์รัปชันขาว (White Corruption) หมายถึง การกระทำคอร์รัปชันที่ประชาชนทั่วไปและผู้นำในสังคมยอมรับและไม่สมควรจะลงโทษผู้ที่กระทำผิดเพราะเป็นเรื่องไม่สลักสำคัญจนเกินไป

2. คอร์รัปชันเทา (Grey Corruption) หมายถึง การกระทำคอร์รัปชันซึ่งบางส่วนในสังคมโดยเฉพาะพวกผู้นำเห็นว่าเป็นการกระทำผิด แต่ประชาชนทั่วไปยังสองจิตสองใจอยู่มากกว่า และ 3) คอร์รัปชันดำ (Black Corruption) หมายถึง การกระทำคอร์รัปชันที่ทุกฝ่ายในสังคมเห็นว่าเป็นการกระทำผิดและสมควรได้รับโทษตามกฎหมายทุกประการ

วุฒิพงษ์ เพรียบจริยวัฒน์ (2542) [19] ได้นำเสนอถึงรูปแบบของคอร์รัปชันใน “คู่มือทรราช” ว่า มีทั้งหมด 4 รูปแบบ คือ 1) คอร์รัปชันจากการจัดซื้อจัดหา (Procurement Corruption)

2) คอร์รัปชันจากการให้สัมปทานและสิทธิพิเศษ (Concessionaire Corruption) 3) คอร์รัปชันจากการขายสาธารณสมบัติ (Privatization Corruption) และ 4) คอร์รัปชันจากการกำกับดูแล (Regulatory Corruption)

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ (2538)[20] เสนอว่าคอร์รัปชันเป็นพฤติกรรมที่มีองค์ประกอบระหว่างตัวบุคคลกับปัจจัยแวดล้อมที่ต่างมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และ การเมือง

องค์ประกอบด้านตัวบุคคลที่เป็นฐานสำคัญของ “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” ได้แก่ ตัวข้าราชการ ซึ่งประกอบด้วยพื้นฐานทางบุคลิกภาพ คือการที่ข้าราชการเองรับราชการก็เพื่อตนเองครอบครัว

วงศ์ตระกูล หวังบำเหน็จบำนาญและความภูมิใจในตนเองในการเป็นที่ยอมรับจากสังคม ตลอดจนความดีอื่น ๆ เช่น เครื่องราชอิสริยาภรณ์มากกว่าเรื่องอื่น และองค์ประกอบด้านปัจจัยแวดล้อม อันได้แก่ มรดกทางประวัติศาสตร์ที่เน้นการเกื้อกูลกันและตอบสนองกันของระบบพ่อปกครองลูก ระบบนายปกครองบ่าว และสภาพการปกครองที่เน้นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ซึ่งมีการเปลี่ยนรูปเป็นแบบแผนของวิถีชีวิตของคนไทยและข้าราชการไทยโดยทั่วไป

Tanzi (1994) และ Rose-Ackerman (1978) ใน ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ (2546) [21] ได้แบ่งการทุจริตหรือการคอร์รัปชันออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ 1) การทุจริตโดยข้าราชการ (Administrative or Bureaucratic Corruption) ซึ่งหมายถึงการกระทำที่มีการใช้หน่วยงานราชการเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงินที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นๆมากกว่าประโยชน์สาธารณะ และ 2) เป็นการทุจริตโดยนักการเมือง (political

---

[19]วุฒิพงษ์ เพรียบจริยวัฒน์, คู่มือทรราช (กรุงเทพฯ: สถาบันสหสวรรษ, 2542), หน้า 60.

[20]พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ, สถาบันผู้ตรวจราชการแผ่นดินของรัฐสภา, วรสารรัฐสภา 9 (กันยายน 2538): 17-49.

[21]ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคนอื่นๆ, รายงานผลการวิจัยธุรกิจ รัฐ และคอร์รัปชัน (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2546), หน้า 52.

corruption) เป็นการใช้หน่วยงานของทางราชการโดยบรรดานักการเมืองเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงินมากกว่าประโยชน์สาธารณะเช่นเดียวกัน

Shleifer และ Vishney (1993) ใน ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ (2546) [22] ได้แบ่งลักษณะของการทุจริตโดยข้าราชการออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ 1) การคอร์รัปชันตามน้ำ (corruption without theft) จะปรากฏขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องการสินบนโดยให้มีการจ่ายตามช่องทางปกติของทางราชการ แต่ให้เพิ่มสินบนรวมเข้าไว้กับการจ่ายค่าบริการของหน่วยงานนั้นๆ โดยที่เงินค่าบริการปกติที่หน่วนงานนั้นจะต้องได้รับก็ยังคงได้รับต่อไป และ 2) การคอร์รัปชันทวนน้ำ (corruption with theft) เป็นการคอร์รัปชันในลักษณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเรียกร้องเงินจากผู้ขอรับบริการโดยตรง โดยที่หน่วยงานนั้นไม่ได้มีการเรียกเก็บเงินค่าบริการแต่อย่างใด

Klitgard (1995) ใน ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ (2546)[2] ได้ระบุถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้เกิดการทุจริตโดยข้าราชการขึ้นได้ไว้ 3 ประการ คือ 1) การมีอำนาจผูกขาดของหน่วยงานราชการ (monopoly power of officials) อำนาจประเภทนี้เกิดจากการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดให้มีขึ้น โดยภายใต้กรอบของกฎหมายดังกล่าวได้ระบุให้หน่วยงานหนึ่งมีอำนาจหน้าที่สิทธิขาดแต่เพียงหน่วยงานเดียวในการดำเนินการ ในบางกรณีอำนาจผูกขาดสามารถเกิดขึ้นได้จากความขาดแคลน (shortage) ของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมาจากกฎข้อบังคับของรัฐบาลที่มีผลต่อราคา หรือการผลิตสินค้านั้นๆ หรือในอีกนัยหนึ่งก็คือ หน่วยงานของรัฐนั่นเองที่อาจเป็นผู้สร้างความขาดแคลนให้เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นโอกาสในการเรียกรับเงินใต้โต๊ะหรือสินบนต่อไป 2) ระดับของการมีวิจารณญาณของหน่วยงานราชการต่างๆที่ได้รับการอนุญาตให้ดำเนินการ (The degree of discretion that officials are permitted to exercise) อาจกล่าวได้ว่าการที่หน่วยงานต่างๆของรัฐสามารถเรียกรับเงินใต้โต๊ะหรือสินบนได้นั้น ไม่เพียงแต่จะขึ้นอยู่กับอำนาจการผูกขาด (monopoly) ของหน่วยงานนั้นๆแต่เพียงเหตุเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ (rules and regulations) ที่จะใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งมอบสินค้าหรือบริการต่างๆของรัฐให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดได้อีกด้วย การใช้วิจารณญาณของหน่วยงานรัฐเป็นการเปิดโอกาสให้แก่บรรดาข้าราชการที่จะตีความกฎระเบียบไปในทางที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียกรับเงินใต้โต๊ะจากผู้ที่ต้องเข้ามาติดต่อเพื่อขอรับหรือซื้อสินค้าและบริการจากหน่วยงานของรัฐเหล่านั้น 3) ระดับของการมีระบบความรับผิดชอบและความโปร่งใสในหน่วยงานของรัฐ (The degree to which there are systems of accountability and transparency in an institution) กรณีนี้เกิดขึ้นจากความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสที่จะเข้าถึงหรือได้รับข้อมูลข่าวสารของผู้ที่มาขอใช้บริการ ส่งผลให้เกิดความยากลำบากที่จะติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของบรรดาข้าราชการหรือหน่วยงานต่างๆได้อย่างมีประสิทธิผล วิธีการ

---

[22]ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคนอื่นๆ, <u>รายงานผลการวิจัยธุรกิจ รัฐ และคอร์รัปชัน</u> (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2546), หน้า 71.

หลีกเลี่ยงการตรวจสอบที่นิยมกระทำก็คือ การกล่าวอ้างว่าต้องมีการเพิ่มการควบคุมทางลำดับชั้นในการบังคับบัญชาผ่านหน่วยงานของรัฐให้มากขึ้น

แนวทางศึกษาการคอร์รัปชันนั้นสรุปได้ว่าเกิดจากแนวทาง 4 อย่างประกอบกัน คือ

1. แนวทางด้านองค์การ (Organization Approach) หรือการจัดองค์การบริหารราชการของเราทำให้งานล่าช้า มีลักษณะเป็น Bureaucracy อยู่มาก มีกระบวนการสลับซับซ้อน เป็นแบบพิธีการมากเกินไป

2. แนวทางด้านกฎหมาย (Legal Approach) กฎหมายไทยในปัจจุบันยังไม่ให้อำนาจการปราบปรามคอร์รัปชันอย่างเพียงพอ กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญามีช่องโหว่ไม่เอื้ออำนวยในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันอยู่หลายอย่าง อาทิ การรับสินบนจะต้องมีพยานหลักฐานแน่นอน จะต้องมีการรับและการให้ในขณะนั้น จะหาหลักฐานอื่นไปยืนยันว่าคนนี้รับสินบนไปเท่านั้นเท่านี้ไม่ได้ ต้องใช้ประจักษ์พยานโดยตรง ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้เมื่อนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาล ผู้รับสินบนก็จะหลุดพ้นข้อหาไปแทบทุกราย เพราะหาประจักษ์พยานไม่ได้ พยานหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรคนฉลาดไม่มีใครทำ เมื่อเป็นเช่นนี้การคอร์รัปชันจึงทำกันได้โดยไม่ต้องเกรงกลัวกฎหมายเท่าไรนัก

3. แนวทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Approach) คนไทยเราไม่รังเกียจนักในการรับสินบน ผู้ที่มีฐานะดีขึ้นเพราะการกินสินบนก็ไม่มีใครตั้งข้อรังเกียจมากมายนัก ผู้ให้สินบนคนอื่นก็ไม่เสียศักดิ์ศรีแต่อย่างใด ซึ่งก็เป็นทางให้มีการคอร์รัปชันกันอย่างกว้างขวาง เพราะคนไทยไม่ยินดียินร้ายการคอร์รัปชัน คนที่เป็นเศรษฐีเพราะโกงเขามาสังคมยังให้เกียรติเป็นที่นับหน้าถือตาของคนทั่วไป บางคนกลายเป็นนักการเมืองเป็นรัฐมนตรีคนกราบไหว้ทั้งเมืองเสียอีก

4. แนวทางด้านปรัชญา (Philosophical Approach) ก็หมายถึงว่ารัฐบาลหรือสังคมมีความจริงจังในการปราบปรามคอร์รัปชันมากน้อยแค่ไหน เรื่องนี้กล่าวได้ว่ารัฐบาลและสังคมไทยก็ไม่เอาจริงเอาจังเท่าที่ควร เมื่อมีการทุจริตต่อหน้าที่ขึ้นในหน่วยงานใดก็มักจะช่วยกันปกปิดเสีย แทนที่จะดำเนินคดีให้เสร็จเด็ดขาดไป จึงนับว่าเป็นการเปิดช่องทางให้มีการคอร์รัปชันกันได้เป็นอย่างดี

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นาถนภา โรหิตาคนี (2534) [23] ศึกษาเรื่อง ค่าเช่าทางเศรษฐกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่กรุงเทพฯ ทำการศึกษาพฤติกรรมการเสาะแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจาก Monopoly Rents ที่สร้างขึ้นจากการที่บริษัท Ericsson และ Motorola เป็นผู้จำหน่ายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ก่อน ในช่วงระยะเวลาหนึ่งและศึกษาค่าเช่าทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจาก Quota Rent อันเกิดจาก

[23]นาถนภา โรหิตาคนี, "ค่าเช่าทางเศรษฐกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ กรุงเทพฯ," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534), หน้า 26.

การที่ ทศท. และ กสท. กำหนดโควต้าเลขหมายให้แก่บริษัทผู้จำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Rent-Seeking เพื่ออธิบายการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า

โทรศัพท์เคลื่อนที่ในค่าย ทศท. มีความได้เปรียบในแง่ของอัตราค่าบริการและพื้นที่ให้บริการ ส่วนของ กสท. มีการได้เปรียบในขนาดของเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่เล็กกว่า ส่วนการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ พบว่ามีพฤติกรรมของ Rent Seeking Activities ในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื่องจากมีการจำกัดการแข่งขัน มิให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้โดยใช้เครื่องมือจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คือการกำหนดเงื่อนไขในการจัดซื้อ เงื่อนไขให้มีการผูกขาดการจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการจำหน่ายรูปแบบการจัดสรรโควตาเลขหมายโทรศัพท์ เคลื่อนที่

อัญชัน ตั้งศักดิ์สมหวัง (2537)[24] ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการแสวงหากำไรของธุรกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยอาศัยแนวความคิดของการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ ผลของการศึกษาในช่วงเริ่มแรก องค์การโทรศัพท์ ได้ให้สิทธิอีริคสัน เป็นผู้จำหน่ายเพียงรายเดียวเป็นระยะเวลา 6 เดือน และทางการสื่อสารฯลฯ ได้ให้สิทธิโมโตโรล่าจำหน่ายเพียงรายเดียวเช่นกันเป็นเวลา 3 เดือน ในช่วงที่สองปัญหาของการแข่งขันเริ่มมีขึ้นสาเหตุเกิดจากองค์การโทรศัพท์ฯ และการสื่อสารฯ ได้มีการงดจดทะเบียนเลขหมายโทรศัพท์ โดยเลือกใช้ วิธีการจัดสรรโควต้าเลขหมายแทน และในช่วงสุดท้าย องค์การโทรศัพท์ฯ ได้ให้เอไอเอสนำโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ NMT-900 มาให้บริการ และจากการวิเคราะห์กำไร พบว่า บริษัทโมโตโรล่าและบริษัทอีริคสัน มีผลกำไรรวมเป็นอับดับที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นผลจากการที่โมโตโรล่า ได้สิทธิจำหน่ายเพียงผู้เดียวเป็นเวลา 3 เดือน ส่วนอีริคสันได้สิทธิจำหน่ายเพียงรายเดียวเช่นกันเป็นเวลา 6 เดือน ผลการศึกษาสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหาร กิจการสื่อสาร โดยการแบ่งขอบเขตความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์ฯ และการสื่อสารฯ ให้ชัดเจนเพื่อมิให้เกิดปัญหาการแข่งขัน และการลงทุนที่ซ้ำซ้อนกัน

สุมาลี วงษ์วิฑิต (2538) [25] ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการผูกขาดในธุรกิจโทรคมนาคมไทยกับนโยบายเปิดเสรีตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าการบริการ (แกตส์) ผลการศึกษาวิจับพบว่า ข้อตกลงแกตส์ซึ่งมีหลักการสำคัญคือการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาที่ประเทศสมาชิกให้คำมั่นผูกพันไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งในทางบวกและทางลบ และผลกระทบในทางลบที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นไปได้โดยเหตุผลทางด้าน

---

[24]อัญชัน ตั้งศักดิ์สมหวัง, “พฤติกรรมการแสวงหากำไรของธุรกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537), หน้า 32.

[25]สุมาลี วงษ์วิฑิต, รายงานการวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการผูกขาดในธุรกิจโทรคมนาคมไทยกับนโยบายเปิดเสรีตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าการบริการ (แกตส์) (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2538), หน้า 58.

เศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์ทางธุรกิจก็คือเกิดการผูกขาดโดยทั้งภาคเอกชนไทยและภาคเอกชนต่างชาติ ทั้งนี้เพราะธุรกิจโทรคมนาคมเป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนมหาศาลและใช้เวลานานในการคืนทุน ประกอบกับต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีอย่างมากในการดำเนินธุรกิจ จึงทำให้มีผู้เข้าสู่ตลาดการให้บริการโทรคมนาคมได้เพียงน้อยราย นอกจากนั้นผู้ประกอบการอาจใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบหรือใช้กลยุทธ์ทางธุรกิจด้วยการรวมตัวกันเพื่อกำหนดราคาหรือเพื่อให้เกิดการผูกขาดตลาดได้ และประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ ในการผูกขาดโทรคมนาคมก็มีสาเหตุสำคัญมาจากเรื่องเหล่านี้ทั้งสิ้น และพบว่าประเทศไทยยังไม่มีมาตรการป้องกันการผูกขาดธุรกิจโทรคมนาคมที่เป็นรูปธรรมชัดเจน แต่ยังอยู่ในระหว่างเตรียมการปฏิรูปโครงสร้างโทรคมนาคมเท่านั้น จากการศึกษาวิจัยยังพบว่าประเทศไทยควรมีมาตรการในการป้องกันการผูกขาดหลายมาตรการประกอบกัน กล่าวคือ 1) มาตรการทางด้านนโยบายการแข่งขัน โดยการส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ 2) มาตรการทางด้านกฎหมาย ทั้งกฎหมายป้องกันการผูกขาดและกฎหมายโทรคมนาคมโดยการควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบการในตลาดมิให้ก่อการผูกขาด และโดยการควบคุมโครงสร้างตลาดโทรคมนาคมมิให้มีการครอบงำตลาดโดยผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเพียงรายเดียวหรือน้อยราย รวมทั้งการออกกฎหมายก่อตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่โดยเฉพาะในการควบคุมและดูแลตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ประกอบการและโครงสร้างของตลาดอย่างใกล้ชิด โดยที่องค์กรนี้ต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลางอย่างแท้จริง อีกทั้งต้องเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายโทรคมนาคมและกฎหมายป้องกันการผูกขาดและต้องมีความเข้าใจในระบบโทรคมนาคมเป็นอย่างดีด้วย และ 3) มาตรการทางด้านกฎระเบียบ โดยการสร้างกฎระเบียบและกฎกติกาทั้งด้านการบริหารการจัดการและทางเทคนิคโทรคมนาคม เพื่อควบคุมการประกอบการโทรคมนาคมให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างผู้แข่งขันในตลาดทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎระเบียบด้านการจัดสรรคลื่นและเทคนิคต่าง ๆ ของระบบโทรคมนาคม อัตราราคา และการเชื่อมต่อระหว่างกัน นอกจากนั้นผลของการวิจัยยังได้ข้อสรุปว่าสัมฤทธิผลของมาตรการป้องกันการผูกขาดทั้งหลายดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมอื่นประกอบกัน อันได้แก่ ผู้กำหนดและใช้มาตรการ ผู้รับผลมาตรการ สภาวะแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจในประเทศ และสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน มีความละเอียดและซับซ้อน และมีผลกระทบอย่างมาต่อความประสิทธิผลหรือไม่ของมาตรการทั้งหลาย

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2545)[1] ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่าการที่ กทช. จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกฎหมายให้อำนาจไว้มากมายนั้น กทช. จะต้องเป็นหน่วยงานที่ได้รับความเชื่อถือจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ตลอดจนสาธารณชนว่า การปฏิบัติหน้าที่ของกทช. เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ความน่าเชื่อถือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ

สาธารณชนสามารถตรวจสอบการทำงานของ กทช. ได้ เมื่อดูโครงสร้างของ กทช. ตามกฎหมายองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ เราจะพบว่า กทช. เป็นหน่วยงานที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหาร แต่เป็นอิสระคล้ายกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ในด้านหนึ่ง ความมีอิสระของ กทช. เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพราะหน่วยงานกำกับดูแลจำเป็นต้องเป็นอิสระจากผู้ให้บริการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการทุกรายและผู้บริโภค นอกจากนี้ กทช. ยังมีความเป็นอิสระด้านการเงินอีกด้วย ดังนั้น กระบวนการในการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและได้มาตรฐานเท่านั้นที่จะทำให้ กทช. ซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีความพร้อมรับผิดต่อประชาชนอย่างแท้จริง

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ ธราธร รัตนนฤมิตศร (2545)[26] ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศและในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สภาพการแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากโครงสร้างตลาดผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด ทำให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการผูกขาดสินค้าหรือบริการใด ๆ จะทำให้ราคาของสินค้าหรือบริการนั้นสูงเกินกว่าราคาที่เหมาะสมในตลาดที่มีการแข่งขัน ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดราคาให้สูงขึ้นจะทำให้ผู้ประกอบการที่ผูกขาดได้รับกำไรมากขึ้น ราคาที่สูงขึ้นดังกล่าวทำให้ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งไม่ได้รับบริการ ซึ่งถือเป็นการสูญเสียทางสังคมที่เกิดจากการผูกขาด (Social cost of monopoly) เนื่องจากบริการโทรคมนาคมมีลักษณะเป็นโครงสร้างพื้นฐานของบริการอื่น ๆ การแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพในตลาดโทรคมนาคมจึงก่อให้เกิดต้นทุนแก่ภาคการผลิตอื่น ๆ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาผลกระทบของการปฏิรูประบบโทรคมนาคมของประเทศไทย โดยใช้บัญชีเมทริกซ์ทางสังคม (social account matrix : SAM) ซึ่งสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้สร้างขึ้นเมื่อปี 2543 ผลการศึกษาพบว่า หากสาขาโทรคมนาคมของประเทศไทยมีผลิตภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ของยอดการผลิตทั้งหมดจากการปฏิรูปดังกล่าว ซึ่งจะทำให้สาขาโทรคมนาคมของประเทศไทยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกันมากขึ้น จะทำให้ผลผลิตโดยรวมของระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นประมาณ 2.08 หมื่นล้านบาท หรือระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) เพิ่มขึ้นประมาณ ร้อยละ 0.47

นิตยา สุนทรสิริพงศ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2546)[27] ทำการวิจัยเรื่อง การกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่า บริการโทรคมนาคมหลายประเภทโดยเฉพาะบริการที่อาศัยโครงข่ายขนาดใหญ่ เช่น โทรศัพท์พื้นฐานหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่จะมีโครงสร้างตลาดที่เป็นตลาดที่มีการแข่งขันไม่สมบูรณ์เนื่องจากการสร้างโครงข่ายต้องอาศัยเงินลงทุนสูง ทำให้มีผู้ประกอบการน้อยราย อัตราค่าบริการโทรคมนาคมที่กำหนดโดยผู้ประกอบการรายใหญ่จึงมักอยู่

---

[26]สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ ธราธร รัตนนฤมิตศร, การวิจัยเรื่องสภาพตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศและในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา, 2545), หน้า 20.

[27]นิตยา สุนทรสิริพงศ์ และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคม (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546), หน้า 59.

ในระดับที่สูงกว่าในตลาดที่มีแข่งขันอย่างเต็มที่ และมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องมีบทบาทในการกำกับดูแลอัตราค่าบริการ (Price regulation) ให้อยู่ในระดับที่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค การกำกับดูแลอัตราค่าบริการจะมีความจำเป็นลดลงเมื่อตลาดมีการแข่งขันมากขึ้น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา รัฐวิสาหกิจคือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นผู้กำหนดอัตราค่าบริการสำหรับบริการโทรศัพท์ท้องถิ่นและทางไกลในประเทศ ในขณะที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดอัตราค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลต่างประเทศ รัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่งจึงมีฐานะเสมือนเป็นหน่วยงานกำกับดูแลควบคู่ไปกับผู้ให้บริการโทรคมนาคม ซึ่งทำให้หน่วยงานทั้งสองไม่มีแรงจูงใจในการลดต้นทุนและปรับอัตราค่าบริการลงตามพัฒนาการของตลาดและเทคโนโลยี นอกจากนี้การอุดหนุนไขว้ระหว่างบริการต่าง ๆ ยังทำให้โครงสร้างอัตราค่าบริการโทรคมนาคมในประเทศไทยมีความบิดเบือนสูง ซึ่ง พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ให้อำนาจแก่ กทช. ในการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคม โดย กทช.จะกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าบริการที่ผู้ประกอบการจะเรียบเก็บจากผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ การกำหนดอัตราขั้นสูงต้องมีวิธีการคำนวณที่ชัดเจน เป็นอัตราที่ยุติธรรมแก่ผู้รับใบอนุญาตและผู้ใช้บริการ และไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ กทช. สามารถปรับอัตราค่าบริการขึ้นสูงให้เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวยังไม่ได้ระบุถึงแนวทางในการกำกับดูแลในรายละเอียด

ณรงค์ ป้อมหลักทอง, วิภาดา มาวิจักขณ์, ประกาย ธีระวัฒนากุล (2546)[28] ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การให้บริการอย่างทั่วถึง ผลการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอย่างทั่วถึง คือ พ.ร.บ.การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสีย วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 และพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยในกฎหมายการประกอบกิจการโทรคมนาคมมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอย่างทั่วถึงโดยตรงอยู่ 2 มาตรา คือ มาตรา 17 ซึ่งว่าด้วยกลุ่มผู้ได้รับการให้บริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึง โดยให้ กทช.กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง และมาตรา 18 ซึ่งว่าด้วยการจัดเก็บเงินสมทบในการให้บริการอย่างทั่วถึงจากผู้ประกอบการที่ไม่ประสงค์หรือไม่สามารถจัดบริการอย่างทั่วถึงตามมาตรา 17 เพื่อนำไปดำเนินการจัดให้มีการบริการโทรคมนาคม แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอย่างทั่วถึงในประเทศไทยนั้นยังมีความไม่ชัดเจนหลายประการ เช่น ยังไม่ได้กำหนดว่าโทรคมนาคมพื้นฐานครอบคลุมบริการใดบ้าง คำว่าทั่วถึงนั้นกินความกว้างเพียงใด และมีหลักเกณฑ์อย่างไรในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา สถานพยาบาล ผู้ด้วยโอกาส ที่จะได้รับบริการอ่างทั่วถึง นอกจากนี้กฎหมาย

[28]ณรงค์ ป้อมหลักทอง และคนอื่นๆ, <u>รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการให้บริการอย่างทั่วถึง</u> (กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546), หน้า 101.

ยังไม่ได้ระบุว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประเภทใดจะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน และไม่ได้ระบุอัตราค่าบริการของบริการอย่างทั่วถึงว่าจะเท่ากับค่าบริการโทรคมนาคมโดยทั่วไปหรือไม่ ตลอดจนไม่ได้ระบุหรือให้แนวทางการกำหนดขนาดกองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคม

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ เสาวลักษณ์ ชีวสิทธิยานนท์ (2546)[29] ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการป้องกันการผูกขาดในตลาด ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างตลาดโทรคมนาคมในประเทศไทยยังมีลักษณะที่กระจุกตัว ผู้ประกอบการรายใหญ่จึงอยู่ในฐานะที่จะใช้กลยุทธ์การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมเพื่อจำกัดหรือกีดกันคู่แข่ง เช่นที่ผ่านมา ผู้ประกอบการรายใหญ่ในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่เคยกีดกันผู้ประกอบการรายใหม่ในการส่งข้อความขนาดสั้น (SMS) นอกจากนี้แล้ว ผู้ประกอบการยังอาจร่วมกันเอาเปรียบผู้บริโภค ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการได้รับกำไรมหาศาล ในอนาคต เมื่อมีการเปิดเสรีตลาดโทรคมนาคม คาดว่า จะพบพฤติกรรมการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในอีกหลายรูปแบบ เช่น การไม่ให้ผู้ประกอบการรายใหม่เชื่อมต่อโครงข่ายหรือโรมมิ่ง การอุดหนุนไขว้ การสมคบกันกำหนดอัตราค่าบริการ หรือการควบรวมกิจการโดยจุดประสงค์เพื่อลดการแข่งขัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ในการแข่งขันในตลาดโทรคมนาคมเพื่อที่จะป้องกันมิให้ผู้ประกอบการมีพฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน ซึ่งตาม พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ได้กำหนดให้การประกอบกิจการโทรคมนาคมอยู่ภายใต้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า และได้กำหนดให้ กทช. กำหนดมาตรการเฉพาะในการป้องกันการผูกขาดในด้านต่าง ๆ ตามลักษณะการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น ห้ามการอุดหนุนบริการ ห้ามมีพฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน เป็นต้น จากการที่กฎหมายการประกอบกิจการโทรคมนาคมอ้างอิงกฎหมายการแข่งขันทางการค้าที่มีอยู่ ทำให้มีกฎเกณฑ์ว่าด้วยการป้องกันการผูกขาดที่ค่อนข้างครอบคลุมพอสมควร อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจการโทรคมนาคมมีลักษณะเฉพาะตัว จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดกฎเกณฑ์เพิ่มเติม

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ ธราธร รัตนนฤมิตศร (2546)[30] [31]ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่า ในประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ที่ตลาดโทรคมนาคมยังมีลักษณะผูกขาดหรือมีการแข่งขันอย่างไม่เต็มที่นั้น ปัญหาของผู้บริโภคจะมีลักษณะบางประการที่แตกต่างจากปัญหาในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น มีปัญหาที่อัตราค่าบริการสูงเกินไป และบริการมีทางเลือกน้อยเกินไปสำหรับผู้บริโภค เป็นต้น เมื่อพิจารณาจากเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภคจะพบว่า ส่วนใหญ่จะร้องเรียนเกี่ยวข้องกับปัญหาการชำระค่าบริการ

---

[29]เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ เสาวลักษณ์ ชีวสิทธิยานนท์, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการป้องกันการผูกขาดในตลาดโทรคมนาคม (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546), หน้า 98.

[30]สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธราธร รัตนนฤมิตศร, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546), หน้า 39.

[31]สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธราธร รัตนนฤมิตศร, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการเชื่อมต่อโครงข่าย (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546), หน้า 22.

และอัตราค่าบริการ การถูกปลอมแปลงเอกสาร เช่นถูกนำเอาบัตรประชาชนไปขอใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากนี้ยังพบปัญหาคุณภาพบริการโทรคมนาคม การบริการลูกค้า ปัญหาปลอมแปลงเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ การปลอมแปลงซิมการ์ด และการส่งข้อความลามกผ่านโทรศัพท์ เป็นต้น สำหรับกฎหมายหลักในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคด้านโทรคมนาคมในประเทศไทย คือ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 แม้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้ระบุถึงสิทธิของผู้บริโภคไว้อย่างครบถ้วนพอสมควร แต่ก็ยังมีรายละเอียดที่ไม่เพียงพอในหลายประเด็น เช่น การกำกับดูแบคุณภาพบริการ การรับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขข้อพิพาท เป็นต้น ซึ่ง กทช. จะต้องประกาศแนวทางในการปฏิบัติออกมาเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทวิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการพัฒนากรอบแนวคิด โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการบทวิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรม การกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) จากนั้นคัดเลือกตัวแปรและนิยามศัพท์เฉพาะที่สามารถวัดค่าได้ จากนั้นพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ได้เพื่อเชื่อมโยงระบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นกรอบแนวคิด โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เนื่องจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยมุ่งเน้นที่จะพยากรณ์ตัวแปรตามด้วยค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งจะเรียกว่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ช่วยให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวทำนาย (Predictor Variables) ซึ่งก็คือตัวแปรการบริหารจัดการที่ดีฯ ทั้ง 6 ด้านกับตัวแปรตามหรือตัวเกณฑ์ (Criterion Variables) ซึ่งก็คือบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ได้ชัดเจนและแม่นยำขึ้น (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2548, หน้า 332) พร้อมทั้งตั้งสมมุติฐานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวแปรอิสระ 6 กลุ่มและกลุ่มตัวแปรตาม 1 กลุ่ม เสนอกรอบแนวคิดใหม่สมบูรณ์ที่สร้างขึ้นเป็นกรอบสมมติฐานของการวิจัย

2. ขั้นตอนการตรวจสอบความสอดคล้องของกรอบแนวคิดการศึกษาบทวิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระคือการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน ประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความ

รับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า และตัวแปรตามคือบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 4 ผู้ประกอบการ โดยมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 1,185 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548) ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3.1 ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือและจำนวนผู้บริหาร

ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม ระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ	**จำนวนพนักงาน (N) คน (ผู้บริหาร)**
AIS	509
DTAC	329
HUTCH	94
TRUE MOVE	259
รวม	**1,185**

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ สุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 4 ผู้ประกอบการโดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 125) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 คน จาก

สมการ $n = \frac{N}{1+Ne^2}$

เมื่อ N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงร้อยละ 0.05

จากนั้นทำการแบ่งสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นของแต่ละผู้ประกอบการฯ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ

ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม ระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n) คน (ผู้บริหาร)
AIS	128
DTAC	83
HUTCH	23
TRUE MOVE	65
รวม	**299**

ผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับต้น

ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ รองกรรมการผู้อำนวยการ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ

ผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ชำนาญการ ผู้จัดการฝ่าย

ผู้บริหารระดับต้น ได้แก่ ผู้จัดการแผนก

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยภาคสนาม คือ แบบสอบถาม โดยการตอบแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close – ended question) ซึ่งแบบสอบถามจะประกอบไปด้วยข้อคำถาม 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ

เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากร ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในตำแหน่งในปัจจุบัน และระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์ที่เปิดให้บริการ รวม 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยหลักนิติ

ธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า รวมทั้งสิ้น 23 ข้อ

สำหรับมาตรวัดนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างมาตรวัดเกณฑ์ (Scaling) ตรวจวินิจฉัยคุณภาพของระบบบริหารที่ได้มีผู้สร้างไว้แล้ว เช่น เกณฑ์ประเมินตนเองรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award, 2005) เกณฑ์ประเมินตนเองรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศไทย (Thailand Quality Award, 2548) เกณฑ์ตรวจวินิจฉัยคุณภาพของระบบบริหารด้วยตนเองเพื่อความเป็นเลิศในการบริหารธุรกิจของวีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล (2542) ซึ่งทั้ง 3 เกณฑ์ประเมินคุณภาพของการบริหารจัดการนี้ ผู้วิจัยนำมาบูรณาการใหม่สำหรับเป็นมาตรวัดและเกณฑ์การวัดการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย ยังไม่มีการปฏิบัติ เริ่มมีการปฏิบัติเป็นบางส่วน การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ การปฏิบัติได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้อย่างทั่วถึงทั้งองค์การ และการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ เพื่อให้มาตรวัดมีความต่อเนื่องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คำถามเป็นคำถามเชิงบวก (Positive) คือ คำถามสนับสนุน โดยแบบสอบถามส่วนนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) กำหนดน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกสำหรับแบบสอบถามที่เป็นเชิงบวก ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0	ยังไม่มีการปฏิบัติ
1	เริ่มมีการปฏิบัติเป็นบางส่วน
2	การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
3	การปฏิบัติได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
4	การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้อย่างทั่วถึงทั้งองค์การ
5	การปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ

ตัวอย่างแบบสอบถามส่วนที่ 2 ดังภาพที่ 3-1

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงในคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติของท่านมากที่สุด? แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ระดับคะแนนและมาตรวัด

0	ยังไม่มีการปฏิบัติ	3	การปฏิบัติได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
1	เริ่มมีการปฏิบัติเป็นบางส่วน	4	การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้อย่างทั่วถึง
2	การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	5	การปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ

1. ปัจจัยด้านนิติธรรม

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ประเด็นพิจารณา	ระดับการปฏิบัติ					
	1	2	3	4	5	6
1. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย	....	.....	.....	.....	.....	.....
1. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม	....	.....	.....	.....	.....	.....
1. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม	....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การแข่งขัน การออกใบอนุญาตอินเทอร์เน็ต อนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการ การเชื่อมโยงโครงข่าย เลขหมายโทรคมนาคมการบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง การส่งเสริมอุตสาหกรรม การคุ้มครองผู้บริโภค และการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งสิ้น 27 ข้อ ลักษณะคำถามและมาตรวัด ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0	ไม่พึงพอใจ
1	พึงพอใจค่อนข้างน้อย
2	พึงพอใจปานกลาง
3	พึงพอใจค่อนข้างมาก
4	พึงพอใจมาก
5	พึงพอใจมากที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามส่วนที่ 3 ดังภาพที่ 3.2

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า *ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงในคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติของท่านมากที่สุด?* แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

<u>ระดับคะแนนและมาตรวัด</u>

0	ไม่พึงพอใจ	3	พึงพอใจค่อนข้างมาก
1	พึงพอใจค่อนข้างน้อย	4	พึงพอใจมาก
2	พึงพอใจปานกลาง	5	พึงพอใจมากที่สุด

บทบาทการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3.2 ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ประเด็นพิจารณา	ระดับความพึงพอใจ					
	1	2	3	4	5	6
1. กทช. มีการดำเนินงานบริหารความถี่ด้วยความเป็นธรรม	....	.....	.....	.....	.....	.....
2. กทช. ให้มีการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรมในตลาดโทรคมนาคม	....	.....	.....	.....	.....	.....
3. กทช. ออกใบอนุญาตต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมหรือป้องกันการผูกขาด	....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.4 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เป็นการทดสอบกับผู้บริหารในองค์การ

ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือที่ไม่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ตามสัดส่วนผู้บริหารในแต่ละผู้ประกอบการ รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งเพียงพอสำหรับการทดสอบความเชื่อถือได้ ดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3.3 ผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือที่ใช้ทดสอบเครื่องมือ

ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม ระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n) คน (ผู้บริหาร)
AIS	13
DTAC	8
HUTCH	2
TRUE MOVE	7
รวมทั้งสิ้น (คน)	**30**

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามที่จะใช้วัดการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติขึ้น โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจความแม่นตรง (Validity) และปรับแก้ไขตามคำแนะนำจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้กับผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือที่ไม่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย รวม 30 คน

จากนั้นวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสถิติสมองกลอิเลคทรอนิคส์ หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งชุด (Item total Correlation) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิอัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของเครื่องมือวัด โดยเลือกข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่าพอเพียงสำหรับใช้เป็นมาตรฐานของมาตรวัด (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526, หน้า 46) ไว้ใช้เป็นเครื่องมือวัด ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3.4 แสดงค่าความเชื่อมั่นรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตอนที่	กลุ่มคำถาม	ค่าความเชื่อมั่นรายข้อ						
		1	2	3	4	5	6	7
2	หลักนิติธรรม	0.76	0.77	0.72	.....	.....	.....	.....
การบริหารจัดการ	หลักคุณธรรม	0.72	0.64	0.71	0.61	0.63	0.58	0.70
ที่ดีของ	หลักความโปร่งใส	0.58	0.59	0.61	0.82	.....	.....	.....
กทช.	หลักความมีส่วนร่วม	0.84	0.81	0.81	0.82	.....	.....	.....
	หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้	0.74	0.76	.....	.....	.....	.....	.....
	หลักความคุ้มค่า	0.84	0.81	0.81	0.82	.....	.....	.....
3	การบริหารคลื่นความถี่	0.78	0.68	.....	.....	.....	.....	.....
บทบาท	การแข่งขัน	0.64	0.77	.....	.....	.....	.....	.....
การดำเนินงาน	การออกใบอนุญาต	0.73	0.76	.....	.....	.....	.....	.....
ตามอำนาจหน้าที่	อินเตอร์เน็ต	0.68	0.68	0.64	.....	.....	.....	.....
ของ	อนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการ	0.70	0.60	.....	.....	.....	.....	.....
กทช.	การเชื่อมโยงเครือข่าย	0.75	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	เลขหมายโทรคมนาคม	0.75	0.75	0.86	0.84	0.74	.....	.....
	การบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง	0.75	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	0.78	0.69	0.61	.....	.....	.....	.....
	คุ้มครองผู้บริโภค	0.67	0.73	0.73	.....	.....	.....	.....
	พัฒนาบุคลากร	0.78	0.72	0.59	.....	.....	.....	.....
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด		0.986						

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการประสานงานกับฝ่ายบุคคลผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือทั้ง 4 ผู้ประกอบการ ในส่วนของความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไว้ล่วงหน้า โดยจัดทำบทสรุปเค้าโครงการวิจัย (Summary Research Proposal) พร้อมแบบสอบถามให้แต่ละผู้ประกอบการพิจารณาก่อน เมื่อได้รับความยินยอมแล้ว ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือทั้ง 4 ผู้ประกอบการฯในการตอบแบบสอบถาม พร้อมกับประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดและข้อซักถามต่าง ๆ ในการตอบแบบสอบ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากฝ่ายทรัพยากรบุคคลทั้ง 4 ผู้ประกอบการฯ เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลให้โดยเริ่มจากวันที่ 1-31 มกราคม 2549

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้ทำการลงรหัสข้อมูลแล้วนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสถิติสมองกลอิเลคทรอนิคส์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง 299 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้านการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานทั้ง 6 ตัวแปร กับตัวแปรตามบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 1 ตัวแปร ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ สามารถแยกอธิบายลักษณะการใช้สถิติต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

การบรรยายลักษณะการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คะแนนสูงสุด (Maximum) คะแนนต่ำสุด (Minimum) และอันดับ (Rank)

การวิเคราะห์การบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ โดยมีค่าคะแนน (Robert A. Donnelly Jr., 2004, pp. 44-47) และมีความหมายดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0.00-0.83	ยังไม่มีการปฏิบัติ
0.84-1.67	เริ่มมีการปฏิบัติเป็นบางส่วน
1.68-2.49	การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
2.50-3.32	การปฏิบัติได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
3.33-4.15	การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้อย่างทั่วถึงทั้งองค์การ
4.16-5.00	การปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ

การวิเคราะห์บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 5 ระดับโดยมีค่าคะแนน (Robert A. Donnelly Jr., 2004,

pp. 44-47) และมีความหมายดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0.00-0.83	การดำเนินงานเป็นที่พอใจน้อย
0.84-1.67	การดำเนินงานเป็นที่พอใจค่อนข้างน้อย
1.68-2.49	การดำเนินงานเป็นที่พอใจปานกลาง

2.50-3.32 การดำเนินงานเป็นที่พอใจค่อนข้างมาก

3.33-4.15 การดำเนินงานเป็นที่พอใจมาก

4.16-5.00 การดำเนินงานเป็นพี่พอใจมากที่สุด

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เนื่องจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยมุ่งเน้นที่จะพยากรณ์ตัวแปรตามด้วยค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งจะเรียกว่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ช่วยให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวทำนาย (Predictor Variables) ซึ่งก็คือตัวแปรการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานทั้ง 6 ด้านกับตัวแปรตามหรือตัวเกณฑ์ (Criterion Variables) ซึ่งก็คือบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. ได้ชัดเจนและแม่นยำขึ้น (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2548, หน้า 332)

กำหนดรหัสตัวแปรและความหมายดังนี้ :

educa	แทน ระดับการศึกษา
posit	แทน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน
expre	แทนประสบการณ์ในการทำงาน
syste	แทน ระบบเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ
law	แทน หลักนิติธรรม
law1	แทน ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับมีความทันสมัย
law2	แทน ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับมีความเป็นธรรม
law3	แทน ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับมีการยอมรับของสังคม
moral	แทน หลักคุณธรรม
moral1	แทน การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม
meral2	แทน ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน
moral3	แทน ทำงานด้วยความจริงใจ
moral4	แทน ทำงานด้วยความขยัน อดทน
moral5	แทน ทำงานด้วยความอดทน
moral6	แทน มีระเบียบในการปฏิบัติงาน
moral7	แทน มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ
clear	แทน หลักความโปร่งใส
clear1	แทน การเปิดเผยข้อมูลตรงไปตรงมา

clear2 แทน การมีข้อมูลข่าวสารถูกต้อง

clear3 แทน การเข้าถึงข้มูลข่าวสารได้รวดเร็ว

clear4 แทน ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล

coop แทน หลักการมีส่วนร่วม

coop1 แทน การให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด

coop2 แทน การให้ทุกคนมีส่วนร่วมทำ

coop3 แทน การให้ทุกคนมีส่วนร่วมตัดสินใจ

audit แทน หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้

audit1 แทน ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจ

audit2 แทน ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ

value แทน หลักความคุ้มค่า

value1 แทน การใช้ทรัพยากรอย่างจำกัด

value2 แทน การใช้ทรัพยากรให้คุ้มเงิน

value3 แทน การใช้ทรัพยากรให้คุ้มเวลา

value4 แทน การใช้ทรัพยากรให้คุ้มแรงงาน

rolentc แทน บทบาทการดำเนินงานของ กทช.

freque แทน การจัดสรรคลื่นความถี่ด้วยความเป็นธรรม

market แทน การแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรมในตลาดโทรคมนาคม

cretif แทน การออกใบอนุญาตอย่างเป็นธรรมหรือป้องกันการผูกขาด

useful แทน การใช้ประโยชน์คลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ

engmar แทน การสนับสนุนการใช้กลไกตลาดเพื่อการแข่งขัน

lawmar แทน การให้มีการแข่งขันในราคาที่เป็นธรรม

cermaekแทน การออกใบอนุญาตโดยเน้นการแข่งขันอย่างเสรี

internt แทน การส่งเสริมประกอบกิจการอินเตอร์เน็ทให้แพร่หลาย

lowcost แทน การคิดค่าใบอนุญาตในราคาต่ำสุด

accept แทน การยกเว้นค่ะรรมเนียมใบอนุญาต

approac แทน การกำกับดูแลการประกอบกิจการอย่างเป็นธรรม

appserv แทน การกำกับดูแลค่าบริการโทรคมนาคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค

connect แทน การสร้างกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงเครือข่ายบนพื้นฐานราคาที่เป็นธรรม

neffeci แทน การจัดให้มีหมายเลขโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ

network แทน การจัดให้มีหมายเลขที่เพียงพอสำหรับการขยายเครือข่าย

npublic	แทน การจัดให้มีหมายเลขเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์
nstead	แทน การจัดให้มีหมายเลขเพื่อความมั่นคงของประเทศ
nemerg	แทน การจัดให้มีสำรองหมายเลขฉุกเฉิน
disdust	แทน การส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ภายในประเทศ
oindust	แทน การส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ภายในต่างประเทศ
researc	แทน การสนับสนุนงานวิจัย พัฒนา ผลิต ประกอบเครื่องอุปกรณ์ ชิ้นส่วนโทรคมนาคม
deflaw	แทน การกำหนดมาตรการให้ผู้ใช้สามารถเลือกบริการโทรคมนาคม
defqual	แทน การกำหนดให้บริการโทรคมนาคมมีคุณภาพมาตรฐาน
pricmor	แทน การกำหนดให้บริการโทรคมนาคมในราคาที่เป็นธรรม
hurmard	แทน การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากร
culture	แทน การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร
potenti	แทน การสนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถให้ได้รับความก้าวหน้า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องบทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มุ่งศึกษา 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติในหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า 2) เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานทั้ง 6 หลัก กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในตำแหน่งในปัจจุบัน และระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์ที่เปิดให้บริการ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล		จำนวน (n=299 คน)	ร้อยละ
การศึกษา	ปริญญาตรี	39	13.00
	ประกาศณียบัตรบัณฑิต	162	54.20
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	98	32.80
ตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน	ผู้บริหารระดับสูง	19	6.40
	ผู้บริหารระดับกลาง	174	58.20
	ผู้บริหารระดับต้น	106	35.50
อายุการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน	ตั้งแต่ 1-5 ปี	174	58.19
	5 ปีขึ้นไป-10 ปี	70	23.41
	10 ปีขึ้นไป-15 ปี	47	15.73
	15 ปีขึ้นไป-20 ปี	3	1.00
	20 ปีขึ้นไป	5	1.67
ระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์	AIS	128	42.81
	DTAC	83	27.76
	HUTCH	23	7.69
	TRUE MOVE	65	21.74
รวมกลุ่มตัวอย่าง		299	.....

จากตารางที่ 4.1 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างซึ่งเก็บรวมรวมจากผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ จำนวน 4 ผู้ประกอบการ รวมทั้งหมด 299 คน พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประกาศณียบัตรบัณฑิตคิดเป็นร้อยละ 58.20 ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 32.80 และมีระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 13.00 สำหรับตำแหน่งการทำงานในปัจจุบัน พบว่าพนักงานส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารระดับกลางคิดเป็นร้อยละ 58.20 เป็นผู้บริหารระดับต้นคิดเป็นร้อยละ 35.50 และเป็นผู้บริหารระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 6.40 อายุการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันมีอายุการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปถึง 5 ปี คิดแป็นร้อยละ 58.19 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปถึง 10 ปี คิดแป็นร้อยละ 23.41 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปถึง 15 ปี คิดแป็นร้อยละ 15.73 ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปถึง 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.00 และ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.67 และ

ประเภทของระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์ส่วนใหญ่เป็น AIS คิดเป็นร้อยละ 42.81 DTAC คิดเป็นร้อยละ 27.76 HUTCH คิดเป็นร้อยละ 7.69 และ TRUE MOVE คิดเป็นร้อยละ 21.74 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานของตัวแปรการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานทั้ง 6 ตัว และตัวแปรบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับของการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จำแนกตามหลักการบริหารจัดการที่ดีแต่ละด้าน

การบริหารจัดการที่ดี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	อันดับ
หลักนิติธรรม					
1. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆมีความทันสมัย	4.15	0.814	5	1	1
2. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม	4.08	0.857	5	1	2
3. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม	3.98	0.901	5	1	3
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.07**	.....	.....	.....	.....
หลักคุณธรรม					
4. กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม	4.20	0.806	5	1	1
5. กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์	4.09	0.847	5	1	3
6. กทช. มีความจริงใจ	4.12	0.839	5	1	2
7. กทช. ทำงานด้วยความขยัน	3.95	0.778	5	1	4
8. กทช. ทำงานด้วยความอดทน	3.91	0.842	5	1	5
9. กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน	3.86	0.841	5	1	7
10. กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ	3.88	0.817	5	1	6
ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	.....	.....	.....	.....
หลักความโปร่งใส					
11. กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา	3.79	0.890	5	1	4
12. กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก	3.80	1.001	5	1	3

การบริหารจัดการที่ดี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	อันดับ
14. กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล	3.98	0.880	5	1	1
ค่าเฉลี่ยรวม	3.86	.....	.....	.....	.....
หลักความมีส่วนร่วม					
15. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด	4.09	0.824	5	1	2
16. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำ	3.85	0.876	5	1	3
17. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจ	4.12	0.840	5	1	1
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.02**	.....	.....	.....	.....
หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้					
18. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ	3.72	0.800	5	1	2
19. กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบ ความโปร่งใสในการทำงาน	3.75	0.889	5	1	1
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.73**	.....	.....	.....	.....
หลักความคุ้มค่า					
20. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.75	0.808	5	1	4
21. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน	3.84	0.879	5	1	1
22. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา	3.78	0.903	5	1	2
23. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน	3.77	0.889	5	1	3
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.78**	.....	.....	.....	.....

จากตารางที่ 4.2 สามารถแยกพิจารณา ในแต่ละหลักได้ดังต่อไปนี้

หลักนิติธรรม พบว่าตัวแปรย่อย กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆมีความทันสมัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีเท่ากับ 4.15 รองลงมาคือ กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม มีค่าเท่ากับ 4.08 และ กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตามมีค่าเท่ากับ 3.98 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยหลักนิติธรรมเท่ากับ 4.07 แสดงว่าหลักนิติธรรมของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้และบูรณาการอย่างทั่วถึงทั้งองค์การ

หลักคุณธรรม พบว่าตัวแปรย่อย กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.20 รองลงมาคือ กทช. มีความจริงใจ มีค่าเท่ากับ 4.12 กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ มีค่าเท่ากับ 4.09 กทช. ทำงานด้วยความขยัน มีค่าเท่ากับ 3.95 กทช. ทำงานด้วยความอดทน มีค่าเท่ากับ 3.91 กทช.

มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ มีค่าเท่ากับ 3.88 และ กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน มีค่าเท่ากับ 3.86 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยหลักคุณธรรมเท่ากับ 4.00 แสดงว่าหลักคุณธรรมของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้และบูรณาการอย่างทั่วถึงทั้งองค์การ

หลักความโปร่งใส พบว่าตัวแปรย่อย กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.98 รองลงมาคือ กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้องรวดเร็ว มีค่าเท่ากับ 3.88 กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก มีค่าเท่ากับ 3.80 และ กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา มีค่าเท่ากับ 3.79 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยหลักความโปร่งใสเท่ากับ 3.86 แสดงว่าหลักความโปร่งใสของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้และบูรณาการอย่างทั่วถึงทั้งองค์การ

หลักความมีส่วนร่วม พบว่าตัวแปรย่อย กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.12 รองลงมาคือกทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด มีค่าเท่ากับ 4.02 และ กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำ มีค่าเท่ากับ 3.85 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยหลักความมีส่วนร่วมเท่ากับ 4.02 แสดงว่าหลักความมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้และบูรณาการอย่างทั่วถึงทั้งองค์การ

หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ พบว่าตัวแปรย่อย กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.75 รองลงมาคือ กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ มีค่าเท่ากับ 3.72 มีค่าเฉลี่ยของหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้เท่ากับ 3.73 แสดงว่าหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้และบูรณาการอย่างทั่วถึงทั้งองค์การ

หลักความคุ้มค่า พบว่าตัวแปรย่อยกทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.84 รองลงมาคือกทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา มีค่าเท่ากับ 3.78 กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน มีค่าเท่ากับ 3.77 และกทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเท่ากับ 3.75 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยหลักความคุ้มค่าเท่ากับ 3.78 แสดงว่าหลักความคุ้มค่าของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้และบูรณาการอย่างทั่วถึงทั้งองค์การ

การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และอันดับของบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

การบริหารจัดการที่ดี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	อันดับ
บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ					
1. กทช. มีการดำเนินงานบริหารความถี่ด้วยความเป็นธรรม	3.65	0.868	5	1	18
2. กทช. ให้มีการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรมในตลาดโทรคมนาคม	3.66	0.919	5	1	17
3. กทช. ออกใบอนุญาตต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมหรือป้องกันการ ผูกขาด	3.52	1.021	5	0	20
4. กทช. ใช้ประโยชน์คลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ	3.88	0.938	5	1	10
5. กทช. สนับสนุนให้ใช้กลไกตลาดเพื่อการแข่งขัน	3.54	1.014	5	0	19
6. กทช. ให้มีการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรม	3.69	0.902	5	0	15
7. กทช. ออกใบอนุญาตโดยเน้นการแข่งขันโดยเสรี	3.68	0.939	5	0	16
8. กทช.ส่งเสริมการประกอบกิจการอินเตอร์เน็ตให้แพร่หลาย	4.00	0.925	5	1	5
9. กทช. คิดค่าใบอนุญาตต่ำต่ำสุด	3.42	0.968	5	0	21
10. กทช. ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	3.85	0.862	5	1	12
11. กทช. กำกับดูแลการประกอบกิจการอย่างเป็นธรรม	3.77	0.924	5	1	14
12. กทช. กำกับดูแลค่าบริการโทรคมนาคมให้สามารถแข่งขัน ได้ในระดับภูมิภาค	3.89	0.875	5	2	9
13. กทช. สร้างกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงเครือข่ายบนพื้นฐานราคาต้นทุนที่เป็นธรรม	3.87	0.839	5	1	11
บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ					
14. กทช. จัดให้มีเลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ	4.23	0.800	5	2	2
15. กทช. จัดให้มีเลขหมายเพียงพอสำหรับการขยายโครงข่าย	3.89	0.787	5	2	9
16. กทช. จัดหมายเลขเฉพาะเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์	4.04	0.800	5	2	3
17. กทช. จัดหมายเลขเฉพาะเพื่อความมั่นคงของประเทศ	3.91	0.831	5	1	8
18. กทช. สำรองหมายเลขฉุกเฉิน	3.84	0.779	5	1	13
19. กทช. ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ภายในประเทศ	3.85	0.956	5	0	12
20. กทช. ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ในต่างประเทศ	3.94	0.827	5	1	7
21. กทช. สนับสนุนงานวิจัย พัฒนา ผลิต ประกอบเครื่องอุปกรณ์ชิ้นส่วนโทรคมนาคมในประเทศไทย	4.27	0.778	5	2	1

การบริหารจัดการที่ดี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	อันดับ
22. กทช. กำหนดมาตรการให้ผู้ใช้สามารถเลือกบริการโทรคมนาคมได้อย่างหลากหลาย	3.85	0.981	5	0	12
23. กทช. กำหนดให้บริการโทรคมนาคมมีคุณภาพตามมาตรฐาน	4.02	0.874	5	1	4
24. กทช. กำหนดให้บริการโทรคมนาคมในราคาที่เป็นธรรม	4.00	0.735	5	2	5
25. กทช. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากร	3.77	1.042	5	0	14
26. กทช. มีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร	3.85	0.835	5	1	12
27. กทช. สนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถให้ได้รับความก้าวหน้า	3.96	0.836	5	1	6
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.85**	.....	.....	.....	.....

จากตารางที่ 4.3 สามารถแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่า ตัวแปรย่อย กทช. สนับสนุนงานวิจัย พัฒนา ผลิต ประกอบเครื่องอุปกรณ์ชิ้นส่วนโทรคมนาคมในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.27 รองลงมาคือ กทช. จัดให้มีเลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 4.23 กทช. จัดหมายเลขเฉพาะเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ มาค่าเท่ากับ 4.04 กทช. กำหนดให้บริการโทรคมนาคมมีคุณภาพตามาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 4.02 กทช. กำหนดให้บริการโทรคมนาคมในราคาที่เป็นธรรม และ กทช.ส่งเสริมการประกอบกิจการอินเตอร์เน็ตให้แพร่หลาย มีค่าเท่ากันเท่ากับ 4.00 กทช. สนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถให้ได้รับความก้าวหน้า มีค่าท่ากับ 3.96 กทช. ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ในต่างประเทศ มีค่าเท่ากับ 3.94 กทช. จัดหมายเลขเฉพาะเพื่อความมั่นคงของประเทศ มีค่าเท่ากับ 3.91 กทช. จัดให้มีเลขหมายเพียงพอสำหรับการขยายโครงข่าย มีค่าเท่ากับ 3.89 กทช. ใช้ประโยชน์คลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 3.88 กทช. สร้างกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงเครือข่ายบนพื้นฐานราคาต้นทุนที่เป็นธรรม มีค่าเท่ากับ 3.87 กทช. ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต กทช. ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ภายในประเทศ กทช. กำหนดมาตรการให้ผู้ใช้สามารถเลือกบริการโทรคมนาคมได้อย่างหลากหลาย และ กทช. มีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร มีค่าเท่ากันเท่ากับ 3.85 กทช. สำรองหมายเลขฉุกเฉิน มีค่าเท่ากับ 3.84 กทช. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากร มีค่าเท่ากับ 3.77 กทช. ให้มีการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรม มีค่าเท่ากับ 3.69 กทช. ออกใบอนุญาตโดยเน้นการแข่งขันโดยเสรี มีค่าเท่ากับ 3.68 กทช. ให้มีการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรมในตลาดโทรคมนาคม มีค่าเท่ากับ 3.67 กทช. มีการดำเนินงานบริหารความถี่ด้วย

ความเป็นธรรม มีค่าเท่ากับ 3.65 กทช. สนับสนุนให้ใช้กลไกตลาดเพื่อการแข่งขัน มีค่าเท่ากับ 3.54 กทช. ออกใบอนุญาตต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมหรือป้องกันการผูกขาด มีค่าเท่ากับ 3.52 และกทช. คิดค่าใบอนุญาตต่ำต่ำสุด มีค่าเท่ากับ 33.52 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยบทบาทอำนาจหน้าที่เท่ากับ 3.85 แสดงว่าบทบาทการดำเนินงานโดยรวมของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเป็นที่พอใจมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานทั้ง 6 หลักกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สมมติฐานที่ 1 หลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

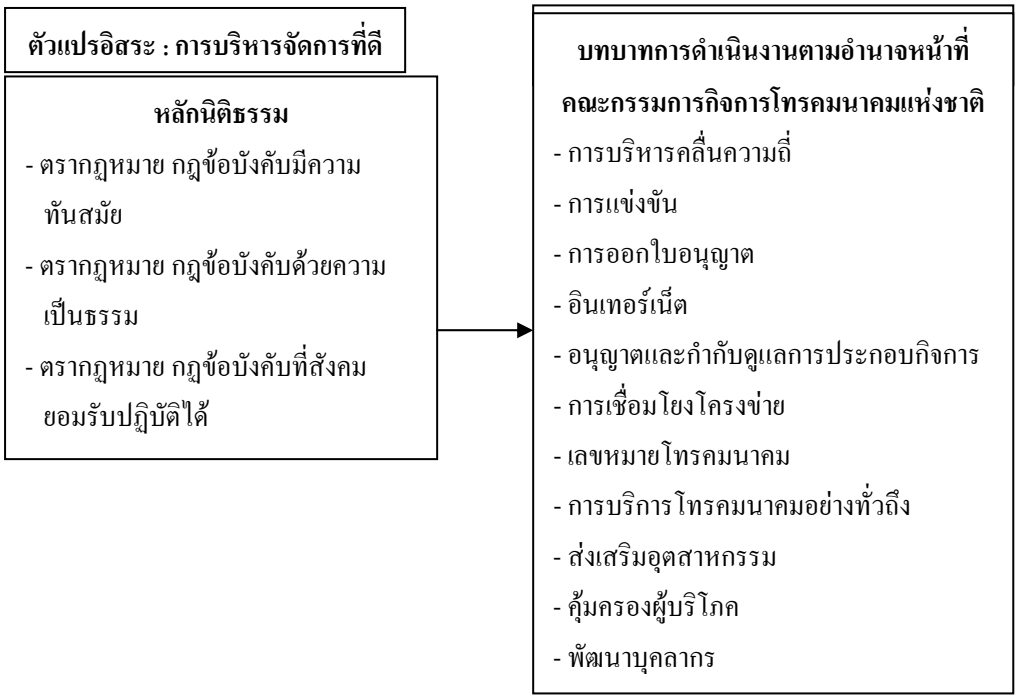

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.4 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

Model	R	R Square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.660	.436	.51364	1.418	.168		8.461	.000
กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย				.120	.053	.144	2.252	.025*
กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม				.332	.048	.419	6.991	.000*
กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบติตาม				.143	.044	.190	3.258	.001*

a Predictors: (Constant), กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบติตาม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย

b Dependent Variable: ROLENTC

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในหลักนิติธรรมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือหลักนิติธรรมทั้งสามตัวกับตัวแปรตามบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. นั้น พบว่าหลักนิติธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง (0.660) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ สูงถึง 43.60% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.51 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยกทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรมมีความสำคัญต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ (0.332) มากที่สุด รองลงมา กทช.ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบติตาม (0.143) และตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย (0.120) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าหลักนิติธรรมของ กทช. ในการตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบติตาม

และมีความทันสมัยมีผลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. ซึ่งหลักนิติธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 หลักคุณธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักคุณธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

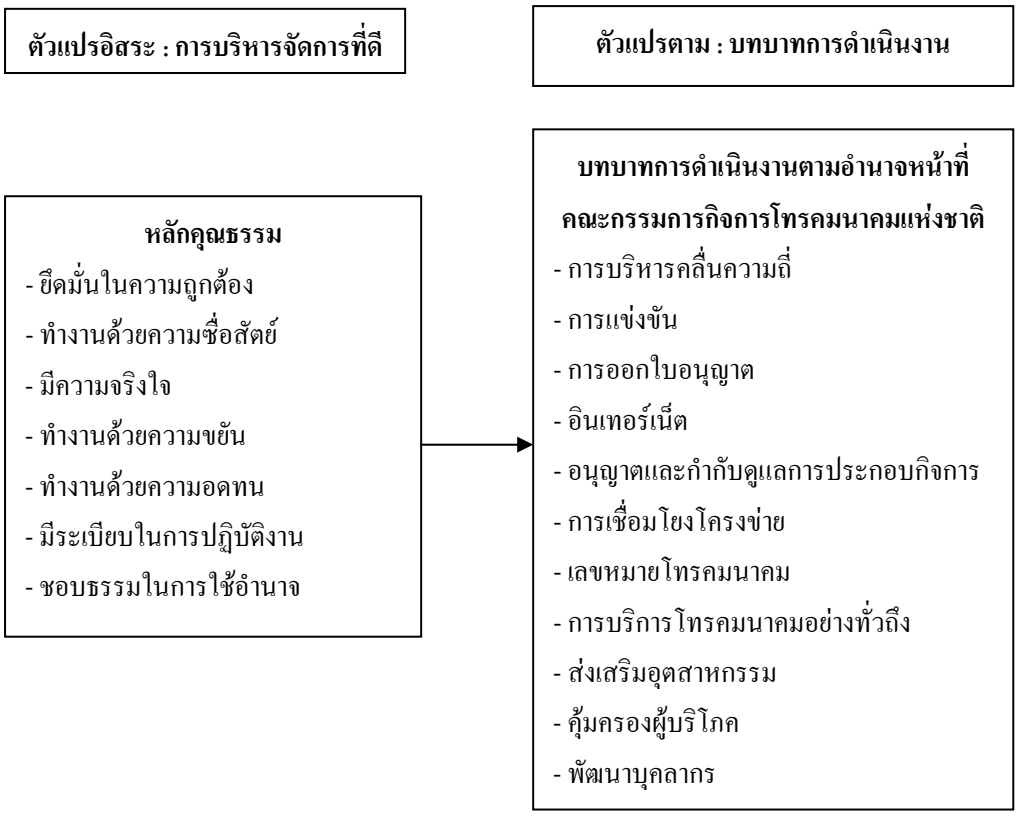

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักคุณธรรมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.5 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักคุณธรรมธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.832	.692	.38207	4.971E-02	.041	.057	1.203	.002
กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม				.205	.038	.243	5.330	.000*
กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์				8.198E-02	.037	.102	2.195	.029*
กทช. มีความจริงใจ				4.735E-02	.037	.058	1.274	.204
กทช. ทำงานด้วยความขยัน				4.971E-02	.041	.057	1.203	.230
กทช. ทำงานด้วยความอดทน				.125	.039	.155	3.197	.002*
กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน				.226	.047	.279	4.825	.000*
กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ				.116	.043	.140	2.703	.007*

a Predictors: (Constant), กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ, กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์, กทช. ทำงานด้วยความอดทน, กทช. มีความจริงใจ, กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม, กทช. ทำงานด้วยความขยัน, กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน

b Dependent Variable: ROLENTC

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความ สัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในหลักคุณธรรมธรรมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือหลักคุณธรรมทั้งเจ็ดตัวกับตัวแปรตามบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. นั้น พบว่าหลักคุณธรรมธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.832) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงถึง 69.20% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.38 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.205) รองลงมา กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน (0.220) กทช. ทำงานด้วยความอดทน (0.125) กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ (0.116) และ กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ (0.008) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างหลักคุณธรรมกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าหลักคุณธรรมของ กทช. ในการยึดมั่นในความถูกต้องดีงามมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมา การมีระเบียบในการปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความอดทน มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ และทำงานด้วยความซื่อสัตย์ตามลำดับ ซึ่งหลักคุณธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง

สมมติฐานที่ 3 หลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

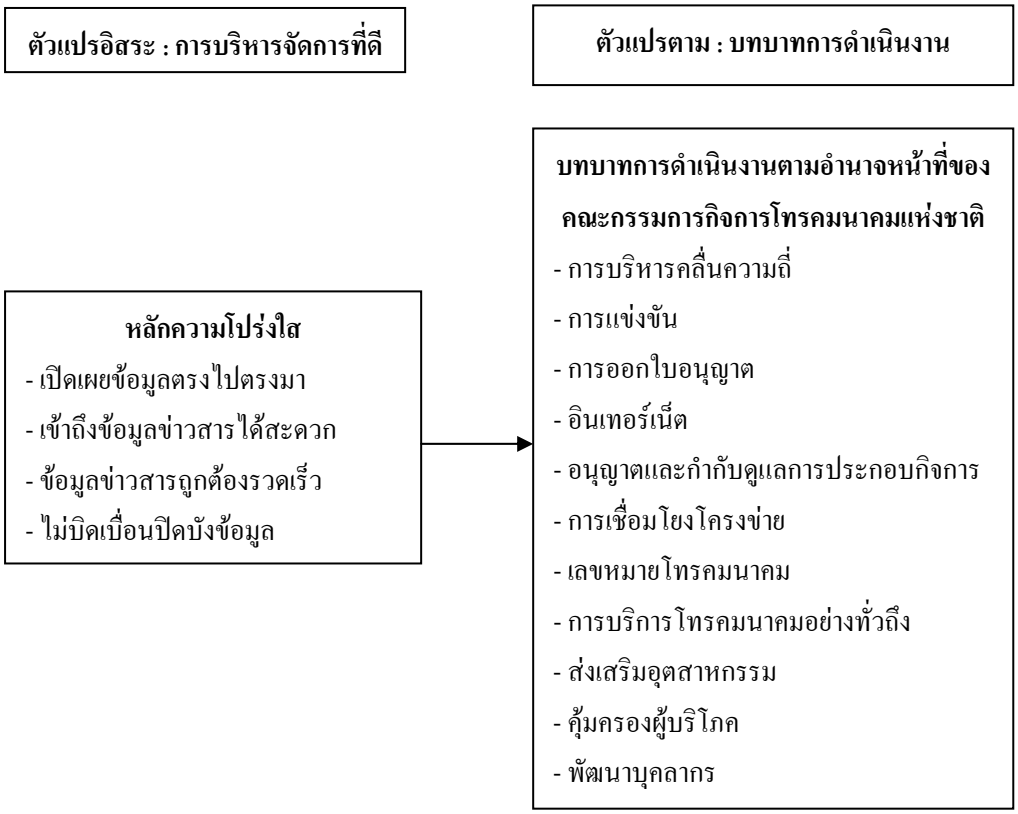

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความโปร่งใสที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.840	.706	.37177	.937	.114		8.234	.000
กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา				.204	.039	.267	5.217	.000*
กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก				.138	.033	.204	4.147	.000*
กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว				.186	.039	.224	4.761	.000*
กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล				.224	.037	.290	6.095	.000*

a Predictors: (Constant), กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล, กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก, กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว, กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา

b Dependent Variable: ROLENTC

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในหลักความโปร่งใสที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือหลักความโปร่งใสทั้งสี่ตัวกับตัวแปรตามบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. นั้น พบว่าหลักความโปร่งใสมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.840) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงถึง 70.60% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.37 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูลมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.224) รองลงมา กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา (0.204) กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้องรวดเร็ว (0.186) และ กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก (0.138) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างหลักความโปร่งใสกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าหลักความโปร่งใสของ กทช. ในการไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูลมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมาเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ข้อมูลถูกต้องรวดเร็ว

และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกตามลำดับ ซึ่งหลักความโปร่งใสมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง

สมมติฐานที่ 4 หลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

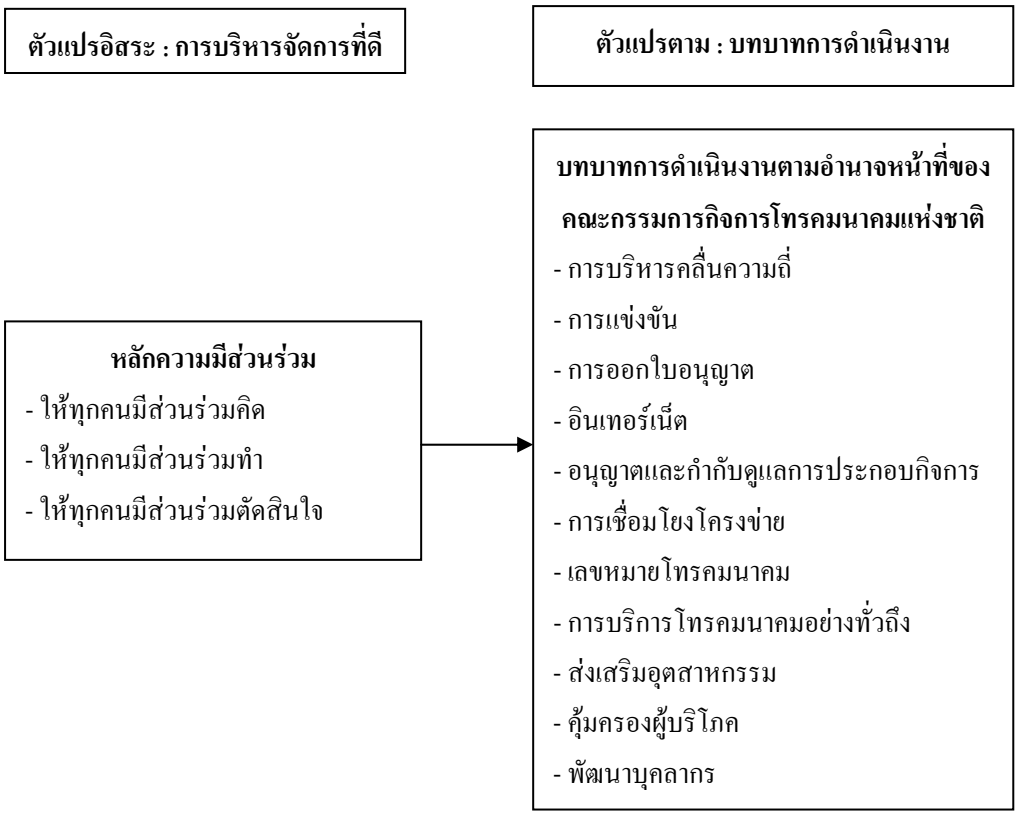

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.7 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.832	.692	.37976	.827	.122		6.771	.000
กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด				.133	.042	.161	3.165	.002*
กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำ				.323	.036	.417	8.978	.000*
กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ				.299	.037	.369	8.191	.000*

a Predictors: (Constant), กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด

b Dependent Variable: ROLENTC

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในหลักความมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือหลักความมีส่วนร่วมทั้งสามตัวกับตัวแปรตามบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. นั้น พบว่าหลักความมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.832) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงถึง 69.20% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.38 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.323) รองลงมา กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ (0.299) และ กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด (0.133) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างหลักความมีส่วนร่วมกับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าหลักความมีส่วนร่วมของ กทช. ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมาเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิดตามลำดับ ซึ่งหลักความมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง

สมมติฐานที่ 5 หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

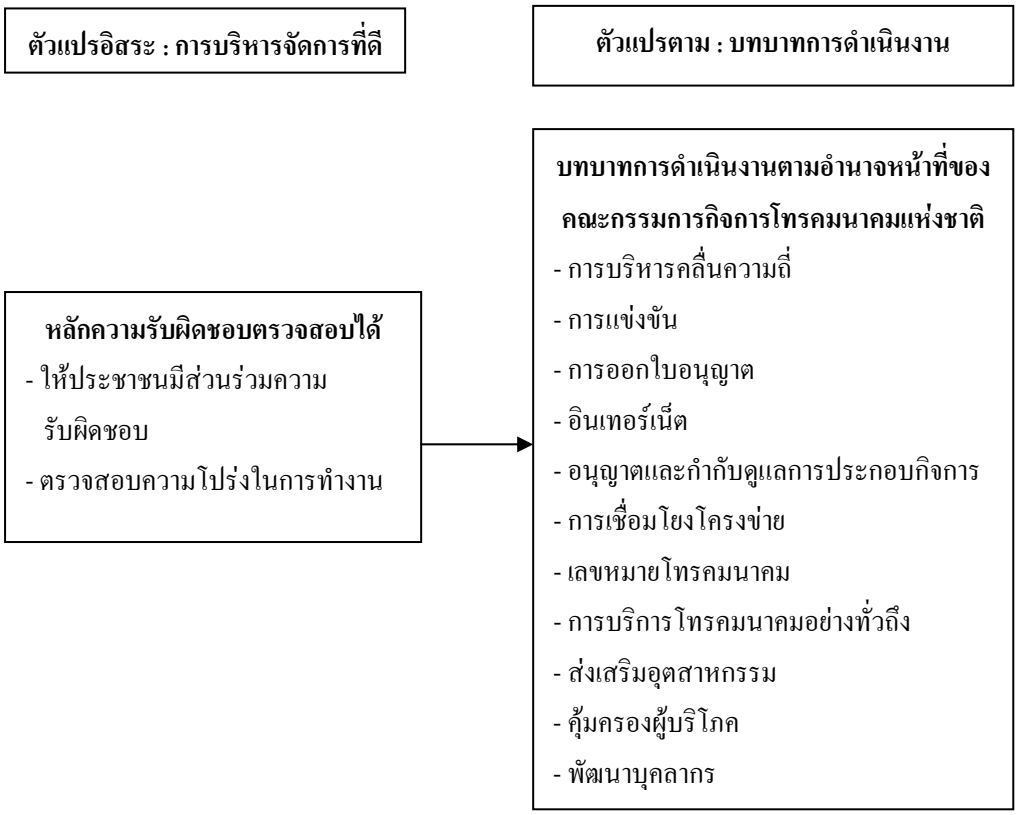

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.8 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.843	.710	.36761	1.094	.106		10.277	.000
กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบ				.310	.035	.366	8.793	.000*
กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน				.425	.032	.556	13.372	.000*

a Predictors: (Constant), กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบ

b Dependent Variable: ROLENTC

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ทั้งสองตัวกับตัวแปรตามบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. นั้น พบว่าหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.843) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินตามอำนาจหน้าที่สูงถึง 71.00% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.37 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน มีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.425) และรองลงมา กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบ (0.310) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ของ กทช. ในการสร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน มีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด และรองลงมา กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบตามลำดับ ซึ่งหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง

สมมติฐานที่ 6 หลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

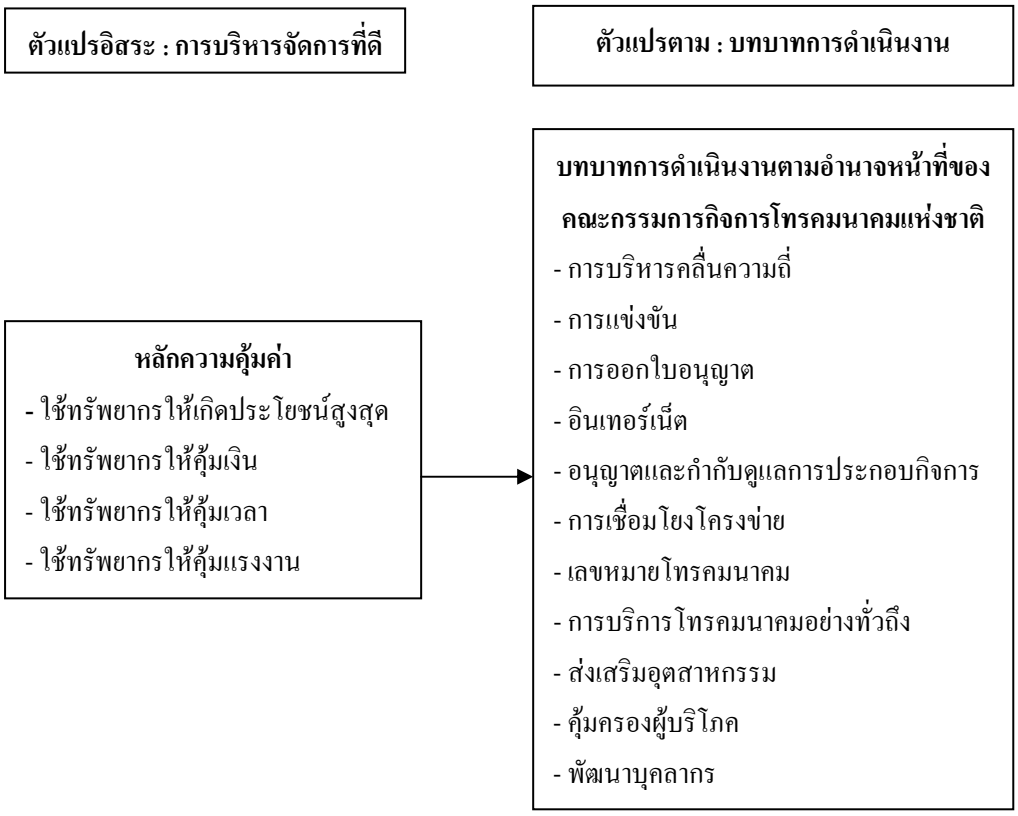

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความคุ้มค่าที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางที่ 4.9 ซึ่งเป็นผลที่ได้จากตาราง Model summary , ANOVA และ Coefficients

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

Model	R	R square	Std. Error of the Estimate	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
				B	Std. Error			
(Constant)	.844	.713	.36714	1.047	.108		9.683	.000
กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด				.185	.041	.220	4.498	.000*
กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน				.163	.040	.210	4.022	.000*
กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา				.112	.040	.148	2.759	.006*
กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน				.281	.043	.367	6.569	.000*

a Predictors: (Constant), กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา

b Dependent Variable: ROLENTC

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในหลักความคุ้มค่าที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมดซึ่งก็คือหลักความคุ้มค่าทั้งสามตัวกับตัวแปรตามบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. นั้น พบว่าหลักความคุ้มค่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่อยู่ในระดับสูง (0.844) มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงถึง 71.30% มีค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนายประมาณ 0.37 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดย กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน มีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด (0.281) รองลงมา กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (0.185) กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน (0.163) และ กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา (0.112) ตามลำดับ

สรุปความสัมพันธ์ระหว่างหลักความคุ้มค่ากับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการบริหารจัดการที่ดีในหลักความคุ้มค่าของ กทช. ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน มีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมา กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน และบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลาตามลำดับ ซึ่งหลักความคุ้มค่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง

ตอนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานทั้ง 6 สมมติฐาน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปผลการทดสอบดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	รายละเอียดสมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	หลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	มีอิทธิพลต่อกัน
2	หลักคุณธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	มีอิทธิพลต่อกัน
3	หลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	มีอิทธิพลต่อกัน
4	หลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	มีอิทธิพลต่อกัน
5	หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	มีอิทธิพลต่อกัน
6	หลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	มีอิทธิพลต่อกัน

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทวิเคราะห์ทัศนะของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

2. เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน ที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยเป็นแบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติทั้งหมด 6 สมมติฐาน ดังนี้

1. หลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

2. หลักคุณธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

3. หลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

4. หลักการความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

5. หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

6. หลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 4 ผู้ประกอบการ โดยมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 1,185 คน

กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 4 ผู้ประกอบการ โดยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดการกำหนดขนาดตัวอย่างของ

ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p. 125) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 299 ฉบับ คิดเป็น 100%

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน และบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) โดยใช้โปรแกรมสถิติ SPSS โดยใช้สถิติเชิงพรรณาและตรวจสอบความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดใหม่บทวิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) กับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.2 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์การบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในเรื่องหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า พบว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ เห็นว่า กทช. มีการปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้และบูรณาการอย่างทั่วถึงทั้งองค์การ

การวิเคราะห์บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การบริหารคลื่นความถี่ การแข่งขัน การออกใบอนุญาต อินเทอร์เน็ต การอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการ การเชื่อมโยงโครงข่าย เลขหมายโทรคมนาคม การบริการโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง การส่งเสริมอุตสาหกรรม การคุ้มครองผู้บริโภค และพัฒนาบุคลากร ซึ่งผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือพอใจมากในบทบาทการดำเนินงานของ กทช.

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ทั้ง 6 สมมติฐาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 หลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พบว่าหลักนิติธรรมของ กทช. ในการตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม และมีความทันสมัยมีผลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช. ซึ่งหลักนิติธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาสอดคล้องกับการดำเนินงานของ กทช. ในการออกกฎเกณฑ์การจ่าย ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย ระหว่างผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือแต่ละราย ซึ่งกฎเกณฑ์ที่ออกมานั้นมีความทันสมัย เป็นธรรม เป็นกลาง และเป็นที่นยอมรับแก่ผู้ประกอบทุกราย

สมมติฐานที่ 2 หลักคุณธรรมธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พบว่าหลักคุณธรรมของ กทช. ในการยึดมั่นในความถูกต้องดีงามมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมา การมีระเบียบในการปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความอดทน มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ และทำงานด้วยความซื่อสัตย์ตามลำดับ ซึ่งหลักคุณธรรมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 หลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พบว่าหลักความโปร่งใสของ กทช. ในการไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูลมีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมาเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ข้อมูลถูกต้องรวดเร็ว และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกตามลำดับ ซึ่งหลักความโปร่งใสมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 หลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พบว่าหลักความมีส่วนร่วมของ กทช. ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำมีความ สำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมาเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิดตามลำดับ ซึ่งหลักความมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาสอดคล้องกับการดำเนินงานของ กทช. ในการกำหนดค่ามาตรฐานทางเทคนิคในการให้บริการโทรศัพท์ เคลื่อนที่ โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร และผู้ชำนาญการของแต่ละผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ

สมมติฐานที่ 5 หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พบว่าหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ของ กทช. ในการสร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน มีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด และรองลงมา กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบตามลำดับ ซึ่งหลักความรับผิด ชอบตรวจสอบได้มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 6 หลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

จากผลการทดสอบด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการบริหารจัดการที่ดีในหลักความคุ้มค่าของ กทช. ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน มีความสำคัญต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุด รองลงมา กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน และบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลาตามลำดับ ซึ่งหลักความคุ้มค่ามีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในระดับสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 อภิปรายผล

จากกรอบแนวคิดการวิเคราะห์บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน กับกลุ่มตัวแปรบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กทช.ไว้ 6 สมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่ากรอบแนวคิดสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การบริหารจัดการที่ดี

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ว่าประกอบด้วยแนวทางสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) ในการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม ตลอดจนทุกคนในสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย หลักคุณธรรม (Integrity) ในการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ ตลอดจนมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ หลักความโปร่งใส (Transparency) ในการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก เปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว ไม่บิดเบือนหรือปิดบังบางส่วน หลักการมีส่วนร่วม (People Participation) ในการเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เราทำทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข

และร่วมรับผิดชอบ หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ในการสร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบได้ว่าการทำงานของเราโปร่งใสจริง และหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ในการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มเงิน คุ้มเวลา คุ้มแรงงาน

บทบาทการการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

บทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ (2542) การกำกับดูแลจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพโครงสร้างของตลาดของสาขานั้น ๆ ระดับการแข่งขัน ลักษณะการผูกขาดโดยธรรมชาติ รวมทั้งนโยบายของรัฐในเรื่องสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมซึ่งจะกำหนดกลไกในการกำกับดูแล เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าได้รับการปกป้องผลประโยชน์ และผู้ประกอบการมั่นใจว่าได้รับความเป็นธรรมจากการลงทุน รวมทั้งนโยบายของรัฐในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมได้รับการตอบสนอง โดยมีกระบวนการพิจารณาที่เป็นธรรมและโปร่งใส ดังนั้นองค์การกำกับดูแลอิสระจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมการแข่งขัน คุ้มครองผู้บริโภค ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ และจัดหาและเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง

สอดคล้องกับแนวคิดบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) (คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2543) ในเรื่องการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมและแผนความถี่วิทยุ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการโทรคมนาคมพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ การอนุญาต เงื่อนไขค่าตอบแทน หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาต รวมทั้งการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในกิจการโทรคมนาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเชื่อมต่อระหว่างโครงข่ายโทรคมนาคมกำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการโทรคมนาคม หรือระหว่างผู้ให้บริการกิจการโทรคมนาคมจัดทำแผนเลขหมาย โทรคมนาคมและอนุญาตให้ผู้ประกอบการใช้เลขหมายโทรคมนาคม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและกระบวนการรับคำร้องเรียนของผู้บริโภคกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกัน โดยทางโทรคมนาคมกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคุ้มครองและการกำหนดสิทธิในการประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคมกำหนดมาตรการให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ระหว่าง

ผู้ประกอบการในกิจการโทรคมนาคมและกิจการที่เกี่ยวเนื่อง และการกระจายบริการด้านโทรคมนาคมให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของสำนักงาน กทช.อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงาน กทช. รวมทั้งเงินที่จะจัดสรรเข้ากองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ กทช. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยเสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

สมมติฐานที่ 1 หลักนิติธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ(สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในหลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นการตรากฎหมาย และกฎข้อบังคับ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ นั้นต้องมีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดี รวมถึงมีความยุติธรรมและบังคับใช้กับคนกลุ่มต่าง ๆ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีการปฏิรูปกฎหมายอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใสและตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน และสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (อ้างถึงในนฤมล ทับจุมพล, 2541) ที่เสนอว่า นิติธรรมเป็นหลักการบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้คนพลเมืองอย่างเสมอกัน เช่นเดียวกับแนวคิดของประเวศ วะสี ที่อธิบายนิติธรรมคือองค์ประกอบในภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมที่มีความถูกต้องเป็นธรรม ส่วนแนวคิดของอานันท์ ปันยารชุน (2541) ได้ปาฐกถาใน “ธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทย” ว่า นิติธรรมก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้ ซึ่งไปในทำนองเดียวกับแนวคิดของกล้าณรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (อ้างถึงในจตุมงคล โสณกุล, 2541) ได้กล่าวไว้ว่า นิติธรรมเป็นการทำให้ระบบการบริหารการจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน และต้องเกิดจากสำนึกความรู้สึกของภาคนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกัน เช่นเดียวกับแนวคิดของวรภัทร โตธนะเกษม (2542) ซึ่งได้อธิบายว่า นิติธรรมเป็นหลักการใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร

ในด้านความยุติธรรม (Fairness) และแนวคิดของ R.A.W. Rhodes (อ้างถึงในฑิตยา สุวรรณะชฎ, 2544) ที่ได้กล่าวไว้ตอนนึงว่า ธรรมรัฐในฐานะที่เป็นการปฏิรูปการปกครอง (Good Governance) ซึ่งในที่นี้หมายถึงการใช้อำนาจทางการเมืองที่จะบริหารกิจการของชาติ โดยพัฒนาประสิทธิภาพของบริการสาธารณะ ระบบตุลาการและกฎหมายที่เป็นอิสระ

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ เสาวลักษณ์ ชีวสิทธิยานนท์ (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการป้องกันการผูกขาดในตลาด ผลการศึกษาพบว่า กทช. จำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ในการแข่งขันในตลาดโทรคมนาคมเพื่อที่จะป้องกันมิให้ผู้ประกอบการมีพฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน ซึ่งตาม พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ได้กำหนดให้การประกอบกิจการโทรคมนาคมอยู่ภายใต้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า และได้กำหนดให้ กทช. กำหนดมาตรการเฉพาะในการป้องกันการผูกขาดในด้านต่าง ๆ ตามลักษณะการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น ห้ามการอุดหนุนบริการ ห้ามมีพฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน เป็นต้น จากการที่กฎหมายการประกอบกิจการโทรคมนาคมอ้างอิงกฎหมายการแข่งขันทางการค้าที่มีอยู่ทำให้มีกฎเกณฑ์ว่าด้วยการป้องกันการผูกขาดที่ค่อนข้างครอบคลุมพอสมควร อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจการโทรคมนาคมมีลักษณะเฉพาะตัว จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดกฎเกณฑ์เพิ่มเติม

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ป้อมหลักทอง, วิภาดา มาวิจักขณ์, ประกาย ธีระวัฒนากุล (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การให้บริการอย่างทั่วถึง ผลการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอย่างทั่วถึง คือ พ.ร.บ.การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 พ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสีย วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 และพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอย่างทั่วถึงในประเทศไทยนั้น ยังมีความไม่ชัดเจนหลายประการ เช่น ยังไม่ได้กำหนดว่าโทรคมนาคมพื้นฐานครอบคลุมบริการใดบ้าง คำว่าทั่วถึงนั้นกินความกว้างเพียงใด และมีหลักเกณฑ์อย่างไรในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา สถานพยาบาล ผู้ด้วยโอกาส ที่จะได้รับบริการอ่างทั่วถึง นอกจากนี้กฎหมายยังไม่ได้ระบุว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประเภทใดจะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน และไม่ได้ระบุอัตราค่าบริการของบริการอย่างทั่วถึงว่าจะเท่ากับค่าบริการโทรคมนาคมโดยทั่วไปหรือไม่ ตลอดจนไม่ได้ระบุหรือให้แนวทางการกำหนดขนาดกองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ ธราธร รัตนนฤมิตศร (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม ผลการ ศึกษาพบว่า ในประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ที่ตลาดโทรคมนาคมยังมีลักษณะผูกขาดหรือมีการแข่งขันอย่างไม่เต็มที่นั้น มีปัญหาที่อัตราค่าบริการสูงเกินไปและบริการมีทางเลือกน้อยเกินไปสำหรับผู้บริโภค เป็นต้น เมื่อพิจารณาจากเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภคจะพบว่า ส่วนใหญ่จะร้องเรียนเกี่ยว ข้องกับปัญหาการชำระค่าบริการและอัตราค่าบริการ การถูกปลอมแปลงเอกสาร นอกจากนี้ยังพบปัญหาคุณภาพ

บริการโทรคมนาคม การบริการลูกค้า ปัญหาปลอมแปลงเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ การปลอมแปลงซิมการ์ด และการส่งข้อความลามกผ่านโทรศัพท์ เป็นต้น สำหรับกฎหมายหลักในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคด้านโทรคมนาคมในประเทศไทย คือ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 แม้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้ระบุถึงสิทธิของผู้บริโภคไว้อย่างครบถ้วนพอสมควร แต่ก็ยังมีรายละเอียดที่ไม่เพียงพอในหลายประเด็น เช่น การกำกับดูแบคุณภาพบริการ การรับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขข้อพิพาท เป็นต้น ซึ่ง กทช. จะต้องประกาศแนวทางในการปฏิบัติออกมาเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา สุนทรสิริพงศ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2546) ทำการวิจัยเรื่องการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่า บริการโทรคมนาคมหลายประเภทโดยเฉพาะบริการที่อาศัยโครงข่ายขนาดใหญ่ โครงสร้างอัตราค่าบริการโทรคมนาคมในประเทศไทยมีความบิดเบือนสูง ซึ่ง พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ให้อำนาจแก่ กทช. ในการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคม โดย กทช. จะกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าบริการที่ผู้ประกอบการจะเรียบเก็บจากผู้ใช้บริการ ทั้งนี้การกำหนดอัตราขั้นสูงต้องมีวิธีการคำนวณที่ชัดเจน เป็นอัตราที่ยุติธรรมแก่ผู้รับใบอนุญาตและผู้ใช้บริการ และไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ กทช. สามารถปรับอัตราค่าบริการขึ้นสูงให้เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวยังไม่ได้ระบุถึงแนวทางในการกำกับดูแลในรายละเอียด

สมมติฐานที่ 2 หลักคุณธรรมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในหลักคุณธรรม (Integrity) คือการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ ทำให้การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ทั้งในและนอกองค์กรลดลงจากเดิม และทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น มีการบริการจัดการและใช้ทรัพยากรในชาติอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด สร้างสังคมที่มีเสถียรภาพ สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (อ้างถึงใน นฤมล ทับจุมพล, 2541) ที่เสนอว่า หลักคุณธรรมคือหลักการบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้คนพลเมืองอย่างเสมอกัน มีความเอื้ออาทรต่อผู้คนสามัญ ไม่ดูถูกประชาชนด้วยการเอาความเท็จมาให้ และมีอารยะพอที่จะแสดงความรับผิดชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับแนวคิดของธีรยุทธ บุญมี (อ้างถึงใน นฤมล ทับจุมพล, 2541) ซึ่งมีทัศนะต่อหลักคุณธรรม คือ กระบวนความสัมพันธ์ (interactive relation)

ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีคุณธรรม ส่วนแนวคิดของประเวศ วะสี (อ้างถึงใน นฤมล ทับจุมพล, 2541) อธิบายหลักคุณธรรมในภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมที่มีความถูกต้องเป็นธรรมว่า เพื่อสร้างพลังงานทางสังคม (Social Energy) เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธราธร รัตนนฤมิตศร (2545) ในงานวิจัยเรื่องสภาพตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศและในประเทศไทย ซึ่งพบว่า สภาพการแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากโครงสร้างตลาดผูกขาดหรือกึ่งผูก ขาด ทำให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการผูกขาดสินค้าหรือบริการใด ๆ จะทำให้ราคาของสินค้าหรือบริการนั้นสูงเกินกว่าราคาที่เหมาะสมในตลาดที่มีการแข่งขัน ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดราคาให้สูงขึ้นจะทำให้ผู้ประกอบการที่ผูกขาดได้รับกำไรมากขึ้น ราคาที่สูงขึ้นดังกล่าวทำให้ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งไม่ได้รับบริการ ซึ่งถือเป็นการสูญเสียทางสังคมที่เกิดจากการผูกขาด (Social cost of monopoly) เนื่องจากบริการโทรคมนาคมมีลักษณะเป็นโครงสร้างพื้นฐานของบริการอื่น ๆ การแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพในตลาดโทรคมนาคมจึงก่อให้เกิดต้นทุนแก่ภาคการผลิตอื่น ๆ

สมมติฐานที่ 3 หลักความโปร่งใสมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในหลักความโปร่งใส (Transparency) นั้น เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน โดยที่ข้อมูลต่าง ๆ นั้นต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการและความสามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการที่เปิดเผยชัดเจนและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ความโปร่งใสยังขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐและเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ โดยดูจากจำนวนเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน หรือสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของสวนราชการ ต้องมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทั้งนี้ส่วนราชการต้องมีการสร้างตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย และสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (อ้างถึงใน นฤมล ทับจุมพล, 2541) ที่เสนอว่า หลักความโปร่งใสเป็นหลักในการบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรมที่ประชาชนจะตรวจสอบได้ สอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี และธีรยุทธบุญมี ซึ่งมีแนวคิดตรงกันว่าความโปร่งใสเป็นเรื่องที่ภาครัฐ ภาคสังคมและภาคธุรกิจต้องมีความโปร่งใส ส่วนแนว คิดของกล้าณรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (อ้างถึงในจตุมงคล โสณกุล, 2541) กล่าวว่าการทำให้ระบบการบริหารการจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน และต้องเกิดจากสำนึกความรู้สึกของภาค

นั้น ๆ เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกัน การสร้างธรรมรัฐจึงขึ้นอยู่กับข้าราชการและนักการเมืองทั้ง 2 ฝ่ายต้องเป็นคนดีมีความโปร่งใส เช่นเดียวกับแนวคิดของวรภัทร โตธนะเกษม (2542) อธิบายว่าการกำกับดูแลที่ดี หมายถึง การใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร โดยหัวใจสำคัญคือความโปร่งใสนั่นเอง ในทำนองเดียวกับแนวคิดของ R.A.W. Rhodes (อ้างถึงใน ฑิตยา สุวรรณะชฎ, 2544) ที่ได้กล่าวไว้ว่า บรรษัทที่บริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม (Corporate Governance) จะต้องดำเนินธุรกิจที่มีทิศทางและควบคุมตรวจสอบการบริหาร งานของผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบชัดแจ้ง ผู้บริหารและผู้ถือหุ้นไม่ใช่บุคคลคนเดียวกัน มีการตรวจสอบจากองค์กรตรวจสอบภายนอก ทั้งนี้มิใช่แต่เพื่อผลกำไรอย่างเดียวแต่จะต้องเปิดเผยโปร่งใส และสามารถกำหนดตัวผู้รับผิดชอบที่แท้จริง

สอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2545) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่า การที่ กทช. จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกฎหมายให้อำนาจไว้มากมายนั้น กทช. จะต้องเป็นหน่วยงานที่ได้รับความเชื่อถือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ตลอดจนสาธารณชนว่า การปฏิบัติหน้าที่ของ กทช. เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ความน่าเชื่อถือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสาธารณชนสามารถตรวจสอบความโปร่งใสของการทำงานของ กทช. ได้

สมมติฐานที่ 4 หลักความมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในหลักหลักการมีส่วนร่วม (People Participation) เป็นการสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกฝ่ายในสังคมซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานในองค์การที่เป็นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้เกิดสำนึกร่วมกันว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้น ๆ และเพื่อให้องค์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่แท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นพลังตรวจสอบที่สำคัญของสังคมต่อไป สอดคล้องกับปาฐกถาของอานันท์ ปันยารชุน (2541) ในธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทยว่า ความมีส่วนร่วมทำให้ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้ ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลาย เพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลจะสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชน ส่วนในทัศนะของธีรยุทธ บุญมี (อ้างถึงใน นฤมล ทับจุมพล, 2541) ความมีส่วนร่วมเป็นกระบวนความสัมพันธ์ (interactive relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป เช่นเดียวกับแนวคิดของวรภัทร โตธนะเกษม (2542) ได้อธิบายว่าการกำกับดูแลที่ดี เป็นการใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร โดยหัวใจสำคัญของคือความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ

ผลการศึกษาสอดคล้องกับเดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2545) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่า กทช. เป็นหน่วยงานที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหาร แต่เป็นอิสระคล้ายกับองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ในด้านหนึ่ง ความมีอิสระของ กทช. เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพราะหน่วยงานกำกับดูแลจำเป็นต้องเป็นอิสระจากผู้ให้บริการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการทุกรายและผู้บริโภค นอกจากนี้ กทช. ยังมีความเป็นอิสระด้านการเงินอีกด้วย ดังนั้นกระบวนการในการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและได้มาตรฐานเท่านั้นที่จะทำให้ กทช. ซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีความพร้อมรับผิดต่อประชาชนอย่างแท้จริง

สมมติฐานที่ 5 หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักความรับผิดชอบ (Accountability) เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน สร้างความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงาน โดยมีตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ต้องทำให้เกิดการยอมรับและความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งที่เป็นคุณภาพของงาน ด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วน รวมทั้งลดจำนวนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ งาน และจำนวนการร้องเรียนหรือการกล่าวหาที่ได้รับ สอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (อ้างถึงใน นฤมล ทับจุมพล, 2541) ที่เสนอว่าการบริหารกิจการของบ้านเมืองที่ดีด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้คนพลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้คนได้อย่างเที่ยงตรง จะต้องใช้อำนาจอย่างที่ประชาชนจะตรวจสอบได้ ส่วนในทัศนะของธีรยุทธ บุญมี (อ้างถึงในนฤมล ทับจุมพล, 2541) ในการที่จะทำให้การบริหารราชการและประชาชนโดยทั่วไป จะต้องทำให้การบริหารราชการแผ่นดินสามารถตรวจสอบได้ เช่นเดียว กับแนวคิดของกล้าณรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่ง ชาติ (อ้างถึงในจตุมงคล โสณกุล, 2541) การทำให้ระบบการบริหารการจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน จะต้องเกิดจากสำนึกความรู้สึกรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ของภาคนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ของการอยู่ร่วมกัน และแนวคิดของ R.A.W. Rhodes (อ้างถึงในฑิตยา สุวรรณะชฎ, 2544) ที่ได้กล่าวไว้ตอนนึงว่า ธรรมรัฐในฐานะของอำนาจรัฐในการตัดสินใจดำเนินการบริหารที่ลดน้อยลง และประชาชนจะเป็นผู้เรียกร้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐ (Minimal State) และมีการตรวจสอบสาธารณะที่เป็นอิสระ

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2545) เรื่องการสร้างความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่าการที่ กทช. จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกฎหมายให้อำนาจไว้มากมายนั้น กทช. จะต้องเป็นหน่วยงานที่ได้รับความเชื่อถือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ตลอดจนสาธารณชนว่า การปฏิบัติหน้าที่ของกทช. เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ความน่าเชื่อถือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสาธารณชนสามารถตรวจสอบการทำงานของ กทช. ได้ เมื่อดูโครงสร้างของ กทช. ตามกฎหมายองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ เราจะพบว่า กทช. เป็นหน่วยงานที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหาร แต่เป็นอิสระคล้ายกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ในด้านหนึ่ง ความมีอิสระของ กทช. เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพราะหน่วยงานกำกับดูแลจำเป็นต้องเป็นอิสระจากผู้ให้บริการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการทุกรายและผู้บริโภค นอกจากนี้ กทช. ยังมีความเป็นอิสระด้านการเงินอีกด้วย ดังนั้นกระบวนการในการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและได้มาตรฐานเท่านั้นที่จะทำให้ กทช. ซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีความพร้อมรับผิดต่อประชาชนอย่างแท้จริง

สมมติฐานที่ 6 หลักความคุ้มค่ามีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผลการทดสอบสอดคล้องกับแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักความคุ้มค่า (Value for Money) เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มครอง สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับ บริการ เสริมสร้างความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ R.A.W. Rhodes (อ้างถึงในฑิตยา สุวรรณะชฎ, 2544) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานสาธารณะแบบใหม่ (New Public Management : NPM) เป็นการบริหารที่รัฐบาลจะต้องมีความสามารถในการริเริ่ม เพื่อแข่งขันตอบสนองประชาชนเสมือนเป็นลูกค้ามากกว่าเป็นผู้ถูกปกครอง ผู้บริหารงานของรัฐมีบทบาทเช่นเดียวกับผู้ประกอบการผลักดันการทำงานจากระบบราชการไปสู่ชุมชนให้เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเอง การวัดความสามารถของข้าราชการของรัฐวัดจากประสิทธิผลในการทำงาน ข้าราชการของรัฐจะถือว่าบริการคือพันธกิจของตน นอกจากนั้นจะเป็นตัวเชื่อมประสานทุกส่วนของสังคม

สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ ธราธร รัตนนฤมิตศร (2545) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศและในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สภาพการแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากโครงสร้างตลาดผูกขาดหรือกึ่งผูกขาดทำให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการผูกขาดสินค้าหรือบริการใด ๆ จะทำให้ราคาของสินค้าหรือบริการนั้นสูงเกินกว่าราคาที่เหมาะสมในตลาดที่มีการแข่งขัน ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดราคาให้สูงขึ้นจะทำให้ผู้ประกอบการที่ผูกขาดได้รับกำไรมากขึ้น ราคาที่สูงขึ้นดังกล่าวทำ

ให้ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งไม่ได้รับบริการ ซึ่งถือเป็นการสูญเสียทางสังคมที่เกิดจากการผูกขาด (Social cost of monopoly) เนื่องจากบริการโทรคมนาคมมีลักษณะเป็นโครงสร้างพื้นฐานของบริการอื่น ๆ การแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพในตลาดโทรคมนาคมจึงก่อให้เกิดต้นทุนแก่ภาคการผลิตอื่น ๆ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาผลกระทบของการปฏิรูประบบโทรคมนาคมของประเทศไทย โดยใช้บัญชีเมทริกซ์ทางสังคม (social account matrix : SAM) ซึ่งสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้สร้างขึ้นเมื่อปี 2543 ผลการศึกษาพบว่า หากสาขาโทรคมนาคมของประเทศไทยมีผลิตภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ของยอดการผลิตทั้งหมดจากการปฏิรูปดังกล่าว ซึ่งจะทำให้สาขาโทรคมนาคมของประเทศไทยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกันมากขึ้น จะทำให้ผลผลิตโดยรวมของระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นประมาณ 2.08 หมื่นล้านบาท หรือระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.47

5.5 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้โดยภาพรวม พบว่าตัวแปรอิสระการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน ทั้ง 6 หลัก มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้องค์การอิสระหรือองค์การในกำกับดูแลต่าง ๆ ที่มุ่งหวังที่จะส่งเสริมการแข่งขัน คุ้มครองผู้บริโภค ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ และจัดหาและเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องได้นั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์การอิสระต่าง ๆ ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางระบบการบริหารจัดการที่ดี ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ตามลำดับ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ควรกำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่ดีเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานขององค์การด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ และหลักความคุ้มค่า เป็นวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ

2. คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ควรนำการบริหารจัดการที่ดีทั้ง 6 ด้าน ไปสร้างเป็นตัวดัชนีชี้วัดประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีขององค์การ เพื่อพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศในการส่งเสริมการแข่งขัน คุ้มครองผู้บริโภค ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ จัดหาและเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือหรือผู้ประกอบการโทรคมนาคมอื่น ๆ เพื่อรักษามาตรฐานการจัดการที่ดีของ กทช. ที่มีต่อผู้ประกอบการฯ และประชาชน

ข้อเสนอแนะในเชิงการบริหาร

1. คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่ดีตามแนวทางธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลักอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการบริหารคุณภาพการจัดการที่ดีด้วยการใช้แนวคิดการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management : TQM) มาเป็นเครื่องมือในการทำงาน

2. คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ควรนำบทบาทการดำเนินงานทั้ง 11 ด้าน ไปสร้างเป็นตัวดัชนีชี้วัดประเมินประสิทธิภาพของการทำงานขององค์การ เพื่อพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศในการส่งเสริมการแข่งขัน คุ้มครองผู้บริโภค ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ จัดหาและเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือหรือผู้ประกอบการโทรคมนาคมอื่น ๆ เพื่อรักษามาตรฐานการจัดการที่ดีของ กทช. ที่มีต่อผู้ประกอบการฯ และประชาชน

ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ

1. การวิจัยบทวิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) นี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารในองค์การผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ 4 ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ประกอบการเกี่ยวกับโทรคมนาคมเครือข่ายเท่านั้น ควรนำกรอบการวิเคราะห์การดำเนินงานฯ ไปใช้กับผู้ประกอบการที่มิใช่เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ เช่น ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับโทรคมนาคมเครือข่ายอื่น ๆ เช่น เครือข่ายวิทยุย่านความถี่ต่าง ๆ เช่น HF , VHF , UHF , Microwave และ Satellite เป็นต้น เพื่อเป็นการยืนยันความเชื่อถือได้ของกรอบแนวคิดการวิเคราะห์การดำเนินงานฯ ที่พัฒนาขึ้น

2. ตัวแปรในกรอบแนวคิดการวิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) นั้น ตัวแปรการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานทั้ง 6 ตัว จะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลโดยตรง ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมโดยการนำตัวแปรทศธรรม ซึ่งได้มีการศึกษาเพิ่มเติมโดยสถาบันพระปกเกล้า (2546) มาศึกษาเพิ่มเติมว่าจะมีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) หรือองค์การอิสระอื่น ๆ

3. ตัวแปรในกรอบแนวคิดการวิเคราะห์การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) นั้น เป็นตัวแปรการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงาน ควรมีการนำตัวแปรอื่น ๆ เช่น ตัวแปรสภาพแวดล้อมภายในองค์การ เช่น ค่านิยมร่วมของคนในองค์การ ความเชื่อของคนในองค์การ บรรทัดฐานหรือปทัสฐานของคนในองค์การ อุดมการณ์ ปรัชญา และทัศนคติ เป็นต้น ตัวแปรสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ เช่น กฎหมายของประเทศ การเมืองการปกครอง สังคมหรือชุมชน ระบบเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ลูกค้าหรือผู้รับบริการ การแข่งขันหรือคู่แข่งขัน แรงงาน สหภาพแรงงาน และผู้ถือหุ้น มาศึกษาด้วย เพื่อศึกษาว่าตัวแปรเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) หรือองค์การอิสระอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ บทบาทอำนาจหน้าที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [Online] แหล่งที่มา: http://www.ntc.or.th/index.php? option=com_content&task=view &id=1009 &Itemid=87. (10 พฤศจิกายน 2549).

คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ , แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรกำกับดูแลอิสระ [Online] แหล่งที่มา: http://www.mof.go.th/sepc/sepc_aug99t.htm. (10 พฤศจิกายน 2549).

จตุมงคล โสณกุล. ธรรมรัฐภาคราชการ. กรุงเทพมหานคร: วัฏจักร (6 พฤษภาคม 2541): 32.

ฑิตยา สุวรรณะชฎ. ประชาสังคมตำบล. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์ และสติวดิโอ, 2544.

ณรงค์ ป้อมหลักทอง, วิภาดา มาวิจักขณ์ และ ประกาย ธีระวัฒนากุล. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการให้บริการอย่างทั่วถึง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. การวิจัยในโครงการแนวทางการปฏิรูประบบโทรคมนาคมของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา, 2545.

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ เสาวลักษณ์ ชีวสิทธิยานนท์. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการป้องกันการผูกขาดในตลาดโทรคมนาคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

ถวิลวดี บุรีกุล. ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, 2549.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. การคอร์รัปชั่นในราชการไทย. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 17 (กรกฎาคม 2520): 68-89.

นิตยา สุนทรสิริพงศ์ และ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

นภดล เฮงเจริญ. ความสำคัญต่อการปฏิรูปการเมืองและการปฏิรูประบบราชการ [Online] แหล่งที่มา: http://www.pub-law.net/Publaw/view.asp?PublawIDs=895. (5 พฤศจิกายน 2549).

นฤมล ทับจุมพล. แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยธรรมรัฐแห่งชาติ. ในรายงานการประชุมทางวิชาการ เนื่องในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์, หน้า 11. 28 เมษายน 2541.

นาถนภา โรหิตาคนี. ค่าเช่าทางเศรษฐกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ กรุงเทพฯ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคนอื่นๆ. รายงานผลการวิจัยเรื่องธุรกิจรัฐและคอร์รัปชั่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช.), 2546.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคนอื่นๆ. สถาบันผู้ตรวจราชการแผ่นดินของรัฐสภา. วารสารรัฐสภา 9 (กันยายน 2538): 17-49.

วรภัทร โตธนะเกษม. การสร้าง Good Governanceในองค์กร. วารสารการสื่อสารแห่งประเทศไทย (2542): 43.

วุฒิพงษ์ เพรียบจริยวัฒน์. คู่มือทรราช. หน้า23-39. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสหสวรรษ, 2542

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ ธราธร รัตนนฤมิตศร. การวิจัยเรื่องสภาพตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศและในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา, 2545.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธราธร รัตนนฤมิตศ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546 .

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธราธร รัตนนฤมิตศร. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการเชื่อมต่อโครงข่าย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

สุมาลี วงษ์วิฑิต. รายงานวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการผูกขาดในธุรกิจโทรคมนาคมไทยกับนโยบายเปิดเสรีตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าการบริการ(แกตส์). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2538.

อัญชัน ตั้งศักดิ์สมหวัง. พฤติกรรมการแสวงหากำไรของธุรกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537.

อรทัย ก๊กผล. ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [Online] แหล่งที่มา: http://www. local.moi. go.th/coi.doc. (3 ตุลาคม 2549).

อุทัย หิรัญโต. ทำไมคอรัปชั่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2519.

อานันท์ ปันยารชุน. วารสารเรื่องธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทย 25(มีนาคม 2541): 11-23.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หมายเลขแบบสอบถาม

<u>แบบสอบถามการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)</u>

วัตถุประสงค์

เพื่อสอบถามความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการที่ดีที่มีผลต่อการบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กทช. ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำไปเสนอแนะ กทช. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงบทบาทการดำเนินงานของ กทช. ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการที่ดี ทั้งนี้ *<u>จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในองค์การของท่าน</u>*

การตอบแบบสอบถาม

กรุณากรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ในแบบสอบถามให้ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ได้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น โดยคำถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินงานของ กทช. ในด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 3 บทบาทอำนาจหน้าที่ของ กทช. ในด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบพระคุณล่วงหน้าในการตอบแบบสอบถาม

ถกลรัตน์ แก้วกาญจน์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า *ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงในองค์การของท่านมากที่สุด?* แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

1. ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด ?
   - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
2. ลักษณะตำแหน่งการทำงานของท่าน ปัจจุบันอยู่ในระดับใด ?
   - ☐ ผู้บริหารระดับสูง (กรรมการผู้จัดการใหญ่ รองผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ หรือเทียบเท่า: Top Management)
   - ☐ ผู้บริหารระดับกลาง (ผู้จัดการฝ่าย หรือเทียบเท่า Middle Management)
   - ☐ ผู้บริหารระดับต้น (Manager)
3. ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันมาเป็นเวลานานเท่าใด ? (นับจำนวนปีเต็ม)

   จำนวน.....ปี
4. ระบบ/เครือข่ายโทรศัพท์มือถือที่เปิดให้บริการเป็นประเภทใด ?
   - ☐ AIS
   - ☐ DTAC
   - ☐ HUTCH
   - ☐ TRUE MOVE

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีของ กทช.

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณาว่า *ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงต่อการบริหารจัดการที่ดีของ กทช. ในความคิดเห็นของท่านมากที่สุด?* แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่องเท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ระดับคะแนนและมาตรวัด

0 = ยังไม่มีการปฏิบัติ
1 = เริ่มมีการปฏิบัติเป็นบางส่วน
2 = มีการปฏิบัติอย่างครอบคลุมและสม่ำเสมอ
3 = การปฏิบัติได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
4 = การปฏิบัติมีการถ่ายทอดเรียนรู้อย่างทั่วถึง
5 = การปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ

คำถาม ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงต่อการบริหารจัดการที่ดีในความคิดเห็นของท่านมากที่สุด?

ประเด็นพิจารณา	ระดับการปฏิบัติ					
	0	1	2	3	4	5
1. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆมีความทันสมัย						
2. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม						
3. กทช. ตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม						
4. กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม						
5. กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์						
6. กทช. มีความจริงใจ						
7. กทช. ทำงานด้วยความขยัน						
8. กทช. ทำงานด้วยความอดทน						
9. กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน						
10. กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ						
11. กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา						
12. กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก						
13. กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว						
14. กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อง						
15. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด						
16. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำ						
17. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจ						
18. กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ						

4/ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีของ กทช. (ต่อ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีของ กทช. (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	ระดับการปฏิบัติ					
	0	1	2	3	4	5
19. กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน						
20. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด						
21. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน						
22. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา						
23. กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของ กทช.

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถาม และพิจารณา*ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงต่อบทบาทการดำเนินงานของ กทช. ในความคิดเห็นของท่านมากที่สุด?* แล้วทำเครื่องหมาย X หรือ ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียง 1 ช่อง เท่านั้นในแต่ละข้อ และกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ระดับคะแนนและมาตรวัด

0 = ไม่พึงพอใจ 1 = พึงพอใจค่อนข้างน้อย
2 = พึงพอใจปานกลาง 3 = พึงพอใจค่อนข้างมาก
4 = พึงพอใจมาก 5 = พึงพอใจมากที่สุด

คำถาม ข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงต่อบทบาทการดำเนินงานของ กทช. ในความคิดเห็นของท่านมากที่สุด?

ประเด็นเพื่อพิจารณา	ความพึงพอใจในบทบาทการดำเนินงาน					
	0	1	2	3	4	5
1. กทช. มีการดำเนินงานบริหารความถี่ด้วยความเป็นธรรม						
2. กทช. ให้มีการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรมในตลาดโทรคมนาคม						
3. กทช. ออกใบอนุญาตต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมหรือป้องกันการผูกขาด						
4. กทช. ใช้ประโยชน์คลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ						
5. กทช. สนับสนุนให้ใช้กลไกตลาดเพื่อการแข่งขัน						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของ กทช. (ต่อ)

ประเด็นเพื่อพิจารณา	ความพึงพอใจในบทบาทการดำเนินงาน					
	0	1	2	3	4	5
6. กทช. ให้มีการแข่งขันในกติกาที่เป็นธรรม						
7. กทช. ออกใบอนุญาตโดยเน้นการแข่งขันโดยเสรี						
8. กทช.ส่งเสริมการประกอบกิจการอินเตอร์เน็ตให้แพร่หลาย						
9. กทช. คิดค่าใบอนุญาตต่ำต่ำสุด						
10. กทช. ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต						
11. กทช. กำกับดูแลการประกอบกิจการอย่างเป็นธรรม						
12. กทช. กำกับดูแลค่าบริการโทรคมนาคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค						
13. กทช. สร้างกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงเครือข่ายบนพื้นฐานราคาต้นทุนที่เป็นธรรม						
14. กทช. จัดให้มีเลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ						
15. กทช. จัดให้มีเลขหมายเพียงพอสำหรับการขยายโครงข่าย						
16. กทช. จัดหมายเลขเฉพาะเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์						
17. กทช. จัดหมายเลขเฉพาะเพื่อความมั่นคงของประเทศ						
18. กทช. สำรองหมายเลขฉุกเฉิน						
19. กทช. ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ภายในประเทศ						
20. กทช. ส่งเสริมอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ในต่างประเทศ						
21. กทช. สนับสนุนงานวิจัย พัฒนา ผลิต ประกอบเครื่องอุปกรณ์ชิ้นส่วนโทรคมนาคมในประเทศไทย						
22. กทช. กำหนดมาตรการให้ผู้ใช้สามารถเลือกบริการโทรคมนาคมได้อย่างหลากหลาย						
23. กทช. กำหนดให้บริการโทรคมนาคมมีคุณภาพตามมาตรฐาน						
24. กทช. กำหนดให้บริการโทรคมนาคมในราคาที่เป็นธรรม						
25. กทช. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากร						
26. กทช. มีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร						
27. กทช. สนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถให้ได้รับความก้าวหน้า						

6/ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
LAW1	165.0000	1033.8621	.7560	.	.9811
LAW2	165.2333	1034.1161	.7734	.	.9811
LAW3	164.9667	1040.9989	.7172	.	.9812
MORAL1	164.9333	1045.5126	.7195	.	.9812
MORAL2	164.6667	1046.7126	.6422	.	.9814
MORAL3	164.8000	1043.8207	.7070	.	.9812
MORAL4	165.0000	1052.2069	.6148	.	.9814
MORAL5	165.3333	1059.3333	.6267	.	.9814
MORAL6	165.0667	1060.2023	.5836	.	.9815
MORAL7	165.1667	1054.6954	.6999	.	.9812
CLEAR1	165.2000	1058.1655	.5835	.	.9815
CLEAR2	165.2667	1068.8920	.5917	.	.9819
CLEAR3	165.1000	1058.9207	.6105	.	.9814
CLEAR4	164.8333	1037.5230	.8238	.	.9809
COOP1	164.9333	1039.8575	.8384	.	.9809
COOP2	165.1667	1040.9713	.8076	.	.9810
COOP3	164.7333	1039.3747	.8103	.	.9810
COOP4	165.2333	1042.7368	.8248	.	.9809
AUDIT1	165.3000	1050.8379	.7379	.	.9811
AUDIT2	165.2667	1045.2368	.7604	.	.9811
VALUE1	165.1667	1047.1782	.8014	.	.9810
VALUE2	165.2000	1047.8897	.7966	.	.9810
VALUE3	165.1333	1050.1195	.7786	.	.9811
FREQUE	165.0667	1045.6506	.7781	.	.9810
MARKET	165.0667	1043.8575	.7490	.	.9811
CRETIF	165.3333	1048.2989	.7293	.	.9811
USEFUL	165.1667	1059.4540	.6846	.	.9813
ENGMAR	165.5333	1064.0506	.6406	.	.9814
LAWMAR	165.1667	1050.9023	.7711	.	.9811
CERMAEK	165.2333	1052.2540	.7641	.	.9811
INTERNT	165.0000	1048.2069	.6773	.	.9813
LOWCOST	165.4667	1058.1195	.6768	.	.9813
ACCEPT	165.1000	1055.8172	.6367	.	.9813
APPROAC	164.9667	1059.6195	.6991	.	.9812
APPSERV	165.1000	1061.1966	.5993	.	.9814
CONNECT	165.1000	1050.8517	.7592	.	.9811
NEFFECI	164.7667	1042.7368	.7521	.	.9811
NETWORK	165.0667	1055.5126	.7459	.	.9811
NPUBLIC	165.2333	1040.9437	.8552	.	.9809
NSTEAD	165.1333	1038.7402	.8379	.	.9809
NEMERG	165.2000	1052.9241	.7413	.	.9811
DISDUST	165.0667	1051.7195	.7778	.	.9811

_

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
OINDUST	165.0667	1056.3402	.6887	.	.9812
RESEARC	164.8333	1055.6609	.6121	.	.9814
DEFLAW	165.4000	1051.6276	.6679	.	.9813
DEFQUAL	165.1000	1050.3000	.7340	.	.9811
PRICMOR	164.9333	1051.8575	.7317	.	.9811
HURMARD	164.9333	1063.8575	.7847	.	.9812
CULTURE	165.1333	1053.4299	.7169	.	.9812
POTENTI	165.0000	1063.1724	.5860	.	.9814

Reliability Coefficients 50 items

Alpha = .9816 Standardized item alpha = .9820

ภาคผนวก ค
ผลการทดสอบสมมติฐาน

Regression สมมติฐานที่ 1

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย	.	Enter

a All requested variables entered.
b Dependent Variable: ROLENTC

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.660	.436	.430	.51364

a Predictors: (Constant), กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	59.982	3	19.994	75.784	.000
	Residual	77.566	294	.264		
	Total	137.548	297			

a Predictors: (Constant), กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม, กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย
b Dependent Variable: ROLENTC

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.418	.168		8.461	.000
	กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความทันสมัย	.120	.053	.144	2.252	.025
	กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ มีความเป็นธรรม	.332	.048	.419	6.991	.000
	กทช. ตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎและผู้ปฏิบัติตาม	.143	.044	.190	3.258	.001

a Dependent Variable: ROLENTC

Regression สมมติฐานที่ 2

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ, กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์, กทช. ทำงานด้วยความอดทน, กทช. มีความจริงใจ, กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม, กทช. ทำงานด้วยความขยัน, กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน	.	Enter

a All requested variables entered.
b Dependent Variable: ROLENTC

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.832	.692	.685	.38207

a Predictors: (Constant), กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ, กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์, กทช. ทำงานด้วยความอดทน, กทช. มีความจริงใจ, กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม, กทช. ทำงานด้วยความขยัน, กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	95.216	7	13.602	93.183	.000
	Residual	42.332	290	.146		
	Total	137.548	297			

a Predictors: (Constant), กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ, กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์, กทช. ทำงานด้วยความอดทน, กทช. มีความจริงใจ, กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม, กทช. ทำงานด้วยความขยัน, กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน
b Dependent Variable: ROLENTC

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.449	.145		3.099	.002
	กทช. ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม	.205	.038	.243	5.330	.000
	กทช. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์	8.198E-02	.037	.102	2.195	.029
	กทช. มีความจริงใจ	4.735E-02	.037	.058	1.274	.204
	กทช. ทำงานด้วยความขยัน	4.971E-02	.041	.057	1.203	.230
	กทช. ทำงานด้วยความอดทน	.125	.039	.155	3.197	.002
	กทช. มีระเบียบในการปฏิบัติงาน	.226	.047	.279	4.825	.000
	กทช. มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ	.116	.043	.140	2.703	.007

a Dependent Variable: ROLENTC

Regression สมมติฐานที่ 3

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล, กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก, กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว, กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา	.	Enter

a All requested variables entered.
b Dependent Variable: ROLENTC

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.840	.706	.702	.37177

a Predictors: (Constant), กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล, กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก, กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว, กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	97.051	4	24.263	175.542	.000
	Residual	40.497	293	.138		
	Total	137.548	297			

a Predictors: (Constant), กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล, กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก, กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว, กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา
b Dependent Variable: ROLENTC

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.937	.114		8.234	.000
	กทช. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา	.204	.039	.267	5.217	.000
	กทช. ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก	.138	.033	.204	4.147	.000
	กทช. เปิดเผยข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว	.186	.039	.224	4.761	.000
	กทช. ไม่บิดเบือนหรือปิดบังข้อมูล	.224	.037	.290	6.095	.000

a Dependent Variable: ROLENTC

Regression สมมติฐานที่ 4

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด	.	Enter

a All requested variables entered.
b Dependent Variable: ROLENTC

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.832	.692	.689	.37976

a Predictors: (Constant), กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	95.148	3	31.716	219.915	.000
	Residual	42.400	294	.144		
	Total	137.548	297			

a Predictors: (Constant), กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำ, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด
b Dependent Variable: ROLENTC

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.827	.122		6.771	.000
	กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด	.133	.042	.161	3.165	.002
	กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมทำ	.323	.036	.417	8.978	.000
	กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ	.299	.037	.369	8.191	.000

a Dependent Variable: ROLENTC

Regression สมมติฐานที่ 5

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบ	.	Enter

a All requested variables entered.
b Dependent Variable: ROLENTC

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.843	.710	.708	.36761

a Predictors: (Constant), กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบ

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	97.683	2	48.841	361.417	.000
	Residual	39.866	295	.135		
	Total	137.548	297			

a Predictors: (Constant), กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน, กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบ
b Dependent Variable: ROLENTC

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.094	.106		10.277	.000
	กทช. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบ	.310	.035	.366	8.793	.000
	กทช. สร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน	.425	.032	.556	13.372	.000

a Dependent Variable: ROLENTC

Regression สมมติฐานที่ 6

Variables Entered/Removed

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา	.	Enter

a All requested variables entered.
b Dependent Variable: ROLENTC

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.844	.713	.709	.36714

a Predictors: (Constant), กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา

ANOVA

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	98.055	4	24.514	181.865	.000
	Residual	39.494	293	.135		
	Total	137.548	297			

a Predictors: (Constant), กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด, กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา
b Dependent Variable: ROLENTC

Coefficients

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.047	.108		9.683	.000
	กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด	.185	.041	.220	4.498	.000
	กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเงิน	.163	.040	.210	4.022	.000
	กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มเวลา	.112	.040	.148	2.759	.006
	กทช. บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มแรงงาน	.281	.043	.367	6.569	.000

a Dependent Variable: ROLENTC

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล : ถกลรัตน์ แก้วกาญจน์ / Mr.Thakolrat Keokarn

วัน เดือน ปี สถานที่เกิด : 15 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2504 / กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่ง : ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการภูมิภาค-ภาคเหนือ
Vice President - Regional Operation - North ,
Advanced Info Services Plc.

การศึกษา **: BS-Electronics Communication Engineering**
Feati University, Manila Philippines 1987

: MBA-Industrial Management
Manuel L. Quezon University
Manila, Philippines, 1988

ประวัติการทำงาน

Advanced Info Services Plc.

Apr 2006 – Present : - Vice President - Regional Operation - North

July 2002 – Mar 2006 : - Assistant Vice President - Regional Management - Central

Advanced Paging Co.Ltd.

Jan 2001 - Jun 2002 : - Managing Director

Jul 1994 – Dec 2000 : - Operation Director

Feb 1992 – Jul 1994 : - Regional Manager

Apr 1989 – Feb 1992 : - Branch Manager

SEAGATE TECHNOLOGY CO.,LTD.

Oct 1988 - Mar 1989 : - Purchasing

Royal Thai Embassy, **Philippines.**

Oct 1986 – Dec 1987 : - Staff

SIGNETIC THAILAND CO.,LTD.

Oct 1982 – Mar 1985 : - Maintenance Staff